

Delia Bancu, Cătălina Rădulescu, Mihai Togor

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ ÎN SPRIJINUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE

ISBN 978-606-8484-64-8

Editor: PROPARK Fundația pentru Arie Protejate, Brașov, 2017

Publicație apărută în cadrul proiectului “Natura 2000 și Dezvoltarea Rurală în România”, proiect co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul contribuției elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă.

Această publicație nu reprezintă neapărat poziția oficială a guvernului Elveției. Responsabilitatea pentru conținutul materialului aparține organizației Propark - Fundația pentru Arie Protejate.

Editura Green Steps, Brașov, 2017, www.green-steps.com

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVETIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

Proiect: “Natura 2000 și Dezvoltarea Rurală în România”

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ ÎN SPRIJINUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE

CUPRINS

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE..... 3

- I.1 Scurt istoric 3
- I.2 Ariile naturale protejate în legislația națională 6
- I.3 Ariile naturale protejate în legislația europeană și internațională 6
- I.4 Definiție. Clasificări 7
- I.5 Constituirea ariilor naturale protejate.....8

CAPITOLUL II

OBȚINEREA ADMINISTRĂRII/CUSTODIEI UNEI ARII NATURALE PROTEJATE 10

- II.1 Diferența dintre administrare și custodie.....10
- II.2 Procedura de obținere a administrării/custodiei ANP...13
- II.3 Atribuțiile și competențele unui administrator/ custode 24

CAPITOLUL III

INSTRUMENTE LEGISLATIVE – MĂSURI PENTRU PROTECȚIA ARIILOR PROTEJATE 27

- III. 1. Procedura de judecată în fața instanței de contencios administrativ 27
- III. 2 - Acțiuni ilegale și măsuri de protecție ale ariilor protejate, respectiv ale speciilor și habitatelor protejate ...34
- III. 3 - Obligațiile autorităților și ale persoanelor fizice și juridice față de ariile protejate.....47
- III. 4 - Atribuții ale autorităților administrației publice de protecția mediului 48

CAPITOLUL IV

PARTICIPAREA PUBLICULUI LA LUAREA DECIZIILOR ÎN CADRUL PROCEDURILOR EIA ȘI SEA 61

- IV.1 Cadrul general internațional 61
- IV.2 Evaluarea strategică de mediu.....63
- IV.3. Evaluarea impactului asupra mediului pentru proiecte publice sau private 69
- IV.4. Participarea publicului în cadrul procedurii de evaluare adecvată.....76
- IV.5. Modificarea sau extinderea unui proiect anterior emiterii aprobării de dezvoltare 78
- IV.6 Procedura de participare a publicului în cazul exceptării unui proiect de la procedura de evaluare a impactului asupra mediului 79

- IV.7. Procedura de participare a publicului în cazul revizuirii și actualizării acordului de mediu 79
- IV.8. Procedura de participare a publicului în context transfrontieră.....80
- IV.9. Dosarul de obiectiv 81

CAPITOLUL V

INSTRUMENTE ADMINISTRATIVE PENTRU PREVENIREA/STOPAREA ACȚIUNILOR ILEGALE ÎN ARIILE NATURALE PROTEJATE 82

- V.1 Avizul administratorului ariei naturale protejate.....82
- V.2 Procesul verbal de constatare și sancționare a contravențiilor 85
- V.3 Invitația și Procesul Verbal de Afișare.....90
- V.4 Proceduri.....91

CAPITOLUL VI

ACTIVITĂȚI PERMISE / ACTIVITĂȚI INTERZISE ÎN ARIILE PROTEJATE 97

- VI.1 Activitățile permise în ariile protejate 97
- VI.2 Activități interzise în ariile protejate 101

CAPITOLUL VII

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ ÎN DREPTUL MEDIULUI..... 103

- VII. 1 - Condițiile necesare pentru existența răspunderii ..103
- VII.2 - Repararea prejudiciului poate fi, conform Anexei 2106
- VII. 3 – Autorități competente în ceea ce privește evaluarea prejudiciilor și aplicarea dispozițiilor OUG 68/2007 106
- VII. 4 – Acțiunea publicului în ceea ce privește răspunderea de mediu.....106
- VII. 5 – Procedura în cazul producerii sau amenințării iminente cu producerea unui prejudiciu 107

CONCLUZII..... 108

MIC DICȚIONAR DE TERMENI SPECIFICI 109

PRESCURTĂRI.....112

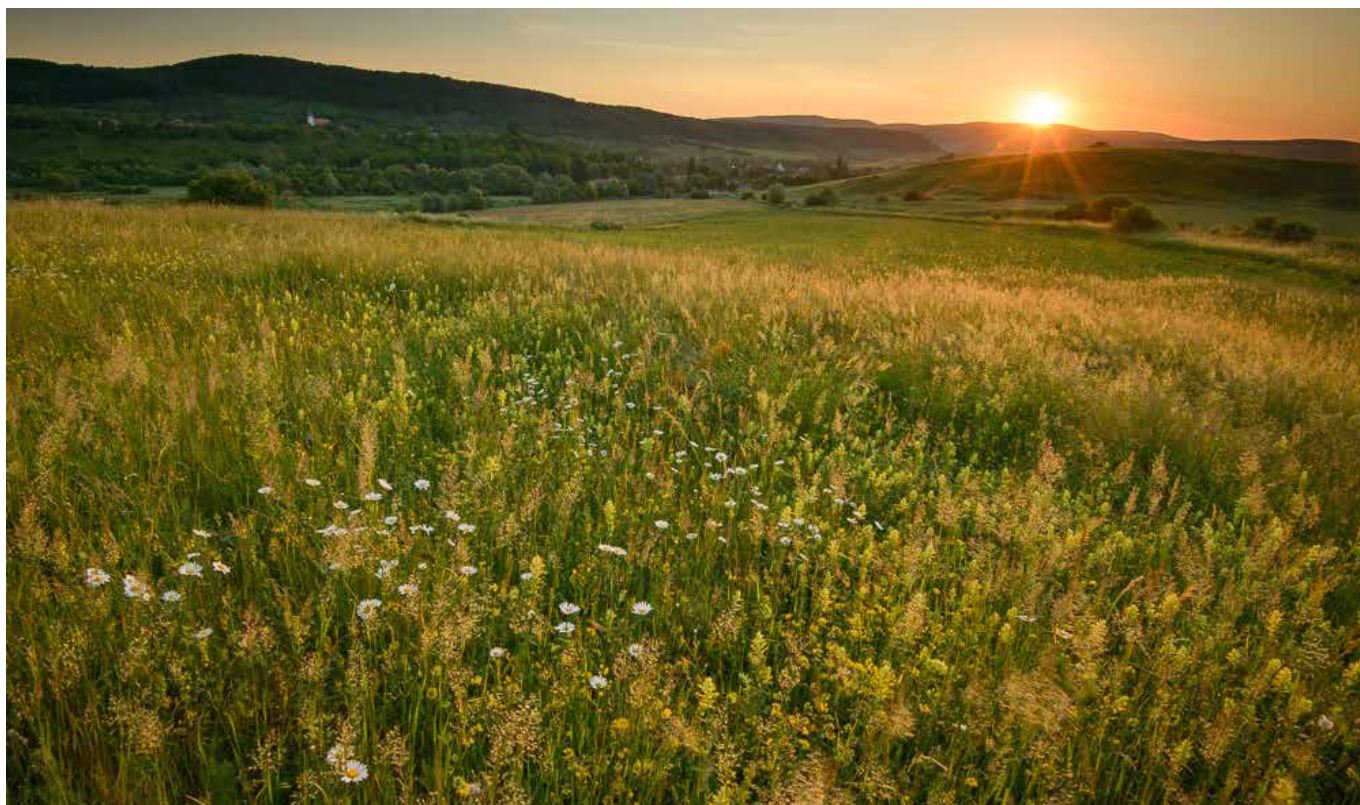
ANEXA 1 – MODEL CERERE EMITERE AVIZ.....113

ANEXA 2 – CONȚINUT CADRU AVIZ.....114

ANEXA 3 - MODEL PROCES VERBAL DE CONSTATARE ȘI SANȚIONARE 116

ANEXA 4 - MODEL INVITAȚIE.....117

ANEXA 5 - MODEL PROCES-VERBAL DE AFIȘARE.....118

CAPITOLUL I NOȚIUNI INTRODUCTIVE

Natura a fost sursă de inspirație și fascinație pentru om, din totdeauna, și pe măsură ce acesta a evoluat Natura i-a devenit din ce în ce mai mult și sursă de exploatare până când, spre sfârșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului trecut, din ce în ce mai mulți oameni responsabili, iubitori de natură, au început să conștientizeze că tot acest univers viu din jurul nostru trebuie la rândul său conservat, protejat și exploatat cu moderație, dând astfel posibilitatea și Naturii să se regenereze și să-și reia firea, ciclurile evolutive, repetitive.

I.1 Scurt istoric

Deși Istoria ne-a lăsat moștenire scrieri vechi, dinainte de Hristos, prin care ne arată cum vechii indieni sub domnia împăratului Asoka au creat primele rezervații naturale în care vânătoarea era interzisă, în care se arată că regii incași protejau unele specii marine identificate cu zeitățile religiei lor, și așa cum, mai târziu, în Evul Mediu, în secolul al XIII-lea, izvoarele scrise ale epocii, ne relatează că Kublai Khan interzisese vânătoarea în perioadele de reproducere a păsărilor și mamiferelor, pentru multe specii asigurând hrana specifică în pădurile în care acestea trăiau, protejând astfel întinse teritorii

de vânătoarea excesivă a anumitor specii, totuși, primii pași responsabili pentru conservare au fost făcuți abia la mijlocul secolului al XIX-lea, mai precis în anul 1864 când, Congresul american donează Valea Yosemite spre conservare ca parc al statului.

Șase ani mai târziu, în anul 1872, tot prin decizia Congresului American, ia naștere primul parc național din lume, protejat și direct administrat de guvernul federal, Parcul Național Yellowstone. Oarecum în aceeași perioadă și în Europa încep să apară «arii protejate», un astfel de exemplu fiind sanctuarul pentru animalele sălbatice din Italia, Grand Paradiso (1856). În 1879 se înființează primul parc național din Australia, în 1885, primul de acest fel în Canada, intitulat Hot Springs Reservation, actualmente redenumit Parcul Național Banff, iar în 1898, se înființează în Africa de Sud, rezervația de animale Sabi, cunoscută în întreaga lume ca Parcul Național Kruger.

Așa cum tot izvoarele istorice o arată, preocuparea protejării naturii a fost consemnată de cronicarii vremii și-n Țările Române, în secolul al XV-lea, un astfel de exemplu fiind *braniștea*, loc în care nu avea voie nimeni să intre să taie lemne, să cosească, să vâneze, să pască vite, să pescuiască sau să culegă roade, fără o prealabilă încuviințare de la dobânditor.

Prima rezervație naturală românească modernă a luat naștere în anul 1904, aceasta fiind Codrul secular Slătioara.

Ulterior, în perioada interbelică, grație naturalistului Emil Racoviță, în anul 1928, la Cluj, a fost adoptată o hotărâre privind elaborarea legii referitoare la protecția naturii în România, în cadrul primului congres al naturaliștilor români.

Doi ani mai târziu, este adoptată Legea pentru «monumentele naturii» și se înființează Comisia pentru Monumentele Naturii în cadrul Academiei Române, iar în anul 1935 se înființează primul parc național românesc, Parcul Național Retezat, numărul ariilor naturale protejate ajungând la 30 până în anul 1938!

Paradoxal, deși regimul politic s-a schimbat în România, în primii ani comuniști după război, mai exact în anul 1950, este adoptat «Decretul privind ocrotirea naturii», al cărui regulament de aplicare este elaborat și pus în aplicare, patru ani mai târziu, în anul 1954. Astfel, deja în anul 1955, putem vorbi de o suprafață de aproximativ 64.000 ha de pădure ocrotită, a cărei suprafață crește în următorii zece ani la 75.000 ha în

cele 130 de arii protejate și care, la ultimul «recensământ forestier», pre revoluționar, să însumeze împreună și cu rezervațiile forestiere o suprafață de peste 190.500 ha!

În anii 1970, preocuparea pentru natură și mediul înconjurător continuă, astfel că în 1973 este adoptată pentru prima dată în România, Legea privind mediul înconjurător.

Dacă în anii 1990 puteam vorbi de aproximativ 200.000 ha de pădure ocrotită, noua legislație democratică firavă, constituie doar treisprezece parcuri naționale în fondul forestier al țării.

Deși se întocmesc studiile pentru constituirea de noi parcuri naționale, se înființează în 1993 doar Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD) și doi ani mai târziu se adoptă o nouă formă a Legii protecției mediului pornind de la cea elaborată și aplicată din anii 1970.

Anul 1995 a fost important din perspectiva instituirii unui cadru legal pentru protecția naturii, fiind anul în care a fost adoptată Legea 137/1995 privind protecția mediului.

După o perioadă de stagnare în privința naturii, la începutul mileniului trei, în anul 2000, iau ființă primele trei administrații de parcuri naționale, respectiv administrațiile parcurilor Retezat, Vânători Neamț și Piatra Craiului.

Timp de șase ani, Fondul Global de Mediu (GEF) în cofinanțare cu Regia Națională a Pădurilor și Guvernul României, susțin managementul acestor areale prin Proiectul Managementului Conservării Biodiversității.

Anul 2000 reprezintă astfel un moment de înflorire în ceea ce privește interesul administrativ și legislativ național pentru ariile protejate, astfel că acestea se regăsesc, pentru prima dată, într-un act normativ, respectiv în lista Secțiunii a III-a, intitulată chiar «Arii protejate» a Legii nr.5 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național.

Anul 2001 este anul în care apare Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea nr.462/2001.

Intervalul de opt ani ulteriori, 2002-2008, este perioada de timp în care începe procesul de delimitare a ariilor naturale protejate și înscrierea lor în GIS, perioada de zonare internă și de stabilire a unui management specific prin care se stabilește

și care este procedura de încredințare a administrării acestor areale, se încheie primele șaisprezece contracte de administrare de parcuri naționale, printre ele și Parcul Național Ceahlău, între Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor cu Regia Națională a Pădurilor-Romsilva, respectiv, împreună cu Consiliul Județean Neamț.

Actele normative care au stat la baza acestor pași înainte, au fost Hotărârea de Guvern nr.230/2003 și cele două Ordine de Ministru, nr.552, respectiv nr. 850 din același an.

Prin Hotărârea de Guvern nr.1581/2005 ia ființă și Parcul Național Defileul Jiului, și încă trei rezervații naturale, precum și prima arie naturală de protecție specială avifaunistică, cu o suprafață de peste 11 ha din Pădurea Ciucașului. Tot în anul 2005, Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor acordă Romsilvei, administrarea Parcului Național Buila Vânturarița și a altor patru parcuri naturale, dar și Universității București - Geoparcul Țara Hațegului, Consiliului Județean Mehedinți - Platoul Mehedinți, iar Agenției de Protecția Mediului Galați - Parcul Natural Lunca Joasă a Prutului Inferior. De asemenea, în anul 2005 a fost adoptată Ordonanța de urgență 195/2005 privind protecția mediului, act normativ ce transpune legislația europeană de mediu și a cărui apariție s-a datorat necesității îndeplinirii angajamentelor asumate de țara noastră în procesul de integrare europeană.

Anul 2006 este anul în care Parcul Natural Lunca Mureșului este desemnat ca sit RAMSAR și anul în care se pune în discuție, pentru prima oară, înființarea Agenției Naționale de Arie Protejate.

Actele normative emise în anul 2007, respectiv Hotărârea de Guvern nr.1284 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România și Ordinul de Ministru nr.1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice Natura 2000 în România, au dat posibilitatea ca ariile speciale de importanță avifaunistică (SPA) și siturile de importanță comunitară (pSCI) să poată fi inventariate și înregistrate, astfel că la finele anului 2007 în România erau 381 de situri reprezentând 17,84% din suprafața țării.

Tot în anul 2007 a fost adoptată Ordonanța de Urgență nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei salbatice, act normativ prin care se continuă implementarea legislației europene de mediu (rețeaua Natura 2000). Conform acestui act normativ, *rețeaua de arie protejate Natura 2000* se definește ca o rețea ecologică europeană de arie naturale protejate ce cuprinde arii de protecție avifaunistică, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea

păsărilor salbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice.

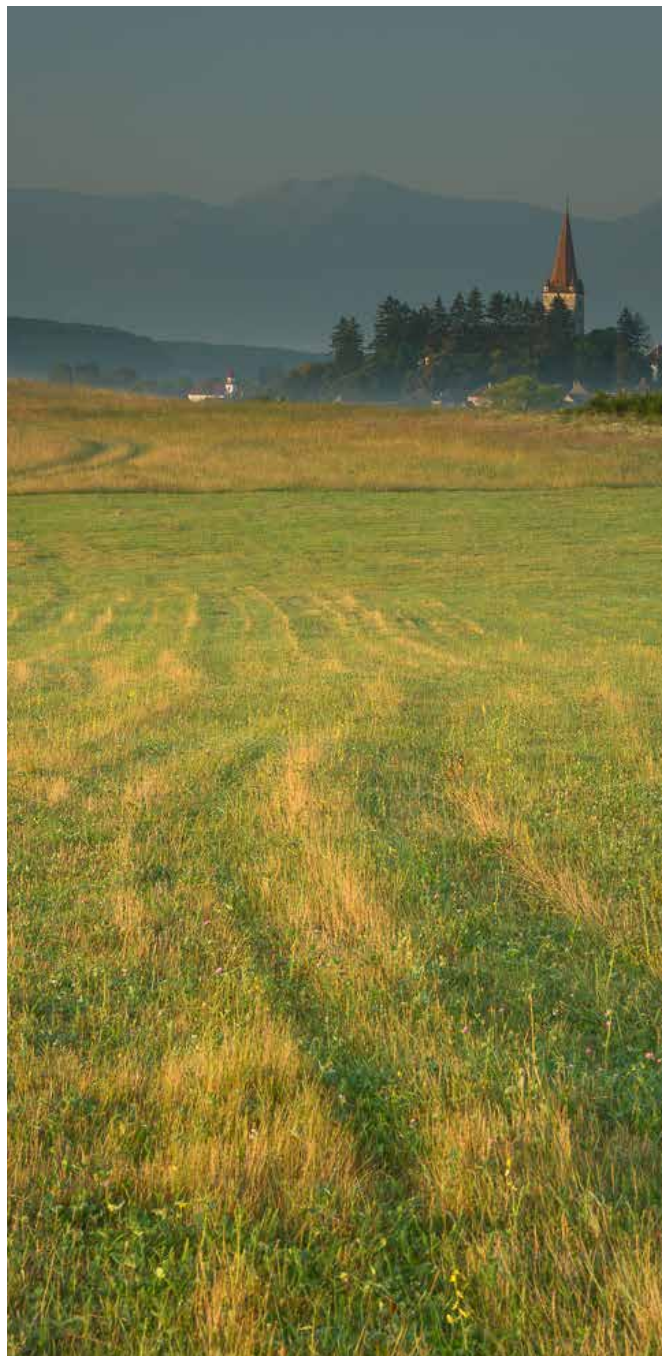
I.2 Ariile naturale protejate în legislația națională

Cadrul legal național ce reglementează ariile protejate cuprinde următoarele acte normative:

1. **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.195/2005** privind protecția mediului
2. **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.57/2007** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare
3. **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 68/2007** privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului
4. **Ordinul nr. 1052/2014** privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate
5. **Legea 49/2011** pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
6. **Legea 46/2008**- Codul silvic
7. **Hotărârea de Guvern 445/2009** privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului
8. **Hotărârea de Guvern 1076/2004** privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe
9. **Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile 1108/2007** privind aprobarea Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor care se prestează de către autoritățile publice pentru protecția mediului în regim de tarificare și cuantumul tarifelor aferente acestora
10. **Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile 1338/2008** privind procedura de emitere a avizului Natura 2000

I.3 Ariile naturale protejate în legislația europeană și internațională

Cadrul legal internațional ce reglementează ariile protejate cuprinde următoarele acte normative:

1. Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări)

Acest act normativ European reglementează conservarea speciilor de păsări care se găsesc în mod natural în sălbăcie pe teritoriul statelor membre. Principalele obiective ale directivei sunt protecția, managementul și controlul acestor specii și stabilirea regulilor pentru conservarea lor.

2. Directiva Consiliului Europei 92/43 EEC referitoare la conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice (Directiva Habitate)

Acest act normativ european a fost adoptat cu scopul de a conserva atât speciile de plante și animale sălbatice, cât și

habitatele naturale din Uniunea Europeană, prin constituirea Ariilor Speciale de Conservare. Toate acțiunile bazate pe această directivă sunt axate pe menținerea unui statut de conservare favorabil sau pe reabilitarea speciilor și habitatelor propuse.

Aceste două directive europene reprezintă fundamentul constituirii rețelei de arii protejate Natura 2000.

3. Directiva 2004/35/CE a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului.

Prin acest act normativ se stabilește un cadru de răspundere pentru mediul înconjurător bazat pe principiul „poluatorul plătește”, în vederea prevenirii și reparării daunelor aduse mediului.

1.4 Definiție. Clasificări

Ariile protejate în România sunt definite și clasificate conform prevederilor Ordonanței de Urgență nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei.

Astfel, potrivit acestui act normativ, **aria naturală protejată** este definită ca fiind *zona terestră și/sau marină în care există specii și animale sălbatice, elemente și formațiuni*

biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilită conform prevederilor legale.

Ariile naturale protejate pot fi clasificate, la rândul-le după cum urmează:

- De interes național;
- De interes comunitar sau situri Natura 2000;
- De interes internațional, astfel definite după cum au fost declarate și/ sau recunoscute.

Pentru ca o anumită zonă să fie declarată **arie naturală protejată de interes național**, aceasta *trebuie să prezinte valori naturale și culturale semnificative și reprezentative la nivel național.*

Din această categorie fac parte :

- Rezervațiile științifice;
- Parcurile naționale;
- Monumente ale naturii;
- Rezervațiile naturale;
- Parcurile naturale.

Arii naturale de interes comunitar sau siturile Natura 2000 sunt *arii naturale protejate de importanță locală/comunitară, sunt arii speciale de conservare, în special avifaunistice care cuprind un eșantion reprezentativ de specii sălbatice*

și habitate naturale de interes comunitar în vederea garan-
tării menținerii lor pe termen lung ca sisteme suport pentru
dezvoltarea sistemului socio-economic. Speciile și habitatele
de interes comunitar sunt cele rare sau periclitate la nivel
european.

Rețeaua de arii protejate Natura 2000 s-a realizat prin tran-
spunerea legislației europene de mediu, prin implementarea
Directivei Păsări-79/409/CEE și Directivei Habitate-92/43/CEE.

Arii naturale de interes internațional sunt zonele naturale
care au fost statuate ca:

- **Rezervații ale biosferei- MaB UNESCO;**
- **Zone umede de importanță internațională sau si-
turi RAMSAR,** astfel desemnate în baza Convenției
privind conservarea zonelor umede de importan-
ță internațională, în special ca habitat al păsărilor
acvatice;
- **Situri naturale ale patrimoniului natural universal
recunoscute de MaB UNESCO;**
- Geoparcuri, statuate de UNESCO și de Carta Rețelei
Europene a Geoparcurilor.

Arii naturale de interes județean sau local sunt stabilite nu-
mai pe domeniul public și/sau privat al unităților administra-
tiv-teritoriale și includ doar zonele cu valori semnificative și
reprezentative la nivel local sau județean.

I.5 Constituirea ariilor naturale protejate

Instituirea regimului de arie naturală protejată este regle-
mentată prin OUG 57/2007 și reprezintă un obiectiv prioritar,
cu excepția situațiilor care privesc:

- a) asigurarea securității naționale;
- b) asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor;
- c) prevenirea unor catastrofe naturale.

Regimul de protecție se stabilește indiferent de destinația
terenului și de deținător, iar respectarea acestuia este obliga-
torie în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de
urgență, precum și cu alte dispoziții legale în materie.

Orice persoană fizică sau juridică poate avea inițiativa insti-
tuirii regimului de arie naturală protejată, pentru aceasta fi-
ind necesar a înainta o propunere autorității publice centrale
pentru protecția mediului și pădurilor, în vederea promovării
actului normativ de desemnare a acestora.

Astfel, potrivit prevederilor art. 8 din OUG 57/2007 se face
distincție între mai multe modalități de declarare a zonelor
naturale și instituirea regimului de arie naturală protejată,
după cum urmează:

- a) prin lege, pentru siturile naturale ale patrimoniului natural
universal;
- b) prin hotărâre a Guvernului, pentru rezervații științifice,

parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei, geoparcuri, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;

De exemplu, zonele și siturile naturale care întrunesc criteriile de sit al patrimoniului natural universal, zonă umedă de importanță internațională, geoparc, rezervație a biosferei și ariile speciale de conservare dobândesc acest regim prin lege sau Hotărâre de Guvern, pe baza documentației solicitate de organisme internaționale autorizate și cu condiția recunoașterii lor prealabile de către aceste organisme.

- c) prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și schimbărilor climatice, pentru siturile de importanță comunitară, cu avizul Academiei Române;
- d) prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale, pentru arii naturale protejate, de interes județean sau local. Propunerea de instituire a regimului de arie naturală protejată în acest caz se bazează pe o documentație științifică ce se înaintează la consiliile județene sau locale, după caz, în vederea analizei și luării hotărârii de declarare.

Documentația necesară în vederea instituirii regimului de arie naturală protejată de interes național trebuie să

cuprindă:

- a) studiul de fundamentare științifică;
- b) documentația cartografică cu limitele ariei naturale protejate, cu evidențierea categoriilor de folosință a terenurilor;
 - b1) suprafața și situația juridică a terenurilor, cu precizarea proprietarilor la data înființării ariei;
 - b2) hotărârile consiliului comunal, orășenesc, municipal sau județean, după caz, de avizare a suprafeței administrative ce va urma să facă parte din aria naturală protejată;
- c) avizul Academiei Române. (art. 11, alin.1, OUG 57/2007)

Documentația necesară în vederea instituirii regimului de arie naturală protejată de interes comunitar trebuie să cuprindă:

- a) Formularul Standard Natura 2000, stabilit de Comisia Europeană prin Decizia 97/266/CE și aprobat prin Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 207/2006 privind aprobarea conținutului Formularului Standard Natura 2000 și a manualului de completare a acestuia;
- b) avizul Academiei Române. (art. 11, alin.3, OUG 57/2007)

Documentația necesară în vederea instituirii regimului de arie naturală protejată de interes internațional trebuie să cuprindă:

- a) fundamentarea științifică a sitului patrimoniului natural

universal, a zonei umede de importanță internațională, a geoparcului sau a rezervației biosferei, după caz;

b) documentul prin care se atestă recunoașterea zonei ca arie naturală protejată de interes internațional de către organismele internaționale autorizate;

c) avizul Academiei Române. (art. 11, alin.5, OUG 57/2007)

În momentul primirii documentației necesare instituirii regimului de arie naturală protejată, autoritățile competente pentru protecția mediului trebuie să înștiințeze deținătorii și administratorii de terenuri și să inițieze consultări cu toți factorii interesați.

Până la finalizarea procedurii de instituire a regimului de protecție a ariilor naturale protejate, deținătorii bunurilor cu valoare de patrimoniu natural, indiferent de destinația terenurilor, vor aplica și vor respecta măsurile de protecție, conservare și utilizare stabilite cu caracter provizoriu de autoritățile competente pentru protecția mediului, în condițiile

prezentei ordonanțe de urgență.

Coridoarele ecologice se stabilesc pe baza unor studii de specialitate și sunt desemnate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul Academiei Române.

Tipologia coridoarelor ecologice, precum și normativul de conținut al documentației necesare în vederea desemnării coridoarelor ecologice, Măsurile de management pentru menținerea funcțiilor coridoarelor ecologice se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. (art.14, OUG 57/2007).

Ariile naturale protejate și coridoarele ecologice vor fi evidențiate în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare, precum și de către autoritatea publică centrală pentru agricultură, în sistemul informatic de identificare a parcelelor (LPIS).

CAPITOLUL II OBȚINEREA ADMINISTRĂRII/ CUSTODIEI UNEI ARII NATURALE PROTEJATE

II.1 Diferența dintre administrare și custodie

În România există patru categorii de arii naturale protejate:

- a) de interes național: rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale;
- b) de interes internațional: situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei;
- c) de interes comunitar sau situri „Natura 2000”: situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;

d) de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrative-teritoriale, după caz.

Instituirea regimului de arie naturală protejată se face:

- prin lege, pentru siturile naturale ale patrimoniului natural universal;
- prin hotărâre a Guvernului, pentru rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;
- prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pentru siturile de importanță comunitară, cu avizul Academiei Române;
- prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale, pentru arii naturale protejate, de interes județean sau local.

Modul de constituire al ariilor naturale protejate va lua în considerare interesele comunităților locale, încurajându-se menținerea practicilor și cunoștințelor tradiționale locale în valorificarea acestor resurse, în beneficiul comunităților locale.

Administrarea pentru rezervațiile biosferei, parcurile naționale, parcurile naturale și, după caz, geoparcurile, siturile patrimoniului natural universal, zonele umede de importanță internațională, siturile de importanță comunitară, ariile speciale de conservare și ariile de protecție specială avifaunistică

se realizează de către **structuri de administrare special constituite**, cu personalitate juridică.

Rezervațiile științifice, rezervațiile naturale, monumentele naturii și, după caz, geoparcurile, siturile patrimoniului natural universal, zonele umede de importanță internațională, siturile de importanță comunitară, ariile speciale de conservare și ariile de protecție specială avifaunistică, care nu necesită structuri de administrare special constituite, se administrează prin **preluarea în custodie**.

Administratorii, respectiv structurile de administrare special constituite au personalitate juridică și se stabilesc pentru asigurarea administrării ariilor naturale protejate. Pe lângă structurile de administrare special constituite se înființează consilii consultative de administrare, alcătuite din reprezentanți ai instituțiilor, organizațiilor economice, organizațiilor neguvernamentale, autorităților și comunităților locale, care dețin cu orice titlu suprafețe, bunuri sau au interese în perimetrul ori vecinătatea ariei naturale protejate și care sunt implicate ori interesate în aplicarea măsurilor de protecție, în conservarea și dezvoltarea durabilă a zonei.

Componenta și regulamentul de organizare și funcționare a consiliilor consultative de administrare se propun de către administrația ariei naturale protejate, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Structurile de administrare special constituite sunt îndrumate de un consiliu științific, cu rol de autoritate științifică, pe teritoriul ariei naturale protejate.

Componența consiliilor științifice se propune de către administrația ariilor naturale protejate, cu avizul Academiei Române, și se aprobă de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, iar regulamentul de organizare și funcționare a consiliilor științifice se stabilește, cu avizul Academiei Române, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, în mod unitar pentru toate ariile naturale protejate.

Evaluarea managementului ariilor naturale protejate care au structuri de administrare special constituite se face cel puțin o dată pe an de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza rapoartelor întocmite de structurile de administrare și avizate de consiliile științifice.

Custozii pot fi persoane fizice sau juridice care au calificarea, instruirea și mijloacele necesare pentru a stabili și aplica măsurile de protecție și conservare a bunurilor încredințate, conform convenției de custodie.

Calitatea de custode se stabilește prin încheierea de convenții între părți, conform legii, în care se stipulează obligațiile și

drepturile acestora. Convenția de custodie și legitimația de custode reprezintă documentele valabile în fața autorităților publice și a altor persoane interesate.

Modalitatea încheierii convențiilor de custodie și eliberarea legitimațiilor de custode sunt în competența de reglementare a autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate **care au structuri de administrare special constituite** se elaborează de către administratorii acestora, prin consultarea consiliilor consultative de administrare, se avizează de către consiliile științifice și se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Pentru ariile naturale protejate **care nu necesită structuri de administrare special constituite**, planurile de management și regulamentele se elaborează de către custozii acestora, se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia, după caz, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate.

Criteriile de evaluare pentru atribuirea în administrare a ariilor naturale protejate **care necesită** structuri de administrare proprii sunt diferite față de cele pentru atribuirea în administrare a ariilor naturale protejate **care nu necesită** structuri de administrare proprii, fișele de punctaj pentru cele două fiind deosebite.

Contractul de administrare conține pe lângă Anexa-Angajament bugetar pe 5 ani, care este aceeași cu cea în cazul Anexei de la Convenția de custodie, încă 2 Anexe, respectiv Anexa 2- Capacitate tehnică și Anexa 3- Structura de personal.

II.2 Procedura de obținere a administrării/custodiei ANP

Modul de atribuire a administrării, respectiv custodiei ariilor naturale protejate se stabilește printr-o metodologie care se elaborează de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Actul normativ care reglementează în prezent acest domeniu este **Ordinul nr. 1052 din 03/07/2014**

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 523 din 14/07/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate

Metodologie de atribuire în administrare a ariilor naturale protejate care necesită structuri de administrare proprii

Ariile naturale protejate care necesită structuri de administrare proprii se atribuie în administrare de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, denumită în continuare autoritatea responsabilă, pe bază de contract de administrare.

Până la atribuirea efectivă în administrare, responsabilitatea administrării categoriilor de arii naturale protejate revine autorității responsabile, potrivit legislației în vigoare.

În cazul suprapunerii ariilor naturale protejate care nu necesită structuri de administrare proprii cu ariile naturale protejate de interes național care necesită structuri de administrare proprii, administrarea se asigură de către structurile de administrare ale acestora, cu realizarea unui singur plan de management integrat, ținând cont de respectarea

categoriei celei mai restrictive arii naturale protejate în zonele de suprapunere.

Autoritatea responsabilă stabilește modalitatea de atribuire în administrare, în cazul ariilor naturale protejate care necesită constituirea de structuri de administrare proprii.

Pentru încheierea contractelor de administrare a uneia sau mai multor arii naturale protejate, autoritatea responsabilă organizează sesiuni de atribuire în administrare.

Sesiunile de atribuire se desfășoară în etape, după cum urmează:

- a. afișarea la sediul autorității responsabile și pe pagina proprie de internet a anunțului de lansare a sesiunii de atribuire care cuprinde lista ariilor naturale protejate ce pot fi atribuite în administrare;
- b. depunerea dosarelor de candidatură în format hârtie și suport electronic, în termen de 30 de zile calendaristice de la data afișării anunțului de lansare a sesiunii;
- c. transmiterea de către autoritatea responsabilă a dosarelor de candidatură în format electronic, în termen de două zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere a dosarelor de candidatură, către membrii Comisiei de evaluare;

- d. întrunirea Comisiei de evaluare a dosarelor de candidatură;
- e. întocmirea raportului de evaluare de către Comisia de evaluare, aprobarea acestuia de către conducătorul autorității responsabile și afișarea pe site-ul autorității responsabile a punctajelor acordate dosarelor de candidatură;
- f. depunerea contestațiilor pentru evaluarea dosarelor;
- g. întrunirea Comisiei de contestații în vederea analizării și soluționării contestațiilor;
- h. întocmirea raportului de evaluare de către Comisia de contestații, aprobarea acestuia de către conducătorul autorității responsabile și afișarea pe site-ul autorității responsabile a punctajelor acordate dosarelor de candidatură pentru care s-au depus contestații;
- i. întocmirea raportului final de evaluare a sesiunii de administrare care include și raportul Comisiei de contestații și aprobarea acestuia de către conducătorul autorității responsabile;
- j. semnarea contractelor de administrare.

În vederea atribuirii în administrare a uneia sau mai multor arii naturale protejate, persoanele juridice interesate depun la sediul autorității responsabile un dosar de candidatură potrivit art. 15 pentru fiecare arie naturală protejată solicitată.

Pentru atribuirea în administrare a ariilor naturale protejate se organizează o Comisie de evaluare, a cărei componență nominală se aprobă prin ordin al conducătorului autorității

responsabile și care este alcătuită după cum urmează:

- a. 3 reprezentanți ai direcției de specialitate cu atribuții în domeniul administrării ariilor naturale protejate din cadrul autorității responsabile;
- b. un reprezentant din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;
- c. un reprezentant din cadrul autorității publice centrale care răspunde de administrarea resursei de apă;
- d. un reprezentant al Gărzii Naționale de Mediu, cu atribuții în domeniul biodiversității;
- e. un reprezentant al Comisiei pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii din cadrul Academiei Române;
- f. 3 observatori, dintre care 2 reprezentanți din partea organizațiilor neguvernamentale cu preocupări în domeniul protecției naturii și un reprezentant al structurilor de administrare ale parcurilor naționale/naturale.

Înainte de a se declanșa etapa de evaluare a dosarelor de candidatură, fiecare membru al Comisiei de evaluare trebuie să completeze și să semneze pe propria răspundere o declarație, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 1, din care să rezulte că nu se află în conflict de interese.

În situația în care un membru al Comisiei de evaluare se află în conflict de interese definit potrivit legii, acesta nu participă la evaluarea dosarelor de candidatură.

Comisia de evaluare se întrunește în mod legal în prezența a cel puțin jumătate plus unu din membrii cu drept de acordare a punctajului, verifică dosarele de candidatură cu privire la documentele obligatorii prevăzute la art. 15 și acordă punctajul pe baza fișei de punctaj prevăzute în anexa nr. 2.

Dosarele de candidatură incomplete, precum și cele pentru care există observații cu privire la legalitatea/conformitatea documentelor prevăzute la art. 15 alin. (1) lit. b) -f) și k) se resping, fără a fi evaluate conform fișei de punctaj.

Comisia de evaluare întocmește raportul de evaluare în termen de 30 de zile calendaristice de la expirarea termenului de depunere a dosarelor de candidatură.

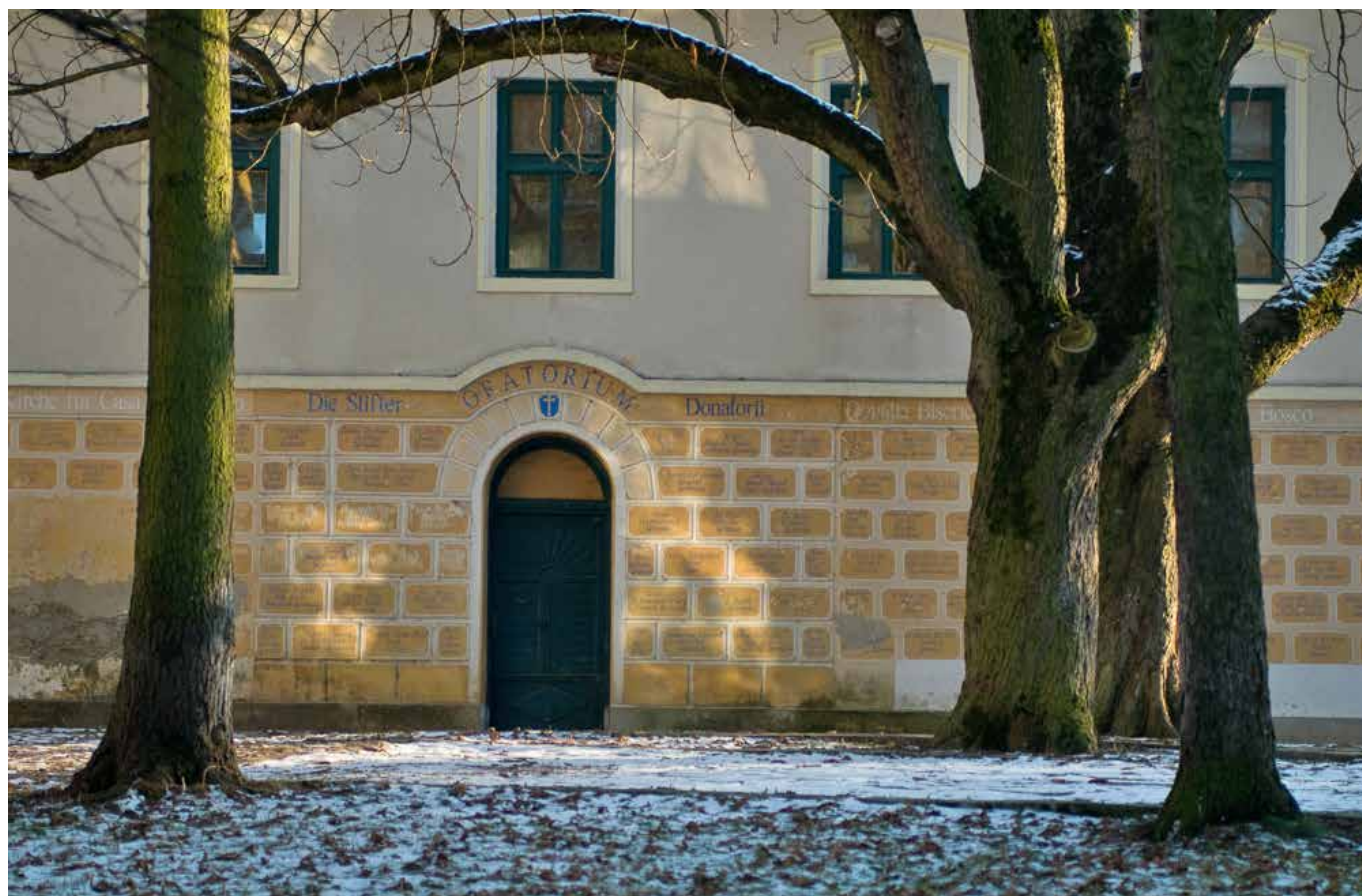
Autoritatea responsabilă afișează la sediul său și pe pagina proprie de internet punctajele acordate de Comisia de evaluare a dosarelor de candidatură, în termen de 3 zile lucrătoare de la aprobarea raportului de evaluare.

În cazul în care există două sau mai multe dosare de candidatură depuse pentru aceeași arie naturală protejată care au întrunit punctaje egale de calificare, administrarea va fi încredințată solicitantului care are cel mai mare punctaj la capacitatea științifică.

Punctajele acordate dosarelor de candidatură pot fi contestate în scris la sediul autorității responsabile, în termen de două zile lucrătoare din momentul afișării rezultatelor evaluării.

Pentru soluționarea contestațiilor se organizează la sediul autorității responsabile o comisie de contestații, a cărei componență nominală se aprobă prin ordin al conducătorului autorității responsabile și care este alcătuită după cum urmează:

- 3 reprezentanți ai direcției de specialitate cu atribuții în domeniul administrării ariilor naturale protejate din cadrul autorității responsabile;
- un reprezentant din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;
- un reprezentant din cadrul autorității publice centrale care răspunde de administrarea resursei de apă;
- un reprezentant al Gărzii Naționale de Mediu, cu atribuții în domeniul biodiversității;
- un reprezentant al Comisiei pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii din cadrul Academiei Române;
- 3 observatori, dintre care 2 reprezentanți din partea organizațiilor neguvernamentale cu preocupări în domeniul protecției naturii și un reprezentant al structurilor de administrare ale parcurilor naționale/naturale.

Comisia de contestații se întrunește în mod legal în prezența a cel puțin jumătate plus unu din membrii cu drept de acordare a punctajului, analizează și soluționează contestațiile pe baza fișei de punctaj, după care întocmește raportul de evaluare privind contestațiile, în termen de 15 zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere a acestora. Prevederile [art. 10](#) se aplică în mod corespunzător.

Autoritatea responsabilă afișează la sediul său și pe pagina proprie de internet rezultatele contestațiilor, ulterior aprobării raportului de evaluare privind contestațiile de către conducătorul autorității responsabile.

Conducătorul autorității responsabile aprobă raportul final de evaluare, care include și raportul Comisiei de contestații, în termen de 5 zile lucrătoare de la afișarea rezultatelor Comisiei de contestații.

Autoritatea responsabilă afișează la sediul său și pe pagina proprie de internet rezultatele sesiunii de atribuire în administrare a ariilor naturale protejate, în termen de două zile lucrătoare de la aprobarea raportului final de evaluare a sesiunii de administrare de către conducătorul autorității responsabile.

În termen de 15 zile lucrătoare de la afișarea raportului final

de evaluare a sesiunii de administrare se încheie contractul de administrare potrivit modelului prevăzut în anexa [nr. 3](#).

În cazul în care solicitantul care a câștigat atribuirea administrării nu se prezintă în termenul stabilit pentru semnarea contractului de administrare, aria naturală protejată respectivă se include pe lista de arii naturale protejate a sesiunii următoare, iar solicitantul nu mai are dreptul să participe la sesiunea de atribuire.

După semnarea contractelor de administrare, administratorii desemnați transmit către autoritatea responsabilă, în vederea avizării, lista persoanelor pentru care administratorii desemnați vor emite legitimații de administrator, potrivit modelului prevăzut în anexa [nr. 4](#).

Lista trebuie să cuprindă nominalizarea și funcția fiecărei persoane pentru care se solicită avizarea, la care se anexează cazierul judiciar și curriculum vitae semnat, pentru fiecare dintre persoanele respective.

Legitimațiile de administrator se eliberează numai persoanelor angajate în cadrul structurii care îndeplinește rolul de administrator al ariilor naturale protejate, care pot fi și cetățeni străini cu rezidență permanentă în România.

Autoritatea responsabilă avizează lista persoanelor pentru care se vor elibera legitimații de administrator, în termen de 30 de zile de la primirea solicitării.

Personalul administratorului desemnat poate realiza controale pe teritoriul ariilor naturale protejate atribuite în administrare, pe baza legitimațiilor de administrator eliberate de administratorul desemnat.

Pentru atribuirea administrării ariilor naturale protejate, persoanele juridice depun dosarul de candidatură pentru fiecare arie naturală protejată pentru care se solicită atribuirea administrării, în conformitate cu lista ariilor naturale protejate care pot fi atribuite în administrare afișată pe site-ul autorității responsabile, potrivit art. 6 alin. (1), în format hârtie și în format electronic, și trebuie să conțină în mod obligatoriu următoarele documente:

- a. cererea scrisă;
- b. statutul, actul de înființare, actul constitutiv sau hotărârea judecătorească de constituire, după caz;
- c. cazierul fiscal;
- d. document eliberat de oficiul registrului comerțului, din care să rezulte că persoana juridică nu se află în procedură de insolvență, faliment sau orice formă de reorganizare judiciară, după caz;
- e. cazierul judiciar al reprezentantului persoanei juridice și al personalului propus pentru administrarea ariei naturale protejate;
- f. prezentarea detaliată a obiectului de activitate din care să reiasă existența unor obiecte de activitate privind cel puțin unul dintre următoarele domenii: protejarea și conservarea biodiversității, administrarea ariilor naturale protejate, activități de cercetare în domeniul științelor naturale, activități de management durabil al resurselor naturale regenerabile;
- g. angajamentul prin care persoana juridică solicitantă prezintă sau se obligă să realizeze structura de administrare cu personalitate juridică, după caz, în termen de maximum 6 luni de la data semnării contractului de administrare;
- h. structura de personal minimă cu care solicitantul va asigura administrarea ariei naturale protejate însoțită de fișele de post și curriculum vitae semnat, împreună cu documente care să ateste experiența profesională, după cum urmează:
 - specialist în științele vieții potrivit Clasificării ocupațiilor din România, cu experiență în domeniul administrării ariilor naturale protejate sau, după caz, în domeniile protejarea și conservarea biodiversității,

managementul durabil al resurselor naturale regenerabile, activități de educare/conștientizare în domeniul conservării naturii, cercetare în domeniul științelor naturale, al biodiversității;

- specialist în domeniul educației ecologice, cu experiență în domeniul administrării ariilor naturale protejate sau, după caz, în domeniile protejarea și conservarea biodiversității, managementul durabil al resurselor naturale regenerabile, activități de educare/conștientizare în domeniul conservării naturii, cercetare în domeniul științelor naturale, al biodiversității;
- specialist în domeniul tehnologiei informației, prezentând avantaj specializarea în GIS și/sau baze de date;
- între 6 și 20 de agenți de teren/rangeri, în funcție de suprafața și specificul ariei naturale protejate;
- economist, prezentând avantaj specializarea în economia mediului;

- jurist sau, după caz, avocat în baza unui contract de asistență juridică și reprezentare;
- șef pază.

Structura de personal este prevăzută în anexa nr. 3 la contractul de administrare, anexându-se la semnarea acestuia;

- i. descrierea capacităților tehnice existente destinate exclusiv administrării ariei naturale protejate (localizarea sediului în raport cu distanța față de aria naturală protejată, minimum două mijloace de transport, din care unul să fie de teren, birotică, mobilier, utilaje și unelte). Capacitatea tehnică este prevăzută în anexa nr. 2 la contractul de administrare, anexându-se la semnarea acestuia;
- j. planul de management sau o propunere detaliată de plan de acțiune pentru exercitarea administrării ariei naturale protejate, inclusiv modalitatea de a implica factorii-cheie interesați în luarea de decizii de management. Planul de acțiune trebuie elaborat în funcție de valorile ariei naturale protejate pentru care s-a făcut desemnarea și de amenințările și presiunile antropice la care este supusă;
- k. angajamentul bugetar din surse proprii care se alocă anual, ștampilat și semnat de reprezentantul legal al persoanei juridice, cu defalcarea cuantumurilor alocate pe categorii de cheltuieli, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1 la contractul de administrare. Angajamentul bugetar va fi anexat la contractul de administrare, la semnarea acestuia.

În cazul în care o persoană poate îndeplini mai multe atribuții specifice, pe baza calificărilor deținute se va menționa această la dosarul de candidatură, depunându-se acordul scris al persoanei respective.

Planul de acțiune trebuie să cuprindă următoarele:

- a. descrierea stării actuale a ariei naturale protejate și a eventualelor probleme identificate, descriere care trebuie să includă și obiectivele de conservare care au stat la baza desemnării ariei naturale protejate;
- b. acțiunile propuse pentru realizarea protecției efective (delimitare, marcaje, panouri, bariere, zone de campare, amenajări, patrulări, activități educaționale, propuneri pentru mediatizare, implicare a comunității locale și a altor persoane interesate), precum și măsuri de conservare propuse pentru obiectivele care au stat la baza desemnării ariei naturale protejate, în măsura stadiului actual de cunoaștere, cu specificarea termenelor de realizare a acestora, a resurselor umane implicate și a celor financiare alocate;
- c. parteneri actuali, consultanți și colaboratori de specialitate, cu anexarea parteneriatelor încheiate în acest scop;
- d. formele de vizitare practicate în prezent în aria naturală protejată și, după caz, măsurile preconizate pentru reducerea/evitarea impactului negativ semnificativ asupra ariei naturale protejate;
- e. organizarea științifică a activității: modalitatea de inventariere, monitorizare și conservare a biodiversității și geodiversității, modul de realizare a cartării habitatelor și distribuției speciilor sălbatice de floră și faună pentru care aria a fost declarată;
- f. alte tipuri de activități sau măsuri propuse.

Persoana juridică este eligibilă pentru administrarea ariilor naturale protejate dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a. are capacitate tehnică, care se apreciază în funcție de dotările pe care le deține pentru buna administrare a ariei

naturale protejate;

- b.** are capacitate științifică, care se apreciază în funcție de studiile, pregătirea și calificarea personalului implicat în administrarea ariei naturale protejate și baza materială din dotare pentru a realiza studii și cercetări privind resursele naturale, monitorizarea și conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale și managementul durabil al acestora;
- c.** are capacitate financiară care se apreciază în funcție de posibilitatea de asigurare a resurselor financiare necesare dotării, cheltuielilor operaționale, acoperirii salariilor și activităților specifice de administrare a ariei naturale protejate, conform angajamentului bugetar.

În scopul dovedirii capacității tehnice, științifice și financiare, solicitanții pot depune, pe lângă documentele și informațiile prevăzute la art. 15, orice alte documente și informații relevante.

- Nu sunt eligibile să depună dosare de candidatură în vederea preluării în administrare a ariilor naturale protejate persoanele juridice care au deținut anterior calitatea de administrator al unei arii naturale protejate și cărora li s-au reziliat contractele de administrare, pentru motivul neîndeplinirii obligațiilor contractuale din motive imputabile acestora și/ sau încălcării legislației în materie penală, în condițiile în care faptele ilegale comise sunt de natură a cauza prejudicii în aria protejată.

Metodologia de atribuire în custodie a ariilor naturale protejate care nu necesită structuri de administrare

Ariile naturale protejate care nu necesită structuri de administrare proprii se atribuie în custodie de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului, denumită în continuare autoritatea responsabilă, pe bază de convenție de custodie.

În vederea încheierii convențiilor de custodie pentru una sau mai multe arii naturale protejate, autoritatea responsabilă organizează sesiuni de atribuire.

În vederea atribuirii custodiei ariilor naturale protejate care nu necesită structuri de administrare, autoritatea responsabilă revizuieste periodic, prin decizie a conducătorului autorității responsabile, lista ariilor naturale protejate care nu necesită structuri de administrare, în raport cu limitele de suprapunere ale acestora.

În cazul în care un custode al uneia sau mai multor arii

naturale protejate renunță la convenția de custodie, ariile naturale protejate care au făcut obiectul respectivei convenții rămân în coordonarea instituțiilor din subordinea autorității responsabile, potrivit competențelor teritoriale ale acestora.

În vederea asigurării managementului ariilor naturale protejate, autoritatea responsabilă și, după caz, instituțiile din subordine:

- îndrumă și instruiesc custozii ariilor naturale protejate în vederea exercitării custodiei în condițiile legii și conform bunelor practici în domeniul ariilor naturale protejate, inclusiv în vederea elaborării măsurilor de conservare, a regulamentelor, a planurilor de management al ariilor naturale protejate și a rapoartelor anuale de activitate ale custozilor, elaborate potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 5;
- emit recomandări și propuneri de îmbunătățire a activității custozilor, după caz;
- monitorizează activitatea custozilor în procesul de administrare a ariilor naturale protejate atribuite în custodie;
- analizează măsurile de conservare, regulamentele și

planurile de management elaborate de custozi și emit puncte de vedere cu privire la conținutul acestora;

- analizează rapoartele anuale de activitate ale custozilor;
- instituțiile din subordinea autorității responsabile propun acesteia rezilierea convențiilor de custodie, în cazul în care exercitarea activității de custodie nu este corespunzătoare, detaliind situația semnalată.

Până la atribuirea în custodie, responsabilitatea managementului ariilor naturale protejate revine autorității responsabile, prin instituțiile sale teritoriale prevăzute la alin. (3) lit. a).

Competențele prevăzute sunt duse la îndeplinire după cum urmează:

- agențiile județene pentru protecția mediului sunt responsabile pentru ariile naturale protejate care nu depășesc limitele teritoriale de competență ale acestora;
- Agencia Națională pentru Protecția Mediului este responsabilă pentru ariile naturale protejate ale căror limite depășesc teritoriul unui județ.

Etapele sesiunii de atribuire în custodie sunt identice cu etapele sesiunii de atribuire în administrare a ariilor naturale protejate care necesită structuri de administrare proprii

Pentru atribuirea în custodie a ariilor naturale protejate se organizează o Comisie de evaluare, a cărei componență se aprobă prin decizie a conducătorului autorității responsabile,

după cum urmează:

- 3 reprezentanți ai direcției de specialitate cu atribuții în domeniul administrării ariilor naturale protejate din cadrul autorității responsabile;
- un reprezentant al autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;
- un reprezentant al autorității publice centrale care răspunde de administrarea resursei de apă;
- un reprezentant al Gărzii Naționale de Mediu, cu atribuții în domeniul biodiversității;
- un reprezentant al Comisiei pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii din cadrul Academiei Române;
- 3 reprezentanți cu rol de observator din partea organizațiilor neguvernamentale, cu preocupări în domeniul protecției naturii.

Comisia de evaluare verifică dacă dosarele de candidatură depuse de către solicitanți conțin toate documentele obligatorii.

Dosarele de candidatură incomplete și dosarele pentru care există observații cu privire la legalitatea/conformitatea documentelor se resping fără a fi evaluate potrivit fișei de punctaj prevăzute în anexa nr. 6.

Comisia de evaluare analizează dosarele de candidatură și acordă punctajul pe baza fișei de punctaj.

Comisia de evaluare întocmește raportul de evaluare în termen de 30 de zile calendaristice de la expirarea termenului de depunere a dosarelor de candidatură.

Autoritatea responsabilă afișează la sediul său și pe pagina proprie de internet punctajele acordate de către Comisia de evaluare a dosarelor de candidatură, ulterior întocmirii raportului de evaluare și aprobării acestuia de către conducătorul autorității responsabile, în termen de 5 zile lucrătoare de la finalizarea etapei de evaluare.

În cazul în care există două sau mai multe dosare de candidatură depuse pentru aceeași arie naturală protejată care au întrunit punctaje egale de calificare, custodia va fi încredințată solicitantului care a întrunit cel mai mare punctaj la capacitatea științifică.

Solicitanții pot contesta punctajele acordate de Comisia de evaluare propriilor dosare de candidatură depuse, în termen de două zile lucrătoare din momentul afișării rezultatelor evaluării.

Pentru soluționarea contestațiilor se organizează la sediul autorității responsabile o Comisie de contestații, a cărei componență nominală se aprobă prin decizie a conducătorului autorității responsabile, după cum urmează:

- 3 reprezentanți ai direcției de specialitate cu atribuții în domeniul administrării ariilor naturale protejate din cadrul autorității responsabile;
- un reprezentant din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;
- un reprezentant din cadrul autorității publice centrale care răspunde de administrarea resursei de apă;
- un reprezentant al Gărzii Naționale de Mediu, cu atribuții în domeniul biodiversității;
- un reprezentant al Comisiei pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii din cadrul Academiei Române;
- 3 reprezentanți cu rol de observator din partea organizațiilor neguvernamentale cu preocupări în domeniul protecției naturii.

Comisia de contestații se întrunește în mod legal în prezența a cel puțin jumătate plus unu dintre membrii cu drept de acordare a punctajului, analizează și soluționează contestațiile pe baza fișei de punctaj, după care întocmește raportul de evaluare privind contestațiile, în termen de 15 zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere a acestora.

Convențiile de custodie se încheie în termen de 15 zile lucrătoare de la aprobarea raportului final de evaluare, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 7.

În cazul în care solicitantul care a câștigat atribuirea custodiei nu se prezintă în termenul stabilit pentru semnarea convenției de custodie, aria naturală protejată se include pe lista de atribuire a sesiunii următoare, iar solicitantul respectiv nu mai are dreptul să își depună candidatura la următoarea sesiune.

După semnarea convențiilor de custodie, custozii desemnați transmit autorității responsabile, în vederea avizării, lista persoanelor pentru care custozii desemnați vor emite legitimații de custode, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 8.

Lista trebuie să cuprindă nominalizarea și funcțiile persoanelor pentru care se solicită avizarea, la care se anexează cazierul judiciar și curriculum vitae semnat și datat, pentru fiecare dintre persoanele respective.

Legitimațiile de custode se eliberează persoanelor angajate în cadrul structurii custodelui ariei naturale protejate sau, după caz, persoanelor fizice care dețin calitatea de custode, acestea putând fi și cetățeni străini cu rezidență permanentă în România.

Autoritatea responsabilă avizează lista persoanelor pentru care se vor elibera legitimații de custode, în termen de 30 de zile de la primirea solicitării.

Personalul custodelui desemnat poate realiza controale pe teritoriul ariilor naturale protejate atribuite în custodie, pe baza legitimațiilor de custode eliberate de custodele desemnat.

Dosarul de candidatură pentru atribuirea custodiei se depune pentru fiecare arie naturală protejată, în conformitate cu lista ariilor naturale protejate care pot fi atribuite în custodie, afișată pe site-ul autorității responsabile, în format hârtie imprimat și electronic, care trebuie să cuprindă în mod obligatoriu următoarele documente:

- a. cerere scrisă;
- b. actul de identitate sau, după caz, certificatul de înregistrare în registrul comerțului, certificatul de înscriere în registrul asociațiilor și fundațiilor;
- c. actul constitutiv sau hotărârea judecătorească de constituire sau, după caz, actul de înființare;
- d. cazierul fiscal și judiciar al solicitantului, precum și pentru fiecare dintre persoanele fizice implicate în custodie;
- e. scrisoarea de bonitate care să ateste posibilitățile de asigurare a resurselor financiare pentru realizarea în bune condiții a obiectivelor din convenția de custodie;
- f. documentul eliberat de oficiul registrului comerțului din care să rezulte că persoana juridică nu se află în procedură de insolvență, faliment sau orice altă formă de reorganizare judiciară;
- g. angajamentul bugetar din surse proprii care se alocă anual, ștampilat și semnat de solicitant sau, după caz, de către reprezentantul legal al persoanei juridice, destinat exclusiv administrării ariei naturale protejate, cu defalcarea cuanturilor alocate pe categorii de cheltuieli, care va fi anexat convenției de custodie;
- h. curriculum vitae semnat și datat, diplomele de studii ale personalului implicat în administrarea ariei naturale protejate, din care să rezulte experiența în domeniul ariilor naturale protejate și expertiză în domeniul conservării speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnată aria naturală protejată sau, după caz, în domeniile protecția mediului, biologie, ecologie, cercetare în domeniul

științelor naturale, management al resurselor naturale regenerabile, activități de educație;

- i. prezentarea detaliată a obiectului de activitate din care să rezulte activitatea privind cel puțin unul dintre următoarele domenii: protejarea și conservarea biodiversității, administrarea ariilor naturale protejate, activități de cercetare în domeniul științelor naturale, activități de management durabil al resurselor naturale regenerabile, turism, educație ecologică;
- j. descrierea capacităților tehnice existente, destinate exclusiv administrării ariei naturale protejate (localizarea sediului în raport cu distanța față de aria naturală protejată, minimum un mijloc de transport, birotică, mobilier, utilaje și unelte pentru intervenții în aria protejată etc.);
- k. lista persoanelor implicate direct în administrarea ariei naturale protejate;
- l. propunere detaliată de plan de acțiune pentru exercitarea custodiei ariei naturale protejate, inclusiv modalitatea de a implica factori-cheie interesați în luarea de decizii de management (acțiuni, persoane implicate, în cazul parteneriatelor se vor specifica acțiunile de care sunt responsabile părțile parteneriatului); planul de acțiune trebuie elaborat în funcție de valorile ariei naturale protejate pentru care s-a făcut desemnarea și de amenințările la care este supusă;
- m. acordurile de parteneriat, dacă este cazul;
- n. alte materiale considerate utile de către solicitant, precum: fotografii, articole în presă, materiale video și altele asemenea.

Planul de acțiune este identic cu cel solicitat în cazul atribuirii în administrare a ariilor naturale protejate care necesită structuri de administrare proprii.

Sunt eligibile persoanele fizice și juridice publice sau private care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a. au capacitate tehnică care se apreciază în funcție de dotările pe care le dețin pentru buna administrare a ariei naturale protejate;
- b. au capacitate științifică care se apreciază în funcție de studiile, pregătirea și calificarea personalului implicat în administrarea ariei naturale protejate și baza materială din dotare pentru a realiza studii și cercetări privind resursele naturale, monitorizarea și conservarea diversității biologice și asigurarea managementului durabil al acestora;
- c. au capacitate financiară care se apreciază în funcție de posibilitatea de asigurare a resurselor financiare necesare dotării, cheltuielilor operaționale, acoperirii salariilor și activităților specifice de administrare a ariei naturale protejate, conform angajamentului bugetar.

În scopul dovedirii capacității tehnice, științifice și financiare, solicitanții pot depune, pe lângă documentele și informațiile menționate anterior, orice alte documente și informații relevante.

Nu sunt eligibile să depună dosare de candidatură în vederea preluării în custodie a ariilor naturale protejate persoanele

fizice și juridice care au deținut anterior calitatea de custode al unei arii naturale protejate și cărora li s-au reziliat convențiile de custodie, pentru motivul neîndeplinirii obligațiilor contractuale din motive imputabile acestora și/sau încălcării legislației în materie penală, în condițiile în care faptele ilegale comise sunt de natură a cauza prejudicii în aria protejată.

II.3 Atribuțiile și competențele unui administrator/custode

Atribuții ale administratorului/custodelui unei arii naturale protejate:

- să administreze aria naturală protejată în baza contractului de administrare/convenției de custodie și în acord cu planul de acțiune și regulamentul ariei naturale protejate;
- să asigure un buget care să permită buna administrare a ariei naturale protejate, conform anexei la contract/convenție;
- să transmită autorității responsabile, la sfârșitul anului calendaristic, bugetul stabilit pentru anul următor, în vederea bunei administrări a ariei naturale protejate;
- să păstreze destinația oricărei construcții, dotări ori

amenajări ce se realizează din fonduri publice și se utilizează în scopul bunei administrări a ariei naturale protejate de către structura de administrare;

- să doteze personalul cu echipament adecvat activității de teren și cu uniforme specifice aprobate conform legislației în vigoare;
- să asigure instruirea necesară a personalului prin participări la cursuri, seminare, instruiri și alte forme de perfecționare;
- să transmită autorității responsabile raportul anual de activitate, în primul trimestru al anului următor, precum și alte rapoarte la cererea autorității responsabile;
- să promoveze acțiuni de conștientizare și informare a populației locale și a vizitatorilor cu privire la necesitatea protecției și conservării capitalului natural și cultural și cu privire la rolul ariilor naturale protejate în dezvoltarea durabilă locală;
- să asigure monitorizarea speciilor și habitatelor naturale de interes național și comunitar ce constituie obiectivele de conservare din aria/ariile naturală/naturale protejată/protejate preluată/preluate în administrare;
- să înștiințeze autoritatea responsabilă și structurile din teritoriu în termen de 24 de ore despre producerea oricărui eveniment ce a adus sau poate aduce prejudicii capitalului natural și cultural de pe teritoriul ariei/ariilor naturale protejate preluate în administrare/custodie;
- să furnizeze informațiile cerute de autoritățile de mediu în termenele precizate în solicitările acestora;
- să transmită autorității responsabile lista personalului implicat în administrarea ariei naturale protejate, în vederea avizării, și să emită legitimații de administrator/custode pentru persoanele avizate de autoritatea responsabilă, conform prevederilor în vigoare;
- să solicite avizul autorității responsabile pentru uniformă și însemnele specifice pe care dorește să le folosească în cazul în care nu le preia pe cele care sunt stabilite la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci pentru aria naturală protejată care face obiectul contractului/convenției;
- să controleze modul de respectare a prevederilor planului de management și a regulamentului ariei naturale protejate în baza legitimației de administrator/custode emise conform prevederilor legale în vigoare;
- să emită avize pentru solicitările primite, conform prevederilor legale;
- să transfere, la încetarea contractului de administrare/convenției de custodie, conform prevederilor legale în vigoare, din patrimoniul său în patrimoniul autorității responsabile activele fixe, corporale și necorporale, bunurile de natura obiectelor de inventar care au fost procurate și/sau

realizate din fonduri publice, finanțări și/sau cofinanțări în cadrul diferitelor proiecte naționale/internaționale/europene, dacă au fost achiziționate în scopul administrării ariei naturale protejate pe perioada contractului de administrare/convenției de custodie, urmând a fi transferate structurii de administrare următoare

- să asigure promovarea imaginii ariei naturale protejate prin înregistrarea unei mărci proprii a acesteia și să urmărească respectarea regimului juridic aplicabil mărcii;
- să folosească uniforma și însemnele specifice pentru structura de administrare, în vederea promovării imaginii și a conturării identității vizuale a structurii de administrare;
- să reprezinte aria naturală protejată în cadrul întâlnirilor la nivel internațional și național;
- să facă parte, în calitate de membru cu drepturi depline, din rețele sau organizații internaționale și naționale de profil (de exemplu, Europarc, IUCN);
- să promoveze în mass-media întâlniri, conferințe și altele asemenea, ariile naturale protejate, activitatea proprie și orice eveniment sau problemă care are legătură cu ariile naturale protejate;
- să solicite și să primească sprijinul autorităților cu atribuții de control din cadrul autorității responsabile pentru protecția mediului;
- să solicite sprijinul consiliului științific și al consiliului consultativ de administrare în toate problemele ce vizează aria naturală protejată, prin realizarea a cel puțin două întâlniri

anuale cu aceste structuri;

- să încheie protocoale de colaborare/parteneriate cu terțe persoane fizice sau juridice în scopul bunei administrări a ariei naturale protejate, realizării unor măsuri sau activități prevăzute în planul de acțiune, regulamentul sau planul de management al ariei naturale protejate;
- să implice voluntari în acțiuni ce vizează aria naturală protejată;

Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.

În procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate de interes comunitar, autoritățile competente pentru protecția mediului solicită și țin seama de avizul administratorilor, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate.

Administratorii și custozii ariilor naturale protejate de interes național și/sau comunitar, în vederea luării în considerare a tuturor aspectelor din teren, vor fi consultați de către autoritățile de mediu competente în cadrul etapei de încadrare

de mediu a proiectelor/planurilor/activităților care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate.

Emiterea actelor de reglementare pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate se realizează numai cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate de interes național/internațional.

Dacă se desfășoară fără acordul sau, după caz, avizul administratorului/custodelui, sunt sancționate următoarele fapte:

- scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate;
- desfășurarea de activități în perimetrele ariilor naturale protejate sau în vecinătatea acestora, ce pot să genereze un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate;
- intrarea în perimetrul protejat fără permisul de acces eliberat de administrator, respectiv custode;
- organizarea de manifestări sportive, culturale, tabere, pe teritoriul ariei naturale protejate;
- amenajarea sau reamenajarea de trasee turistice, instalarea de panouri informative;
- realizarea de săpături, excavații și orice alte lucrări care modifică configurația naturală a terenurilor din ariile naturale

protejate;

- hrănirea animalelor sălbatice de către orice persoană fizică sau juridică pe suprafața ariilor naturale protejate, cu excepția administratorilor fondurilor cinegetice și administratorilor/custozilor ariilor naturale protejate.

În toate situațiile în care managementul ariilor naturale protejate este realizat prin structuri proprii de administrare, acestea vor dispune de un sediu administrativ asigurat, cu prioritate dintre acele construcții, dotări și alte amenajări existente în perimetrul ariilor naturale protejate legal constituite, realizate din investiții publice pe terenuri ce aparțin domeniului public, fiind destinate, cu prioritate, activităților administrative și științifice ale celor care le asigură managementul, precum și altor activități în legătură cu buna administrare.

Modificarea limitelor ariilor naturale protejate de interes național, în sensul delimitării unei precizii mai bune, se face la inițiativa structurii de administrare/custodelui ariei naturale protejate în baza unui studiu științific, cu avizul consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

CAPITOLUL III INSTRUMENTE LEGISLATIVE – MĂSURI PENTRU PROTECȚIA ARIILOR PROTEJATE

III. 1. Procedura de judecată în fața instanței de contencios administrativ

SECȚIUNEA 1 – LG.544/2004

1. Cine poate iniția acțiuni în contencios administrativ (calitate procesuală activă)

Conform dispozițiilor art 1 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ

- a. Orice persoană** poate introduce cereri în contencios administrativ cu condiția să fi fost vătămată în interesele sale legitime.
- b. Avocatul Poporului** poate să introducă acțiune în baza unei sesizări a unei persoane fizice, aceasta dobândind calitatea de reclamant
- c. Ministerul Public** poate să introducă acțiune în contencios administrativ atunci când constată că drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor sunt încălcate prin acte administrative unilaterale individuale. Aceste persoane vor dobândi calitatea de reclamant și trebuie să își dea acordul pentru introducerea acțiunii. În cazul în care este încălcat un interes legitim public acțiunea va fi introdusă împotriva autorității publice emitente a actului.
- d. Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ nelegal** poate cere instanței constatarea nulității acestuia dacă actul a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice
- e. Prefectul¹, Agenția Națională a Funcționarilor Publici², orice persoană de drept public** vătămată într-un drept al

său sau într-un interes legitim.

Conform art 2 pct 1 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ

- f. Grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private**
- g. Organisme sociale interesate (ONG-uri + asociații și fundații, alte structuri neguvernamentale, syndicate etc)** care invocă încălcarea interesului legitim public sau interesele legitime ale unor persoane fizice determinate. Acestea pot introduce acțiuni în contencios administrativ în conformitate cu obiectul său de activitate.

2. Ce se poate cere instanței de contencios administrativ (obiectul acțiunii în contencios administrativ)

Conform art 1 și 8 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi introdusă împotriva unui:

1) Prefectul poate introduce acțiune în contencios administrativ în exercitarea funcției administrative, împotriva actelor emise de autoritățile administrației publice locale.

2) ANFP poate ataca în fața instanței de contencios administrativ actele autorităților publice centrale și locale prin care se încalcă legislația privind funcția publică.

- act administrativ emis de o autoritate publică³ – poate fi cu *caracter individual* (ex. autorizație de construire, aviz de mediu, acord de mediu etc) conțin dispoziții pentru anumite persoane determinate sau cu *caracter normativ* (hotărâre de guvern, ordin de ministru, planuri de urbanism sau de amenajare a teritoriului, etc.).
- refuz nejustificat de soluționare a cererii⁴
- nesoluționarea în termen a unei cereri⁵
- refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim
- ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe neconstituționale ale Guvernului
- contracte administrative (litigii ce au ca obiect încheierea, modificarea, interpretarea, executarea și încetarea unui contract)

3) Art. 2 lit b) din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ - autoritate publică - orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică;

4) Art. 2 lit. i) din Lg. 554/2004 privind contenciosul administrativ - refuz nejustificat de a soluționa o cerere - exprimarea explicită, cu exces de putere, a voinței de a nu rezolva cererea unei persoane; este asimilată refuzului nejustificat și nepunerea în executare a actului administrativ emis ca urmare a soluționării favorabile a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile;

5) Art 2 lit. h) din Lg. 554/2004 privind contenciosul administrativ - nesoluționare în termenul legal a unei cereri - faptul de a nu răspunde solicitantului în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii, dacă prin lege nu se prevede alt termen;

Nu se poate introduce acțiune în contencios administrativ împotriva actelor autorităților publice care privesc raportul acestora cu Parlamentul precum și împotriva actelor de comandament cu caracter militar.

Persoana vătămată (reclamantul) poate cere instanței:

- anularea actului administrativ;
- recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim;
- repararea pagubei ce i-a fost cauzată;
- anularea în tot sau în parte a actului;
- repararea pagubei cauzate;
 - reparații pentru daune morale;
 - persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot invoca interesul legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea acestuia decurge din încălcarea dreptului subiectiv sau interesului legitim privat;
 - acțiunile întemeiate pe încălcarea unui interes legitim public pot avea ca obiect numai anularea actului sau obligarea autorității pârâte să emită un act sau un alt înscris, respectiv să efectueze o anumită operațiune administrativă, sub sancțiunea penalităților de întârziere sau a amenzii, prevăzute la art. 24 alin. (2).

3. Cărei instanță judecătorească ne adresăm

- În acțiunea introdusă de Avocatul Poporului, este competentă instanța de la domiciliul petentului;
- În acțiunea introdusă de Ministerul Public este competentă instanța de la domiciliul persoanei fizice sau sediul persoanei juridice vătămate; în cazul acțiunilor care se întemeiază pe încălcarea unui interes legitim public este competentă instanța de la sediul autorității publice emitente a actului;
- Pentru toate celelalte reclamanți poate să opteze pentru instanța de la sediul pârâtului sau instanța de la domiciliul său;

Pentru actele emise de autorități publice locale sau județene precum și pentru cele care au ca obiect datorii fiscale⁶ de până la 1.000.000 lei inclusiv, acțiunile se adresează Tribunalului, secții administrativ-fiscale;

Acțiunile formulate împotriva actelor emise de autorități publice centrale sau care privesc datorii fiscale de peste 1.000.000 lei se soluționează de Curțile de Apel, Secții administrativ-fiscale.

6) **Datorii fiscale** - taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora

- În cazul în care litigiul privește sume reprezentând finanțarea nerambursabilă din partea Uniunii Europene, indiferent de valoare

4. *Ce condiții trebuie să fie îndeplinite pentru inițierea unei acțiuni (condiții de admisibilitate)*

a. *Interesul*

Cel care introduce acțiunea (reclamantul) să fie vătămat într-un drept al său (subiectiv) ori într-un interes legitim. Interesul legitim poate fi:

- **interes legitim privat** – acțiunea privește vătămări aduse unui drept propriu unei persoane fizice sau juridice determinate
- **interes legitim public** – acțiunea privește vătămări aduse unor drepturi fundamentale sau intereselor publice

Plângerea prealabilă (art 7 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ)

Înainte de trimiterea acțiunii în instanță este necesară formularea unei plângeri prealabile. Aceasta este o scrisoare adresată autorității publice emitente a actului sau care ar fi trebuit să recunoască un drept sau să realizeze o anumită operațiune administrativă prin care se solicită autorității anularea sau modificarea unui act administrativ, recunoașterea unui drept, etc. Plângerea se poate adresa și autorității

ierarhice superioare în cazul în care aceasta există.

Plângerea prealabilă este **obligatorie**. Lipsa ei are drept consecință respingerea ca inadmisibilă a acțiunii de către instanță.

Plângerea prealabilă trebuie trimisă autorității în următoarele termene:

- **30 de zile de la data comunicării** actului administrativ sau de la data comunicării deciziei administrative care se contestă pentru beneficiarul actului administrativ unilateral individual; pentru motive temeinice plângerea poate fi introdusă și peste termenul de 30 de zile, dar nu mai mult de 6 luni de la data emiterii actului;
- **Actul administrativ normativ** poate fi atacat oricând, acțiunea fiind, în consecință, imprescriptibilă;
- Partea vătămată printr-un act administrativ individual al cărei beneficiar este altă persoană poate să formuleze plângere prealabilă în termen de 6 luni de la data comunicării actului;
- Pentru acțiunile formulate împotriva ordonanțelor de Guvern sau a unor dispoziții din ordonanțe, nu este obligatorie plângerea prealabilă;
- Pentru acțiunile introduse de Avocatul Poporului, Ministerul Public, Agenția Națională a Funcționarilor Publici nu este obligatorie plângerea prealabilă;
- De asemenea, plângerea prealabilă nu este obligatorie nici în cazul:
 - refuzului nejustificat de a rezolva o cerere referitoare

la un drept sau la un interes legitim;

– faptului de a nu răspunde solicitantului în termenul legal;

- în cazul contractelor administrative⁷ procedura plângerii prealabile este asimilată procedurii concilierii reglementată de Codul de Procedură Civilă⁸. Termenul de introducere a plângerii este de 6 luni de la data încheierii contractului, modificării contractului, încălcării obligațiilor contractuale, încetarea duratei contractului, de la constatarea caracterului interpretabil al unei clauze contractuale;
- în cazul acțiunii de anulare a unui act administrativ identic cu un act suspendat de instanță plângerea prealabilă nu este obligatorie

b. Prejudiciul – în contencios administrativ reclamantul trebuie să fi suferit o vătămare ca urmare a acțiunii sau inacțiunii instituției publice chemată în judecată.

5. Când poate fi introdusă o acțiune în contencios administrativ (termene procedurale)

Termenele de introducere a acțiunii la instanță sunt

7) Contractele administrative – conform dispozițiilor art 2 lit c din Lg. 554/2004 privind contenciosul administrativ acestea sunt contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice sau altele prevăzute prin legi speciale.

8) În noul cod de procedură civilă nu mai este reglementată procedura concilierii. Cu toate acestea au rămas în Lg.554/2004 aceste prevederi legislative.

reglementate de art 11 din Lg. 554/2004 privind contenciosul administrativ. Potrivit acestor dispoziții legale acțiunile pot fi introduse în 6 luni de la:

- data comunicării răspunsului la plângerea prealabilă sau data la care expiră termenul în care ar fi trebuit comunicată aceasta (30 de zile de la data înregistrării cererii la autoritatea competentă);
- data comunicării refuzului nejustificat de soluționare a cererii;
- de la data la care ar fi trebuit pus în executare un act administrativ ca urmare a soluționării favorabile a unei cereri sau a plângerii prealabile;
- data procesului verbal de finalizare a procedurii concilierii în cazul contractelor administrative;

Pentru motive temeinice acțiunea poate fi introdusă și peste termenul de 6 luni dar nu mai târziu de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz.

- pentru acțiunile formulate de prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public și Agenția Națională a Funcționarilor Publici de la data luării la cunoștință de actul nelegal
- ordonanțele și dispozițiile din ordonanțe pot fi atacate oricând
- actele administrativ normative (ordine de ministru, hotărâri de guvern, etc) pot fi atacate oricând

Dacă nu au fost solicitate prin acțiunea de anulare a actului administrativ nelegal, despăgubirile pot fi solicitate în termen de un an de la data la care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască întinderea pagubei.

6. Atacarea ordonanțelor de guvern

Ordonanțele de Guvern se pot ataca în contencios administrativ în condițiile art. 9 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ:

- Acțiunea trebuie să aibă ca obiect vătămarea unui interes legitim privat și/sau public (acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanțe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, obligarea unei autorități publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operațiuni administrative) dar acesta trebuie să fie însoțită de excepția de neconstituționalitate a ordonaței sau dispoziției din ordonanță. Neconstituționalitatea nu poate fi obiectul principal al acțiunii.

- Dacă instanța apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de Lg. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale sesizează Curtea Constituțională și suspendă judecata cauzei. Obiectul acțiunii referitor la vătămarea unor interese legitime și/sau private va fi soluționat numai dacă ordonanța sau dispozițiile din ordonanță atate sunt declarate neconstituționale.
- În cazul în care o ordonanță sau dispoziții din ordonanță sunt declarate neconstituționale în altă cauză atunci acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial.

Împotriva cui poate fi introdusă o acțiune în contencios administrativ (calitate procesuală pasivă)

Acțiunea în contencios administrativ trebuie introdusă împotriva autorității publice⁹ emitentă a actului administrativ considerat nelegal, a autorității publice competente să soluționeze o cerere, să realizeze o operațiune administrativă, împotriva autorității căreia i s-a adresat o solicitare.

În cazul ordonanțelor de Guvern acțiunea trebuie introdusă împotriva Guvernului României.

În cazul acțiunilor introduse de terți (alte persoane decât beneficiarii actului) atunci trebuie chemat în judecată și beneficiarul actului administrativ individual (de ex dacă se contestă un acord de mediu trebuie chemat în judecată și cel care a solicitat emiterea acordului de mediu, împreună cu autoritatea administrativă emitentă).

Excepția de nelegalitate - art 4 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ

În cazul în care pentru soluționarea unui litigiu este necesară examinarea valabilității unui act administrativ individual, atunci legalitatea acestuia poate fi examinată de instanța competentă să soluționeze litigiul respectiv. Instanța poate să cerceteze legalitatea actului administrativ din oficiu sau la cererea uneia din părțile litigiului respectiv. În acest caz părțile nu au obligația să formuleze plângere prealabilă și cererea lor nu este supusă termenelor de introducere a acțiunii în contencios administrativ. Legalitatea unui act administrativ pe calea acestei excepții poate fi soluționată indiferent de data la care a fost emis actul respectiv.

9) Vezi supra 3;

Excepția se soluționează fie printr-o încheiere care se soluționează odată cu fondul, fie prin hotărârea prin care se soluționează litigiul respectiv.

Hotărârea instanței în acest caz se poate ataca odată cu fondul.

În cazul în care excepția este admisă de instanță și actul administrativ atacat este constatat a fi nelegal, atunci instanța în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate va soluționa cauza fără a ține seama de acest act.

7. Cererea de suspendare a efectelor unui act administrativ

Suspendarea unui act administrativ înseamnă lipsirea de efecte juridice a actului administrativ atacat.

Suspendarea actului administrativ poate fi pronunțată de instanță cu două condiții:

- Să fie un caz bine justificat
- Pentru prevenirea unei pagube iminente

a. Cererea de suspendare a actului administrativ în temeiul art 14 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ

Cererea de suspendare se poate introduce după ce a fost formulată plângerea prealabilă, în cazurile în care aceasta este obligatorie, înainte de primirea unui răspuns la aceasta.

Suspendarea se poate dispune până la pronunțarea instanței de fond. În cazul în care instanța de fond admite cererea și anulează actul administrativ, atunci suspendarea se prelungește de drept (fără intervenția vreunei autorități și fără nicio formalitate) până la rămânerea irevocabilă a hotărârii (până la soluționarea recursului în cazul în care acesta este declarat).

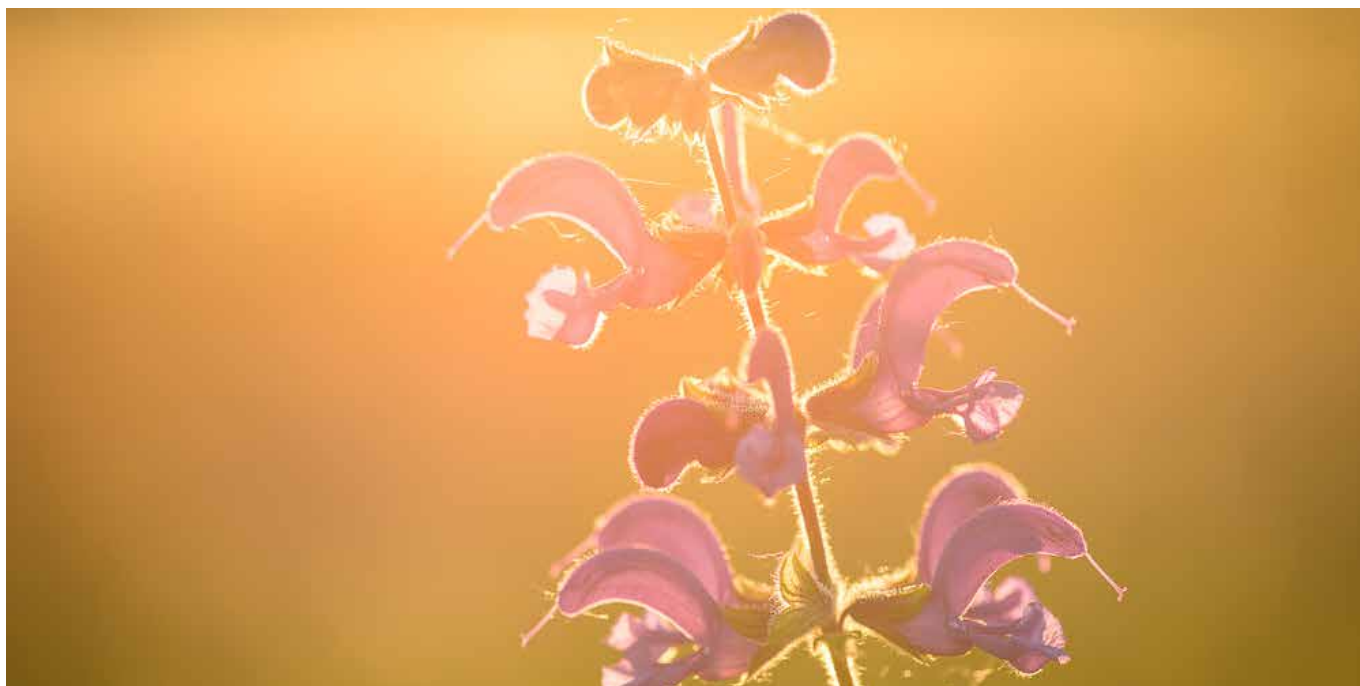
În cazul în care se admite cererea de suspendare atunci acțiunea de anulare trebuie introdusă în termen de 60 de zile de la data pronunțării. În caz contrar, suspendarea încetează de drept - fără a fi necesară pronunțarea unei hotărâri judecătorești sau orice altă formalitate.

b. Cererea de suspendare a actului administrativ în temeiul art 15 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ

În acest caz, cererea de suspendare se poate formula fie odată cu cererea principală, fie prin cerere separată, până la momentul soluționării de către prima instanță a litigiului privind anularea actului administrativ a cărui suspendare se cere.

În cazul în care cererea este admisă, instanța va suspenda actul administrativ până la soluționarea irevocabilă a litigiului (soluționarea de către instanță a fondului cauzei și a recursului în cazul în care acesta este declarat).

c. Dispoziții comune cererii de suspendare întemeiată pe art 14 și 15 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ

Hotărârea prin care se admite cererea de suspendare este executorie de drept - nu sunt necesare formalitățile de investire a hotărârii cu titlu executoriu.

Efectul suspendării constă în faptul că oricare forme de executare ale actului administrativ sunt interzise de la momentul pronunțării hotărârii de suspendare. Este de asemenea nelegală emiterea unui act administrativ cu același conținut cu cel suspendat de instanță. Un astfel de act este suspendat de drept.

Hotărârea privind cererea de suspendare poate fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la comunicarea hotărârii. Recursul nu suspendă executarea hotărârii privind cererea de suspendare.

Cererea de suspendare a unui act administrativ normativ poate fi introdusă de Ministerul Public din oficiu ca urmare a unei sesizări, în cazul în care este pusă în pericol funcționarea unui serviciu public administrativ.

8. Judecata cauzei

Cauzele de contencios administrativ trebuie judecate de urgență, aceasta însemnând în primul rând acordarea unor termene scurte.

Taxele de timbru care se achită sunt între 20 și 400 de lei pentru un capăt de cerere. În cazul în care într-o acțiune se soluționează cereri cu finalitatea diferită, taxa judiciară de timbru se datorează pentru fiecare capăt de cerere în parte.

9. Ce soluții poate să pronunțe instanța de contencios administrativ

În cazul cererilor autorităților publice de constatare a nulității unor acte administrative emise de ea, în cazul în care acțiunea este admisă, instanța se va pronunța și asupra legalității actelor civile încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor civile produse (art. 1 al 6 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ).

Conform art 18 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ, instanța poate:

- să anuleze, în tot sau în parte, actul/contractul administrativ;
- să oblige autoritatea publică să emită un act administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze o anumită operațiune administrativă, să încheie un contract administrativ;
- să se pronunțe asupra legalității operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului supus judecății;
- să decidă asupra despăgubirilor pentru daunele materiale și morale cauzate
- în cazul unui contract administrativ instanța, luând în considerare interesul public, poate suplini consimțământului uneia din părți

10. Cum se poate ataca hotărârea instanței (căi de atac ordinare)

Hotărârea primei instanțe se poate ataca cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării acesteia către părțile litigiului.

SECȚIUNEA 2 - PROCEDURA DE SOLUȚIONARE A CONTRAVENȚIILOR

Procesele verbale de contravenție se atacă conform OUG 2/2001, în 15 zile de la data comunicării la judecătoria în circumscripția căreia s-a produs contravenția. Dacă prin lege specială nu se prevede altfel, hotărârea judecătorei se atacă cu apel la secția de contencios administrativ a Tribunalului în 15 zile de la comunicare.

III. 2 - Acțiuni ilegale și măsuri de protecție ale ariilor protejate, respectiv ale speciilor și habitatelor protejate

Acțiuni ilicite în ariile protejate pot izvorî din:

- Dezvoltarea unor planuri, programe, proiecte cu efecte semnificative asupra mediului care produc un impact negativ în aria protejată distrugând sau afectând în mod grav habitatele și speciile protejate
- Realizarea unor activități incompatibile cu specificul ariei protejate și cu zonarea acesteia realizată prin planurile de management¹⁰, care duc la distrugerea sau afectarea gravă a ariei

Aceste planuri, programe, proiecte, activități susceptibile de a produce vătămări factorilor de mediu din aria respectivă, pot să fie amplasate în interiorul ariei protejate sau în vecinătatea acesteia. Ele sunt de regulă incluse în anexele legislației privind protecția mediului națională și internațională (Directivele europene EIA 2011/92/EC versiunea codificată, transpusă prin HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și Directiva SEA 2001/42/EC transpusă de România prin HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, Convenția de la Aarhus ratificată de România prin Lg.86/2000, Directiva 2010/75/EC privind emisiile industriale (fosta IPPC) și alte directive sectoriale, care trebuia transpusă de statele membre până pe 7 ianuarie 2013¹¹, Directiva Păsări 2009/147/EC - codificată și Directiva Habitate 92/43/EEC transpuse de România prin OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, etc). Conform acestor acte normative este obligatorie realizarea unor proceduri de evaluare a impactului acestora asupra mediului, a unor rapoarte de securitate, a evaluărilor adecvate, care trebuie să demonstreze că integritatea ariei naturale protejate nu va fi afectată¹².

În cadrul acestor proceduri de evaluare publicul interesat poate să participe la luarea deciziei și să își spună punctul de vedere conform dispozițiilor Convenției de la Aarhus, autoritățile fiind obligate să țină seama de acestea. Procedura de participarea a publicului este reglementată în capitolul IV.

10) Vezi capitolul VI

11) În România a existat un proiect de lege pe site-ul Ministerului Mediului și Pădurilor având ca obiect transpunerea Directivei 2010/75/EC privind emisiile industriale dar acest proiect nu a fost adoptat de Parlament până la data redactării acestui material

12) Vezi capitolele IV, VI

Această legislație conține și reguli privind realizarea unor activități în interiorul ariei protejate precum și interdicții de realizarea unor activități¹³. Conform OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice ariile protejate sunt împărțite pe zone¹⁴. În planurile de management¹⁵ și în regulamentele ariilor protejate¹⁶ se precizează care sunt activitățile permise, restricționate sau interzise în aria protejată.

SECȚIUNEA 1 – AVIZUL ADMINISTRATORILOR ȘI CUSTOZILOR ARIILOR PROTEJATE

Una din cele mai importante măsuri de prevenire a dezvoltării unor activități cu efect negativ asupra ariei protejate și pentru proiectele care sunt dezvoltate în vecinătatea ariei protejate este reglementată de art 28 și 281 din OUG 57/2007¹⁷. **Conform acestor articole administrațiile ariilor protejate dau un aviz obligatoriu în procedura de emitere a actelor de reglementare de mediu.**

1. Avizul obligatoriu emis pentru planuri, proiecte sau activități care pot afecta semnificativ ariile protejate prevăzut de art 28 al. 10 din OUG 57/2007 se referă la orice planuri proiecte sau activități indiferent unde sunt amplasate – chiar în exteriorul ariei protejate. Singura condiție este ca acestea să poată afecta semnificativ arii protejate.

2. Avizul obligatoriu emis pentru planuri, proiecte sau activități în ariile protejate indiferent dacă pot sau nu să afecteze semnificativ ariile protejate, prevăzut de art 28¹ din OUG 57/2007. Acestea trebuie să fie amplasate în interiorul ariei protejate.

Acest articol nu se aplică proiectelor aflate în vecinătatea ariei protejate dar care, în conformitate cu criteriile prevăzute de legislație, nu pot afecta semnificativ ariile protejate. Pentru acestea avizul administrațiilor ariilor protejate nu este obligatoriu.

13) Vezi capitolul VI

14) Vezi capitolele I, VI

15) Art. 4 pct 34 - plan de management al ariei naturale protejate - documentul care descrie și evaluează situația prezentă a ariei naturale protejate, definește obiectivele, precizează acțiunile de conservare necesare și reglementează activitățile care se pot desfășura pe teritoriul ariilor, în conformitate cu obiectivele de management. Planul de management se aprobă în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență;

16) Art 4 pct 35. - regulament al ariei naturale protejate - documentul în care se includ toate prevederile legate de activitățile umane permise și modul lor de aprobare, precum și activitățile restricționate sau interzise pe teritoriul ariei naturale protejate;

17) Art 28 al. 10 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice – „În procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate de interes comunitar, autoritățile competente pentru protecția mediului solicită și țin seama de avizul administratorilor, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate”; art 281 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice „Emiterea actelor de reglementare pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate se realizează numai cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate de interes național/internațional”.

Conform art. 27 al 2 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice pentru orice plan sau proiect care necesită scoaterea definitivă sau temporară de terenuri din circuitul agricol sau silvic, aflate pe raza unei arii naturale protejate de interes comunitar, care nu se suprapune cu alte categorii de arii protejate, se face numai cu avizul administratorului-custodelui ariei protejate, potrivit dispozițiilor art 28, analizate mai sus. Nerespectarea dispozițiilor acestui articol este infracțiune conform dispozițiilor art 52 al. 1 lit b din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

Conform dispozițiilor art. 43 al. 7 din OUG 57/2007 explorările speologice, cercetarea științifică, turismul speologic specializat în peșterile clasa A pot fi realizate numai cu avizul administratorilor/custozilor ariilor protejate, în limitele stabilite prin planurile de management și regulamentele ariilor protejate.

De asemenea, conform art. 43 art 11 din OUG 57/2007, în peșterile clasă C sunt posibile explorărilor speologice, activităților de documentare, cercetării științifice, amenajărilor turistice sau al altor forme de valorificare numai cu avizul administrației/custodelui ariei naturale protejate în care sunt incluse.

Regimul juridic al avizului dat de administrațiile ariilor protejate

Din interpretarea acestui text (autoritățile solicită și țin seama și emiterea actelor de reglementare ... se face numai cu avizul...) rezultă că acesta este un aviz conform¹⁸.

SECȚIUNEA 2 - PLANURI, PROGRAME ȘI ACTIVITĂȚI CARE POT AFECTA SEMNIFICATIV ARIA PROTEJATĂ

1. Care planuri pot afecta semnificativ aria protejată?

Art. 5 al. 2 lit b arată că: „Se supun evaluării de mediu **toate** planurile și programele care:

b) datorită posibilelor efecte afectează ariile de protecție specială avifaunistică sau ariile speciale de conservare reglementate” conform OUG 57/2007¹⁹.

18) În dreptul administrativ avizul conform are caracter obligatoriu. În cazul în care o autoritate publică emite un act sau efectuează o operațiune juridică fără a solicita și a obține avizele conforme de la instituțiile publice indicate de lege, atunci actul pe care îl emite sau operațiunea administrativă sunt lovite de nulitate absolută.

19) În textul HG 1076/2004 este indicată o lege mai veche privind protecția ariilor protejate care a fost abrogată la data intrării în vigoare a OUG 57/2007;

În cadrul etapei de încadrare, pe baza criteriilor prevăzute în Anexa 1 se stabilește dacă proiectul propus are efecte semnificative asupra mediului²⁰

HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe și Directiva SEA 2001/42/CE nu prevăd în concret planurile și programele care se supun evaluării de mediu.

Consultarea cu administratorii și custozii ariilor protejate de interes național și sau comunitar vor fi consultați în cadrul etapei de încadrare, în scopul luării în considerare a tuturor aspectelor din teren, în conformitate cu dispozițiile art. 28 al. 11 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Având în vedere formularea foarte generală a obiectului evaluării strategice de mediu precum și formularea gramaticală a textului art 28 al. 11 din OUG 57/2007, considerăm că participarea administratorilor și custozilor la luarea deciziei de încadrare este foarte importantă și obligatorie, în această etapă luându-se atât decizia realizării procedurii SEA cât și stabilirea acelor efecte periculoase pentru aria protejată care vor fi avute în vedere în cadrul procedurii – al elaborării raportului de mediu, al evaluării adecvate.

Această consultare are loc atât pentru planurile și programele care sunt propuse în interiorul ariei protejate (art. 28¹ din OUG 57/2007) cât și în cazul planurilor și programelor care

20) Procedura SEA este descrisă la Capitolul IV

se desfășoară în vecinătatea ariilor protejate (art. 28 al 10 din OUG 57/2007). În etapa de încadrare, dacă se decide că planul sau programul nu are efecte semnificative asupra mediului, avizul dat de administratori și custozii ariilor protejate este obligatoriu, întrucât decizia de încadrare este un act de reglementare. Nu se poate decide că un proiect nu va afecta semnificativ aria protejată fără avizul pozitiv obligatoriu al administratorului/custodelui ariei protejate.

2. Care proiecte pot afecta semnificativ aria protejată?

Conform dispozițiilor art 5 al. 1 coroborat cu art 9 al 1 din HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului **proiectele prevăzute în Anexa 1 a HG 445/2009** sunt considerate a intra în această categorie. Ca urmare, pentru toate aceste proiecte avizul administrațiilor ariilor protejate este obligatoriu.

Conform dispozițiilor art 5 al. 1 coroborat cu art 9 al. 2 din HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, pentru **proiectele prevăzute în Anexa 2 a HG 445/2009**, pe baza unei examinări de la caz la caz va fi stabilit dacă pentru aceste proiecte este necesară parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului. Conform art. 1 din HG 445/2009 „*Prevederile prezentei hotărâri se aplică evaluării impactului asupra mediului a acelor proiecte publice și private care pot avea efecte semnificative asupra mediului*”. Ca urmare, această examinare de la caz la caz stabilește dacă proiectul va avea sau nu un efect semnificativ asupra mediului. Această examinare se

realizează în cadrul etapei de încadrare.

În cadrul acestei proceduri, conform art 28 al. 11 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice administratorii și custozii ariilor protejate de interes național și sau comunitar vor fi consultați în cadrul etapei de încadrare, în scopul luării în considerare a tuturor aspectelor din teren. Considerăm că această consultare trebuie să aibă loc în momentul stabilirii situației din teren pentru zona propusă pentru amplasarea proiectului. Verificarea amplasamentului se realizează la începutul etapei de încadrare, imediat după depunerea solicitării emiterii acordului de mediu. Semnalăm aici o discrepanță între HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și Metodologia de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private. Această metodologie creează o etapă nouă, aceea a depunerii notificării și evaluării inițiale. În textul metodologiei aceasta este prezentată separat de etapa de încadrare. HG 445/2009 la art 6 nu prevede o etapă a depunerii notificării și a evaluării inițiale. Având în vedere că metodologia este aprobată prin act administrativ normativ inferior hotărârii de guvern, considerăm că are prioritate HG 445/2009. Astfel, etapa depunerii solicitării și a evaluării inițiale este inclusă în etapa de încadrare.

Din punct de vedere al dreptului european, separarea etapei depunerii notificării și evaluării inițiale de etapa stabilirii obiectului evaluării corespund etapelor de screening și

respectiv de scoping, care în România încă de la prima transpunere a Directivei 85/337/CEE²¹ prin HG 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri și Ordinul 860/2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, au fost realizate în cadrul aceleiași etape, denumită etapa de încadrare.

3. Care activități pot afecta semnificativ aria protejată?

Activitățile sunt reglementate de Ordinul 1798/2007 pentru aprobarea procedurii de emitere a autorizației de mediu, cu modificările ulterioare emis de ministrul mediului și dezvoltării durabile. Actul de reglementare pentru activitățile care produc efecte asupra mediului este deci autorizația de mediu. Activitățile care fac obiectul acestei proceduri sunt enumerate în anexele procedurii. Această procedură nu se aplică activităților/installațiilor care fac obiectul Lg. 278/2013 privind emisiile industriale, pentru care se emite autorizație integrată de mediu.

Avizul obligatoriu prevăzut de art 28 al.10 și de art 281 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice trebuie solicitat de autoritatea competentă de protecția mediului și în cadrul acestei proceduri. În cuprinsul Ordinului 1798/2007 și a procedurii pe care o aprobă este în mod expres prevăzut la art. 6 al 3 numai avizul obligatoriu al Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării pentru perimetrul rezervației Biosfera Delta Dunării. Textul Ordinului se referă la dispozițiile art 28 al 7 din OUG 57/2007. În numerotarea actuală a acestei ordonanțe textul art 28 al 7 se referă la emiterea Avizului Natura 2000 iar în trecut se referea la avizul dat de administratorii-custozii ariilor protejate. Astfel, interpretarea Ordinului 1798/2007 și a procedurii pe care o aprobă trebuie să fie făcută în conformitate cu dispozițiile OUG 57/2007, sens în care este obligatoriu avizul dat de administratorii/custozii tuturor ariilor protejate, nu numai de Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării.

SECȚIUNEA 3 - ÎN CAZUL ÎN CARE PROIECTELE/PROGRAMELE/ACTIVITĂȚILE NU SUNT DINTRE CELE PREVĂZUTE ÎN ANEXELE ACTELOR NORMATIVE MENȚIONATE SAU DACĂ TITULARII ACESTORA NU RESPECTĂ CONDIȚIILE IMPUSE ACTELE DE REGLEMENTARE DE MEDIU, CARE SUNT POSIBILITĂȚILE DE APĂRARE A ARIEI PROTEJATE DE PREVENIRE ȘI DE STOPARE A ACȚIUNILOR ILEGALE?

În primul rând se pot sesiza unor autorități publice cu competențe în domeniu.

În al doilea rând actele administrative emise nelegal sau activitățile realizate fără avizele/acordurile/autorizațiile prevăzute de lege pot fi atacate în contencios administrativ conform normelor descrise în Capitolul 1.

Administratorii/custozii ariilor protejate pot emite procese verbale de contravenție pentru încălcarea dispozițiilor din planurile de management și regulamentele ariilor protejate precum și pentru încălcarea altor dispoziții din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

21) În prezent în vigoare versiunea codificată, 2011/92/UE

SECȚIUNEA 4 - REGIMUL JURIDIC AL PLANURILOR DE MANAGEMENT ȘI AL REGULAMENTELOR ARIILOR NATURALE PROTEJATE

Realizarea planurilor de management și a regulamentelor ariilor protejate reprezintă una din măsurile legale de prevenire a producerii de vătămări ale ariei protejate prin afectarea sau distrugerea habitatelor naturale și/sau a speciilor sălbatice pentru care a fost instituit regimul de protecție²².

1. Pentru ariile naturale protejate care au structuri de administrare special constituite²³

Planurile de management și regulamentele acestor arii protejate se elaborează de administratorii ariei (sau de către alte entități dacă nu există administratori sau dacă sunt elaborate în cadrul unor proiecte, urmând a fi însușite de administratori), se avizează de către consiliile științifice și se aprobă prin Hotărâre de Guvern.

În consecință, planurile de management vor avea forța juridică a unui act administrativ normativ și anume al hotărârii de guvern: este un act de autoritate publică, care trebuie respectat de oricine și care nu poate fi modificat prin acte inferioare puterii juridice (ex. ordin de ministru, decizii de primar, prefect, etc).

22) Pentru descrierea tipurilor de arii protejate vezi „Arii protejate în România”, Erica Stanciu și Florentina Florescu, Editura Green steps Brașov, 2009, p 28;

23) Pentru clasificarea ariilor protejate în arii care necesită structuri special constituite vezi op. cit. pg. 47 și urm.;

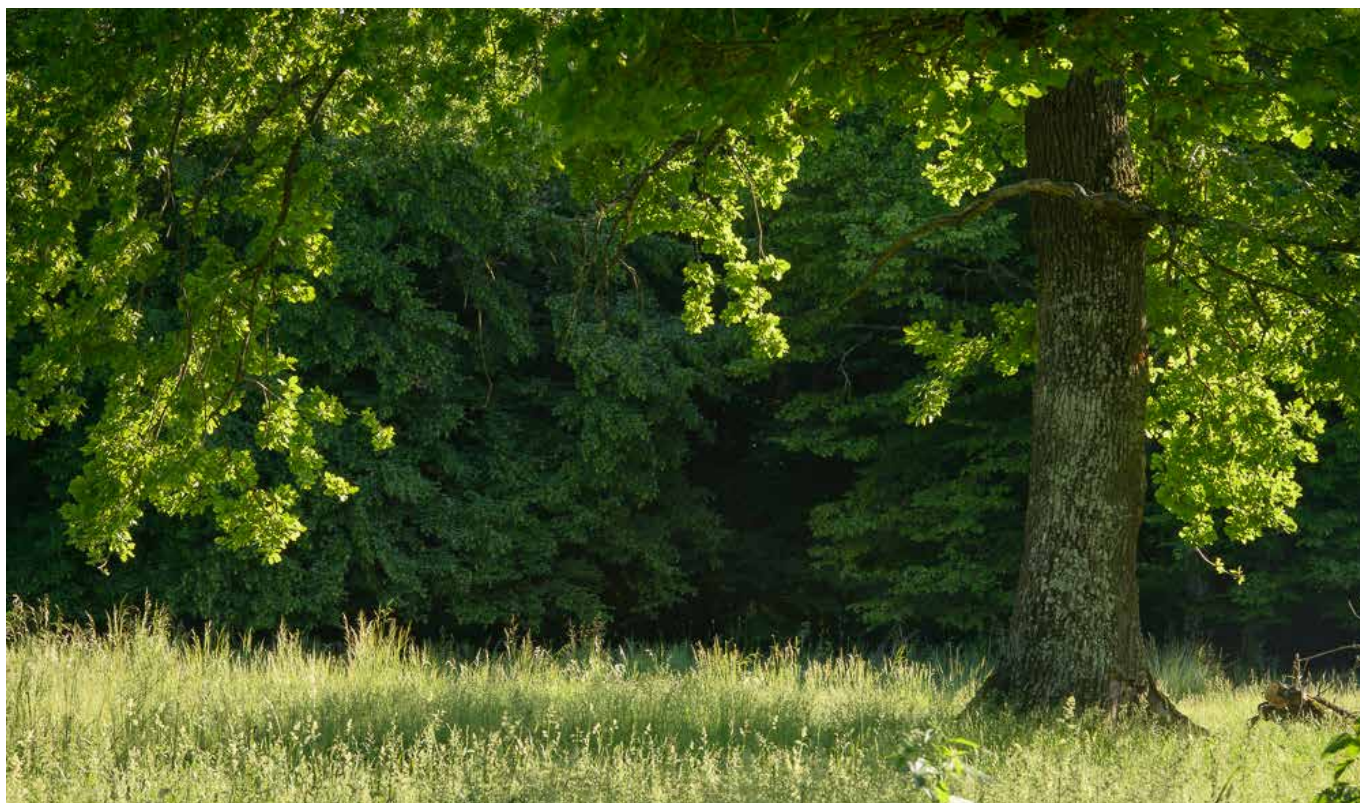
2. Pentru ariile naturale protejate care nu necesită structuri de administrare special constituite

Acestea se elaborează de către custozii ariei protejate (sau de către alte entități dacă nu există administratori sau dacă sunt elaborate în cadrul unor proiecte, urmând a fi însușite de custozii) și se avizează de către Agenția Națională de Protecție a Mediului sau de către structurile subordonate acesteia. În acest caz, planurile de management și regulamentele ariilor protejate se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pentru schimbări climatice, cu avizul autorităților publice centrale interesate.

Aceste planuri au forța juridică inferioară celor prezentate anterior, dar și acestea sunt acte administrativ normative, care sunt acte de autoritate publică și care nu pot fi modificate prin acte administrativ normative inferioare.

În consecință, planurile de management și regulamentele ariilor protejate, pentru ambele categorii de arii protejate trebuie respectate în mod obligatoriu atât de autoritățile de reglementare cât și de toate persoanele fizice sau juridice care își desfășoară activitatea în vecinătatea sau în aria protejată sau care dețin terenuri în proprietate.

După intrarea în vigoare a planurilor de management este obligatorie armonizarea planurilor de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria protejată cu planurile de management (și nu invers!). Armonizarea va fi făcută de către autoritățile emitente ale planurilor de exploatare/utilizare.

Conservarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile protejate va fi realizată conform planurilor de management de comun acord de către autoritățile locale și naționale de reglementare, administratorii/custozii ariilor protejate precum și autoritatea publică centrală de protecție a mediului și a pădurilor.

Art 24 din OUG. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice dispune că, în 12 luni de la aprobarea planurilor de management amenajamentele silvice vor fi revizuite, urmând ca până la data revizuirii să se execute numai acele activități care sunt conforme cu legislația de protecție a ariilor protejate (ex combaterea dăunătorilor).

De asemenea, planurile de dezvoltare pentru zonele incluse în arii protejate trebuie modificate astfel încât să corespundă regimului de protecție instituit prin planul de management sau obiectivelor de conservare a ariei naturale protejate care nu dispune de plan de management.

În cazul în care se suprapune o arie protejată de interes comunitar cu o arie protejată de interes național, se va realiza un singur plan de management conform categoriei celei mai restrictive arii protejate.

Planurile de management conțin o zonare a ariilor protejate²⁴ precum și activitățile permise în fiecare zonă. În consecință, orice activitate în vecinătatea sau în interiorul ariei protejate care nu este realizată conform dispozițiilor planului de management, este ilegală.

Conform dispozițiilor art 26 din OUG 57/2007, până la adoptarea planurilor de management, administratorii ariilor protejate/respectiv custozii, au obligația de a stabili un set de măsuri de conservare pentru care este necesară acordarea de compensații pentru proprietarii care dețin terenuri în ariile protejate terenuri în proprietate privată sau concesiune.

Până la stabilirea și adoptarea planurilor de management în conformitate cu dispozițiile OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice rămân aplicabile planurile de management existente. Zonele speciale de conservare corespund zonelor de protecție integrală²⁵ din (art 56 al 2 OUG 57/2007).

SECȚIUNEA 5 – SCOATEREA TERENURILOR DIN CIRCUITUL AGRICOL SAU SILVIC

Cu excepția terenurilor aflate în zona de dezvoltare durabilă²⁶,

24) Vezi supra 18, op cit,

25) Vezi capitolul I

26) Vezi capitolul I

este interzisă scoaterea de terenuri de pe raza ariei protejate de interes național sau internațional, din circuitul agricol sau silvic pentru alte obiective decât cele care vizează:

- Securitatea națională
- Asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor
- Cercetare științifică
- Buna administrare a ariei naturale protejate

Scoaterea din circuitul agricol/silvic de terenuri aflate pe raza ariei protejate se face de autoritatea centrală pentru agricultură, respectiv de către autoritatea centrală pentru protecția mediului.

SECȚIUNEA 6 - PROTECȚIA HABITATELOR, A SPECIILOR SĂLBATICE DE FLORĂ ȘI FAUNĂ ȘI A PĂSĂRILOR SĂLBATICE

Conform dispozițiilor art. 28 al. 1 din OUG 157/2007 în perimetrul ariilor protejate de interes comunitar sunt interzise activitățile care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective dacă acestea au un efect semnificativ față de obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. Aceste obiective sunt stabilite prin planurile de management și regulamentele ariilor protejate, analizate mai sus. Nerespectarea dispozițiilor art 28 al. 1 constituie infracțiune conform dispozițiilor art 52 al 1 lit c din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

Conform dispozițiilor aceluiași articol, sunt interzise activitățile din afara ariilor naturale protejate care ar putea produce poluarea sau deteriorarea habitatelor, având în vedere obiectivele privind conservarea și protejarea păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare. Acest text este în opinia mea insuficient având în vedere că pot exista activități în vecinătatea ariilor protejate de interes comunitar care să producă un impact negativ asupra habitatelor și speciilor din aria protejată, nu numai asupra păsărilor (emisii în aer care se duc în aria protejată vecină purtate de vânt sau de ploi în funcție de natura acestora).

Dacă aceste activități pot să genereze sau nu efectele vătămătoare asupra mediului descrise mai sus, se stabilește în cadrul evaluării de mediu (evaluarea adecvată de mediu, care pentru anumite planuri/proiecte/activități se realizează împreună cu evaluarea strategică de mediu pentru proiecte,

evaluarea impactului asupra mediului precum și procedura de eliberare a autorizației de mediu sau a autorizației integrate de mediu²⁷).

Măsuri de protecție a habitatelor, a speciilor sălbatice de floră și faună și a păsărilor sălbatice:

- Declararea de arii protejate conform OUG 57/2007²⁸ (art 31 al 1, 2, 3 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice)
- elaborarea de planuri de acțiune naționale/regionale pentru fiecare specie. Aceste planuri conțin măsuri de acțiune și conservare, în conformitate cu planurile de acțiune pentru specii, aprobate la nivel internațional/european și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și a pădurilor (art 31 al 4 și 5 din OUG

27) Vezi capitolul IV

28) Vezi Capitolul I

57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice)

- stabilirea sistemului de monitorizare a stării de conservare a habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică de interes comunitar de către autoritatea competentă de protecția mediului. Pe baza rezultatelor obținute se poate solicita modificarea rețelei Natura 2000 (art 32 din OUG 157/2007)
- stabilirea de interdicții conform art 33 din OUG 157/2007, pentru:
 - a. speciile de plante și animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc în ariile naturale protejate:
 - orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;
 - perturbarea *intenționată* în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;
 - deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea *intenționată* a cuiburilor și/sau ouălor din natură;
 - deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă;
 - recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, dezhădăcinarea sau distrugerea *cu intenție* a acestor plante în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;
 - deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.
 - b. protejarea tuturor speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, fiind exceptate activitățile permise conform legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic

nr. 407/2006:

- uciderea sau capturarea intenționată, indiferent de metoda utilizată;
- deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură;
- culegerea ouălor din natură și păstrarea acestora, chiar dacă sunt goale;
- perturbarea intenționată, în special în cursul perioadei de reproducere sau de maturizare, dacă o astfel de perturbare este relevantă în contextul obiectivelor prezentei ordonanțe de urgență;
- deținerea exemplarelor din speciile pentru care sunt interzise vânzarea și capturarea;
- vânzarea, deținerea și/sau transportul în scopul vânzării și oferirii spre vânzare a acestora în stare vie ori moartă sau a oricăror părți ori produse provenite de la acestea, ușor de identificat.
- speciile de păsări migratoare prevăzute în Anexa 5C din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice este interzisă vânzarea acestora în perioada lor de reproducere sau pe parcursul rutei de întoarcere spre zonele de cuibărit
- c. speciile de păsări prevăzute în Anexa 5E din OUG 57/2007 activitatea de comercializare este permisă dacă aceste păsări au fost capturate, ucise sau obținute prin mijloace legale.
- d. speciile de păsări prevăzute în Anexa 5E din OUG 57/2007 activitățile de comercializare sunt permise în baza unei autorizații speciale eliberate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, după consultări cu Comisia Europeană conform unei proceduri stabilită prin Ordinul MMDD 410/2008 pentru aprobarea Procedurii de autorizare a activităților de recoltare, capturare și/sau achiziție și/

sau comercializare, pe teritoriul național sau la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatică și a importului acestora

- realizarea de studii și cercetări necesare pentru asigurarea protecției, managementului și utilizării durabile a populațiilor speciilor de păsări, realizate potrivit Anexei 8 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- stabilirea prin Ordinul nr. 979 din 10 iulie 2009²⁹ de măsuri în vederea protecției habitatelor și speciilor la introducerea de specii alohtone, intervențiile asupra speciilor invazive, precum și reintroducerea speciilor indigene prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B. Pentru acestea trebuie realizată o evaluare de mediu care va fi trimisă spre informare Comisiei Europene. Reintroducerea acestora se poate face numai în baza aprobării acesteia (art 34 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice)
- organizarea sistemului de monitorizare a capturilor și ucidărilor accidentale ale tuturor speciilor de păsări, adoptat prin HG 323 din 31 martie 2010³⁰ precum și ale speciilor prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B. Pe baza acestor informații, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului ia măsuri suplimentare de cercetare sau de conservare, pentru a se asigura că ucidărilor ori capturile accidentale nu au un impact negativ foarte puternic asupra speciilor respective (art 36 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice)
- În cazul speciilor de plante și animale sălbatice din Anexa 5 și a altor specii cu regim similar de protecție, prelevarea din natură și exploatarea se vor face fără a se agrava starea de conservare a acestor specii. În acest scop, vor fi luate următoarele măsuri:
 - reglementarea accesului în anumite zone și/sau anumite perioade;
 - interdicția temporară și/sau locală a recoltării și capturării anumitor specii;
 - reglementarea perioadelor, a modurilor și a mijloacelor de recoltare/capturare;

29) privind introducerea de specii alohtone, intervențiile asupra speciilor invazive, precum și reintroducerea speciilor indigene prevăzute în anexele nr. 4A și 4B la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, pe teritoriul național

30) privind stabilirea sistemului de monitorizare a capturilor și ucidărilor accidentale ale tuturor speciilor de păsări, precum și ale speciilor strict protejate prevăzute în anexele nr. 4A și 4B la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

- instituirea unui sistem de autorizare a recoltării/capturării, transportului și comercializării, inclusiv stabilirea de cote;
- încurajarea cultivării și creșterii în captivitate, în vederea reducerii presiunii asupra populațiilor naturale;
- evaluarea măsurilor adoptate.

De la măsurile de protecție menționate mai sus, art 38 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice stabilește condițiile în care se pot aplica derogări stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul Academiei Române³¹. Pentru speciile de păsări, precum și speciile de mamifere prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B, este necesar și avizul conform al autorității publice centrale pentru protecția mediului și

31) Avizul Academiei Române este un aviz conform, vezi supra 18

pădurilor. Aceste condiții sunt:

- în interesul protejării faunei și florei sălbatice și al conservării habitatelor naturale;
- pentru prevenirea producerii unor daune importante, în special asupra culturilor agricole, animalelor domestice, pădurilor, pescăriilor și apelor, iar, în cazul speciilor de animale, altele decât păsările, și pentru prevenirea producerii unor daune importante asupra altor bunuri;
- în interesul sănătății și securității publice, iar, în cazul speciilor de animale, altele decât păsările, și pentru alte rațiuni de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, și pentru consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu;
- în scopuri de cercetare științifică și educație, de repopulare și de reintroducere a acestor specii, precum și pentru operațiuni de reproducere necesare în acest scop, inclusiv pentru răspândirea artificială a plantelor;
- pentru a permite, în condiții strict controlate, într-o manieră selectivă și într-o măsură limitată, prinderea sau deținerea unui număr limitat și specificat de exemplare din anumite specii de păsări sau din speciile prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B;
- în interesul siguranței aeriene, pentru toate speciile de păsări, inclusiv cele migratoare.

Conform dispozițiilor art. 37 al 2 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, în cazul derogărilor este interzisă folosirea oricăror mijloace, sisteme sau metode

pentru capturarea sau omorârea pe scară largă sau neselectivă sau care pot conduce la dispariția pe plan local ori la perturbarea gravă a uneia din speciile prevăzute în Anexele 5A, 5B, 5C, 5D sau 5E.

Derogările stabilite pentru speciile prevăzute în anexele 4A și 4B trebuie să specifice:

- speciile care fac obiectul derogărilor;
- mijloacele, sistemele sau metodele autorizate pentru capturare sau sacrificare;
- condițiile de risc și circumstanțele de timp și spațiu sub rezerva cărora pot fi acordate astfel de derogări;
- autoritatea împuternicită să declare că sunt îndeplinite condițiile impuse și să decidă mijloacele, sistemele sau metodele care pot fi utilizate, în ce limite și de către cine;
- controalele care trebuie efectuate.

Derogările aplicate trebuie raportate Comisiei Europene conform dispozițiilor art 38 al. 3 și 4 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

SECȚIUNEA 7 – CONSERVAREA ALTOR BUNURI ALE PATRIMONIULUI NAȚIONAL

Conform dispozițiilor art. 41 din OUG 57/2007 tipurile geomorfologice deosebite cum sunt colinele, depresiunile, do-
linele, șeile, ponoarele, izbururile, etc, se conservă în cadrul

ariilor protejate existente sau în cadrul unor arii naturale constituite conform dispozițiilor art 8 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice³²

Conform dispozițiilor art 42 al. 1 din OUG 57/2007 peșterile, depozitele fosilifere, formațiunile geologice, mineralogice, arbori seculari ori reprezentativi izolați, etc, sunt protejate prin stabilirea unor zone de protecție conform dispozițiilor art. 8 din OUG 57/2007³³.

Bunurile patrimoniului geologic și speologic sunt bunuri aflate în proprietatea publică a statului. Acestea sunt nominalizate prin hotărâre de guvern (art. 42 al. 1 și 2 din OUG 57/2007).

1. Regimul de protecție instituit pentru patrimoniul speologic

Peșterile³⁴ se clasifică conform dispozițiilor art. 43 al. 5 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice în:

- clasa A - peșteri cu sectoare de valoare excepțională, care, prin interesul științific sau unicitatea resurselor, sunt reprezentative pentru patrimoniul speologic național și

internațional;

- clasa B - peșteri cu sectoare de importanță națională, care se disting prin mărime, raritatea resurselor și prin potențial turistic;
- clasa C - peșteri cu sectoare de importanță locală, protejate pentru semnificația lor geologică, peisagistică, hidrologică, istorică, biodiversitate, potențial turistic sau pentru dimensiunile lor;
- clasa D - peșteri de dimensiuni mici sau medii fără o valoare explicită, dar importante pentru geologia, biodiversitatea și evoluția unei regiuni, al căror spațiu trebuie conservat și protejat de poluare sau distrugeri.

Clasa A reprezintă sectorul cel mai ridicat de protecție în timp ce clasa D este nivelul cel mai scăzut de protecție, în funcție de valoarea și importanța peșterii. Este posibilă zonarea pe sectoare a unor peșteri cu suprafețe foarte mari.

Încadrarea/reîncadrarea peșterilor în sectoare se face de către autoritatea centrală de protecția mediului, pe baza recomandărilor științifice ale Comisiei Patrimoniului Speologic, care funcționează sub conducerea autorității publice centrale de protecția mediului și pădurilor (art. 43 al 52 și 6 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice)³⁵.

Conform art 45 din OUG 57/2007 "Comisia Patrimoniului Speologic are competența să elibereze autorizații pentru:

32) Vezi capitolul I

33) Vezi capitolul I

34) Conform dispozițiilor art 42 al 3 – "Peștera este o cavitate naturală formată în scoarța terestră, suficient de largă și adâncă încât să permită intrarea omului. Prin extensie, peștera poate fi un sistem care poate avea mai mult de o intrare și este format din mai multe galerii, săli, puțuri și hornuri. Termenul se aplică și în cazul cavităților definite mai sus, care sunt parțial ori complet inundate sau care au fost deschise prin derocări ori decolmatări"

35) Constituită prin ordinul MMP 2410/2012

- a) activități științifice, de explorare, turism speologic specializat și de documentare în peșteri din clasa A;
- b) săpături, derocări și colectări din peșteri;
- c) amenajarea infrastructurii pentru turism sau orice altă formă de utilizare ori exploatare a resurselor peșterilor.

(2) Autorizația se eliberează pe baza unei cereri scrise, care va conține precizări privind scopul, mijloacele, durata, proporțiile, garanțiile acțiunii și se va retrage în cazul în care condițiile stabilite la eliberarea ei nu au fost respectate.”

Conform dispozițiilor art. 42 al 4 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice beneficiarul unei lucrări de investiții are obligația de a anunța descoperirea unei peșteri în frontul unei lucrări miniere sau al unei cariere, celei mai apropiate instituții abilitate, respectiv administratorului sau custodelui ariei naturale protejate, agenției județene pentru protecția mediului sau reprezentanților autorităților administrației publice locale.

Peșterile din clasa A:

- nu pot face obiectul niciunei modificări a factorilor naturali sau amenajări cu excepția:
 - celor destinate protejării peșterii
 - a celor temporare necesare explorării lor și/sau evacuării victimelor în caz de accident
- Ele pot face obiectul explorărilor speologice, cercetării științifice, turismului speologic specializat sau al activităților de documentare, pe bază de autorizații emise de Comisia Patrimoniului Speologic și cu avizul emis de administrației/

custozii ariei naturale protejate, în limitele stabilite prin regulamentele și planurile de management (art 43 al. 7 din OUG 57/2007).

Peșterile din clasa B sunt monumente ale naturii

Peșterile din clasa C - sunt rezervații naturale, unde explorările speologice, activitățile de documentare, cercetare științifică, amenajările turistice sau alte forme de valorificare sunt permise numai pe baza autorizațiilor emise de Comisia Patrimoniului Speologic și cu avizul custodelui/administratorului ariei protejate în care sunt incluse.

Măsuri dispuse pentru evitarea efectelor negative asupra bunurilor din patrimoniul speologic

Sunt interzise conform art 44 din OUG 57/2007 :

- a) colectările de faună, fosile sau de obiecte de interes arheologic din peșteri, efectuate fără autorizația emisă de Comisia Patrimoniului Speologic, potrivit prevederilor art. 45;
- b) utilizarea neautorizată a peșterilor și desfășurarea unor activități ce pot pune în pericol integritatea sau echilibrul natural al peșterilor;
- c) dislocarea, vânzarea, cumpărarea, colecționarea speleotemelor sau altor resurse ale peșterilor;
- d) degradarea prin inscripționare sau poluarea peșterilor prin depozitarea în interiorul lor ori în elementele de relief, cu care acestea comunică în mod direct, de obiecte, deșeuri de orice fel, cadavre, substanțe toxice și periculoase, combustibili de orice natură;
- e) distrugerea sau degradarea marcajelor ori a panourilor

indicatoare din exteriorul sau din interiorul peșterilor;

f) efectuarea neautorizată, în perimetrul de la suprafață sau în apropierea intrării unei peșteri protejate, a unor lucrări cum ar fi: derocări, defrișări, baraje, explozii, construcții;

g) îngrădirea accesului persoanelor autorizate spre intrările peșterilor;

h) popularizarea, mediatizarea datelor precise de identificare și localizare a peșterilor din clasa A, care prin natura lor pot conduce la periclitarea patrimoniului speologic din această categorie.

2. Regimul de protecție instituit pentru patrimoniul geologic

Conform art 46 al 1 din OUG 57/2007 din patrimoniul geologic fac parte: „tipurile de obiective care conservă eșantioane reprezentative din punct de vedere paleontologic, petrografic, mineralogic, structural, stratigrafic.”

Regimul special de protecție pentru ariile naturale protejate de interes geologic se face conform dispozițiilor art 8 din lege³⁶ (art 46 al 3).

Autorități competente cu inventarierea, clasificarea, protecția și conservarea patrimoniului geologic, precum și elaborarea și controlul măsurilor de protecție și conservare a patrimoniului geologic, supravegherea și controlul ariilor protejate de interes geologic sunt: Academia Română și autoritățile teritoriale pentru protecția mediului.

Măsuri dispuse pentru evitarea efectelor negative asupra bunurilor din patrimoniul geologic

Conform art 47 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice sunt interzise:

“a) distrugerea, perturbarea sau alterarea siturilor de conservare pentru obiective geologice;

b) dislocarea, prelevarea rocilor, fosilelor, vegetației de pe aria unui sit de conservare, fără acordul celui care o administrează;

c) intrarea în perimetrul protejat fără permisul de acces eliberat de cel care îl administrează;

d) schimbarea regimului juridic al unui sit sau al unui teren ce cuprinde un sit de conservare de interes geologic aflat în proprietate publică”.

Conform dispozițiilor art. 49 al. 1 din OUG 57/2007 Florile de mină și fosilele de plante și animale vertebrate și nevertebrate sunt considerate bunuri ale patrimoniului natural din momentul descoperirii lor.

Conform art 49 al 2 din același act normativ “Comercializarea pe piața internă, intracomunitară și exportul în orice scop al bunurilor prevăzute la alin. (1) se pot face numai cu acordul autorității competente pentru protecția mediului, cu avizul prealabil al Academiei Române”³⁷.

III. 3 - Obligațiile autorităților și ale persoanelor fizice și juridice față de ariile protejate

Conform dispozițiilor art. 17 din OUG 195/2005 privind protecția mediului autoritățile responsabile pentru protecția ariilor protejate sunt:

“a) autorității publice centrale pentru protecția mediului și

36) Vezi capitolul I

37) ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor privind procedura de eliberare a acordului;

pădurilor, pentru ariile naturale protejate, declarate prin lege, prin hotărâre a Guvernului sau prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

b) Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării” pentru Rezervația Biosferei „Delta Dunării”;

c) autorităților administrației publice locale, pentru ariile naturale protejate, declarate prin hotărâri ale acestora.”

Obligațiile generale ale tuturor persoanelor fizice sau juridice în legătură cu ariile protejate

Art. 94 al 4 din OUG 195/2005 privind protecția mediului stabilește care sunt **Obligațiile persoanelor fizice și juridice** în vederea respectării regimului ariilor naturale protejate:

a) să respecte prevederile planurilor de management și ale regulamentelor ariilor naturale protejate;

b) să nu desfășoare activități care contravin planurilor de management sau regulamentelor ariilor naturale protejate, precum și prevederilor prezentei ordonanțe de urgență;

d) să permită accesul în aria naturală protejată a administratorilor sau custozilor precum și a împuterniciților acestora pe terenurile deținute cu orice titlu.

responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice.”

Conform dispozițiilor art. 7 al. 1 din OUG 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Lg. 265/2006 modificată și completată **“Coordonarea, reglementarea și implementarea în domeniul protecției mediului revin autorității publice centrale pentru protecția mediului, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, agențiilor județene pentru protecția mediului, Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, iar conform dispozițiilor art 3 **“Controlul respectării măsurilor de protecția mediului se realizează de:****

a) comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu, Administrației Rezervației Biosferei «Delta Dunării»;

b) autoritățile administrației publice locale, prin personalul împuternicit;

c) Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor, prin personalul împuternicit, în domeniile lor de activitate, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

Conform dispozițiilor art 75 din OUG 195/2005 privind protecția mediului, **autoritatea publică centrală pentru protecția mediului are următoarele atribuții și răspunderi:**

lit r - „aplică sancțiuni, prin Garda Națională de Mediu, pentru nerespectarea legislației de mediu și pentru neconformarea la condițiile impuse prin actele de reglementare, titularilor activităților;”

lit. v - realizează activitatea de inspecție și control în domeniul protecției mediului prin Garda Națională de Mediu;

III. 4 - Atribuții ale autorităților administrației publice de protecția mediului

SECȚIUNEA 1 - ATRIBUȚII DE CONTROL

Conform dispozițiilor art. 6 din OUG 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Lg. 265/2006 modificată și completată, “Protecția mediului constituie obligația și

Conform art 50 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice **controlul privind aplicarea normelor dispuse de această ordonanță de urgență se realizează de către :**

- a) Garda Națională de Mediu;
- c) autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor și structurilor teritoriale ale acesteia cu responsabilități în domeniul protecției mediului și, respectiv, silviculturii;
- d) structurile de administrare și custozii ariilor naturale protejate;
- e) gestionarii fondurilor de vânătoare, pe domeniul lor de competență;
- f) Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, pe domeniul său de competență, în ceea ce privește activitățile de comerț cu specii de floră și faună sălbatică;
- g) Autoritatea Națională a Vămilelor, pentru operațiunile vamale;
- h) Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, pentru Rezervația Biosferei „Delta Dunării”;
- i) alte autorități cu atribuții în domeniul protecției mediului.

Respectarea prevederilor OUG 57/2007 pentru ariile naturale protejate declarate prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale se exercită și de personalul special împuternicit al acestora.

SECȚIUNEA 2 - COMPETENȚE ALA AUTORITĂȚILOR ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI ARIILOR PROTEJATE:

1. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice

Conform dispozițiilor art 1 din HG nr. 38 din 23 ianuarie 2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apei și Pădurilor, acesta este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care își desfășoară activitatea în domeniile: planificare strategică, dezvoltare durabilă, infrastructura de mediu, gospodărirea apelor, meteorologie, hidrologie, hidrogeologie, schimbări climatice, arii naturale protejate, gestionarea deșeurilor, gestionarea substanțelor și preparatelor periculoase, conservarea biodiversității, biosecurității, gestionarea calității aerului și zgomotului ambiant, managementul fondului forestier și cinegetic. **Conform dispozițiilor art 6 pct IV îndeplinește funcția de autoritate de stat în domeniile sale de activitate:**

- „(...) pct. 45 coordonează, monitorizează și controlează activitatea administratorilor și custozilor ariilor naturale protejate;
- pct. 42 organizează și coordonează activitatea referitoare la protecția naturii prin conservarea diversității biologice și utilizarea durabilă a componentelor sale, dezvoltarea și buna administrare a sistemului de arii naturale protejate, în acord cu politicile și practicile specifice aplicate la nivel

european și internațional;(...)

- pct. 43 - asigură administrarea ariilor naturale protejate din sistemul național și controlul activităților desfășurate în interiorul acestora;
- pct. 46 - înștiințează deținătorii și administratorii de terenuri cu privire la propunerile de declarare de noi arii naturale protejate și organizează consultări cu toți factorii interesați;
- pct. 44 - stabilește, dezvoltă și actualizează împreună cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului bazele de date privind Rețeaua națională de arii naturale protejate, stabilește limitele ariilor naturale protejate din cadrul acestei rețele, arealul de distribuție a speciilor și habitatelor, hărțile topografice, regiunile biogeografice, actualizează lista națională a ariilor protejate;
- pct. 74 - inițiază și sprijină perfecționarea continuă a personalului, inclusiv a celui aparținând administratorilor ariilor naturale protejate, pe baza unui program aprobat anual”.

Conform pct VIII pct 5 MMAP îndeplinește funcția de administrare:

- „evaluează, atribuie și reziliază, după caz, administrarea ariilor naturale protejate pe bază de contracte de administrare sau convenții de custodie și evaluează modul de realizare a acesteia;

2. Agențiile de Protecție a Mediului

Agențiile de protecție a mediului sunt organizate prin HG nr. 1000 din 17 octombrie 2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia

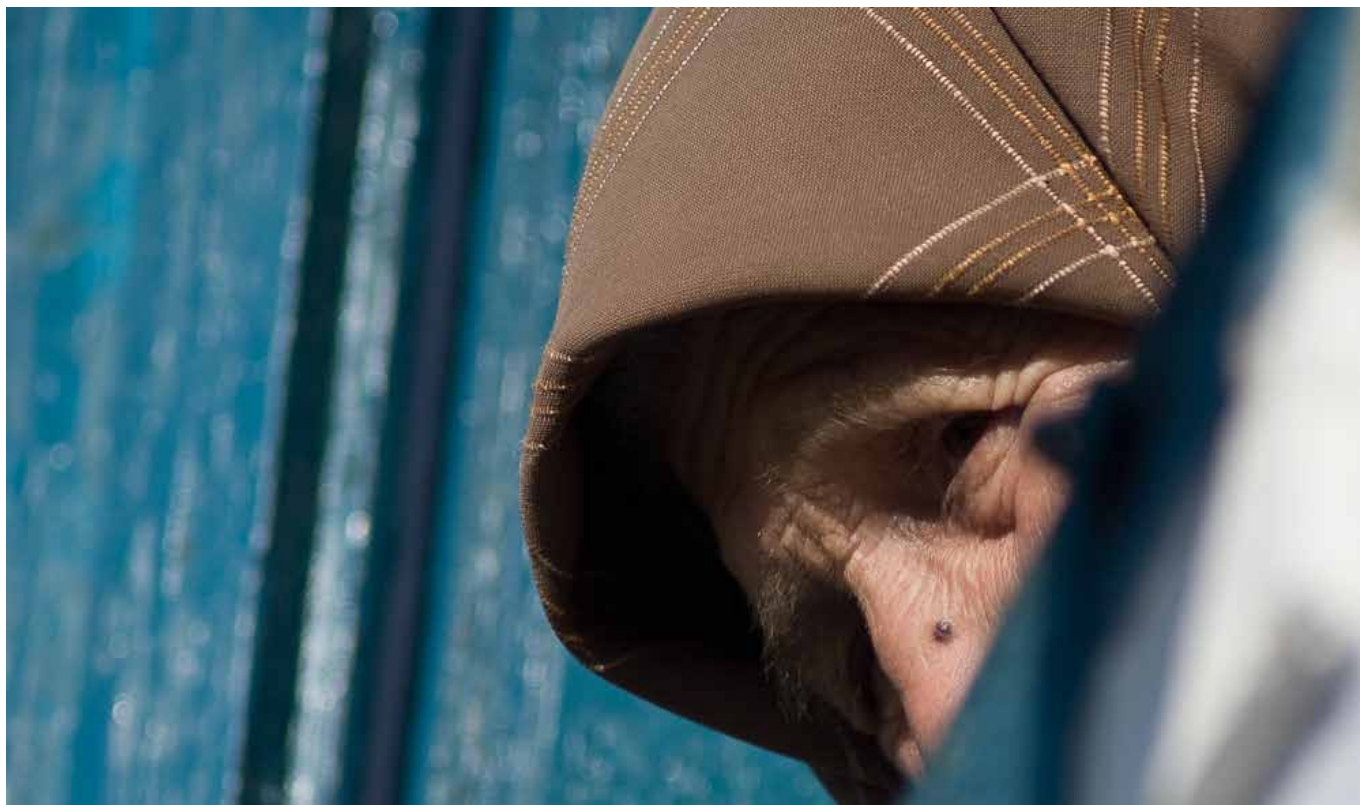
Conform art 4 din acest act normativ, „Agenția Națională pentru Protecția Mediului are următoarele atribuții principale: (...)

(2) atribuții pentru realizarea funcției de implementare a politicilor, strategiilor și legislației din domeniul protecției mediului, la nivel național: (...)

- **lit. t)** monitorizează activitatea de administrare a ariilor naturale protejate și poate delega, în condițiile legii, instituțiilor din subordine activitățile corespunzătoare managementului ariilor naturale protejate;
- **lit. Ț)** implementează și/sau sprijină implementarea politicilor și strategiilor privind educația ecologică și conștientizarea publicului în domeniul ariilor protejate; (...)

(3) atribuții pentru realizarea funcției de coordonare, monitorizare și control al activității agențiilor pentru protecția mediului din subordine: (...)

- **lit. d)** coordonează administrarea ariilor naturale protejate care nu sunt atribuite în custodie;
- **lit. e)** atribuie administrarea ariilor naturale protejate, pe baza convențiilor de custodie, conform legislației în vigoare; (...)

Conform dispozițiilor art. 8 al. 1 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice **agențiile județene de protecția mediului** “îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului de implementare a politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean, precum și la nivelul municipiului București (...)

23.u) atribuie administrarea ariilor naturale protejate, pe baza convențiilor de custodie, conform legislației în vigoare;

24.v) asigură administrarea ariilor naturale protejate care nu sunt atribuite în custodie;

25.w) monitorizează activitatea de administrare a ariilor naturale protejate;

26.x) elaborează măsuri minime de conservare pentru ariile naturale protejate de interes comunitar care nu sunt atribuite în custodie;

27.y) implementează și/sau sprijină implementarea politicilor și strategiilor privind educația ecologică și conștientizarea publicului în domeniul ariilor protejate;

28.z) derulează procedura de evaluare adecvată pentru planuri/proiecte susceptibile să genereze un impact semnificativ asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar;(...)

32.dd) elaborează propuneri privind delimitarea ariilor naturale protejate de interes național, a căror limite nu sunt aprobate printr-un act normativ;(...)

3. Garda de Mediu

Conform dispozițiilor art. 1 din HG 1005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, aceasta este *instituție publică* și funcționează ca *organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică*, finanțată integral de la bugetul de stat, *în subordinea* autorităților publice centrale pentru protecția mediului.

(2) GNM este un corp *specializat de inspecție și control*, iar comisarii sunt funcționari publici cu statut specific care pot lua măsuri de sancționare, de suspendare/sistare a activității ca urmare a poluării și deteriorării mediului sau pentru nerespectarea condițiilor impuse prin actele de reglementare și a măsurilor stabilite în notele de constatare și în rapoartele de inspecție și control.

(3) Personalul GNM cu atribuții de control este investit cu autoritatea publică a statului, pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor, precum și a obligațiilor de serviciu.

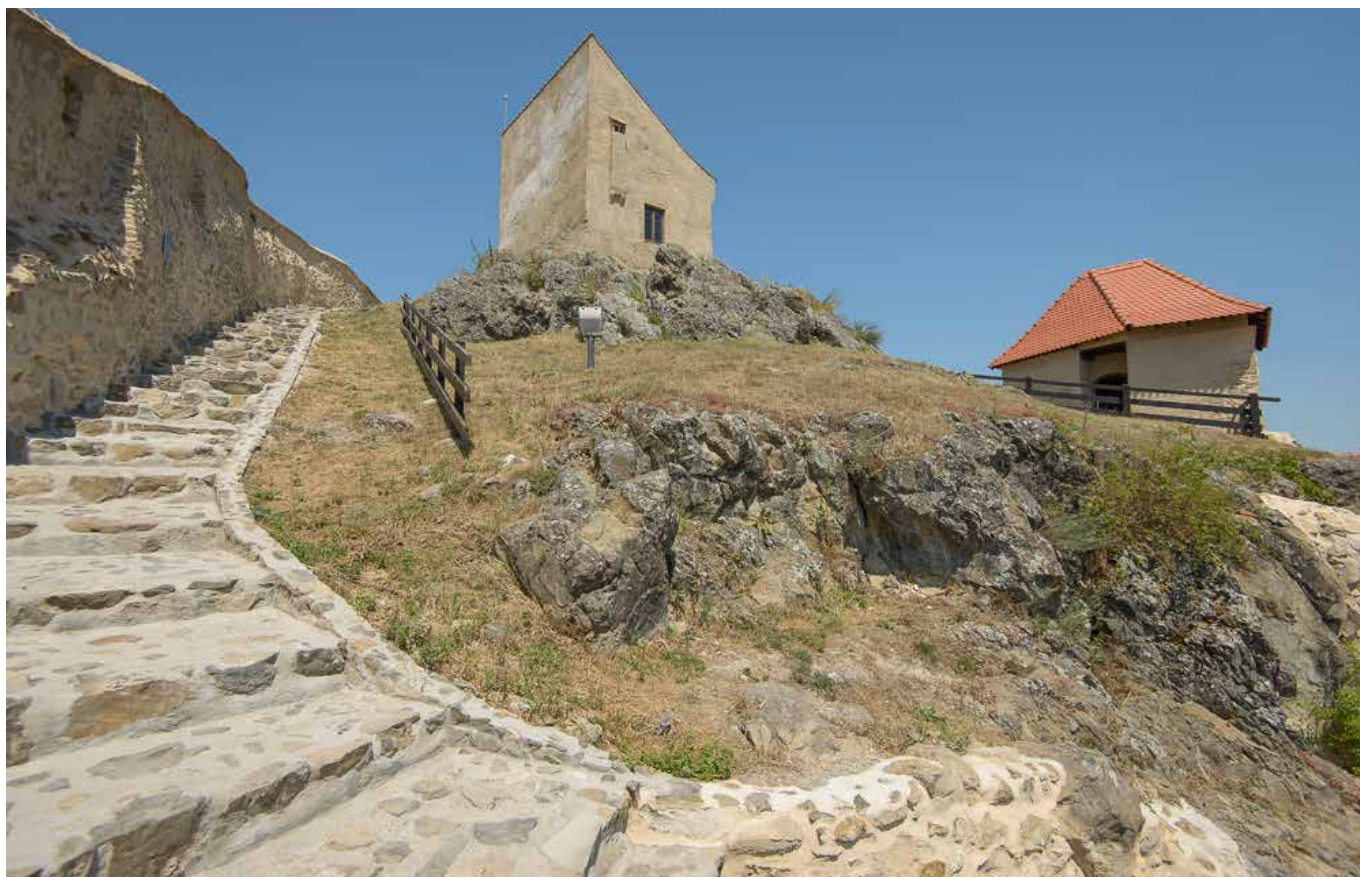
Următoarele dispoziții din HG 1005/2012 reglementează

competențele GNM cu privire la ariile protejate:

- **Art 2 al (2)** GNM are atribuții în aplicarea politicii Guvernului în materia *prevenirii, constatării și sancționării încălcării prevederilor legale privind protecția mediului*, inclusiv a nerespectării reglementărilor prevăzute în legile specifice domeniului controlului poluării industriale și managementului riscului, substanțelor și preparatelor periculoase, *biodiversității și ariilor naturale protejate*, fondului de mediu și altor domenii prevăzute de legislația specifică în vigoare.
- **Art. 3 (1)** GNM îndeplinește un rol activ pentru asigurarea securității mediului prin *acțiuni de prevenire a riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic*, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului, poluarea transfrontalieră și altele.
- **Articolul 8 al (4)** Comisarul general emite decizii, aprobă instrucțiuni, regulamente, norme de lucru, proceduri și alte dispoziții specifice necesare pentru îndeplinirea sarcinilor și atribuțiilor personalului GNM.
- **Art 13** reglementează pe larg competențele GNM. Cele mai importante sunt: “(...)

c) constată faptele ce constituie contravenții și aplică sancțiunile în domeniul protecției mediului, sesizează organele

de urmărire penală competente și colaborează cu acestea la constatarea faptelor care, potrivit legislației de mediu, constituie infracțiuni;

d) participă în mod direct la acțiuni de prevenire și combatere a faptelor de natură infracțională în domeniul său de activitate, împreună cu organele competente, prin personalul împuternicit în acest sens, în baza protocoalelor de colaborare încheiate;

e) controlează respectarea cerințelor legale în emiterea actelor de reglementare, avize, acorduri, autorizații de mediu/autorizații integrate de mediu, și are acces la întreaga documentație care a stat la baza emiterii acestora, la solicitarea conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului;

f) propune organului emitent suspendarea și/sau anularea acordului/avizului/autorizației/autorizației integrate de mediu, după caz, emis/emisă cu nerespectarea prevederilor legale;

(...)

i) verifică sesizările cu privire la încălcarea actelor normative în domeniu;

j) controlează aplicarea reglementărilor privind comercializarea și/sau utilizarea îngrășămintelor chimice și a produselor de protecție a plantelor, pentru evitarea poluării mediului de către acestea;

k) verifică la deținătorii cu orice titlu/administratorii de terenuri îndeplinirea obligațiilor stabilite de legislația în vigoare

privind întreținerea perdelelor forestiere și a aliniamentelor de protecție, spațiilor verzi, parcurilor și a gardurilor vii și aplică sancțiunile corespunzătoare;

l) controlează investițiile care necesită aviz/acord de mediu în toate fazele de execuție, având acces la întreaga documentație care a stat la baza emiterii avizului/acordului de mediu, monitorizându-le până la definitivarea acestora, inclusiv lucrările cu impact asupra zonelor de habitat natural, de conservare a ecosistemelor, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii;

(...)

n) controlează măsurile luate de operatorii economici privind prevenirea poluărilor accidentale;

o) constată prejudiciul asupra mediului, eventualele amenințări iminente cu un astfel de prejudiciu și identifică operatorul responsabil;

(...)

q) stabilește măsuri și termene, în conformitate cu dispozițiile legale, obligatorii pentru unitățile controlate, în vederea înlăturării deficiențelor constatate, și urmărește modul în care aceste măsuri și termene au fost îndeplinite sau respectate; (...)"

Potrivit aceluiași articol GNM are și atribuții specific, dintre care amintim:

C.În domeniul controlului biodiversității și al ariilor naturale protejate:

„a) verifică respectarea regimului de administrare a rețelei naționale de arii naturale protejate, precum și a prevederilor din regulamentele și planurile de management ale acestora;

b) controlează respectarea prevederilor legislației specifice privind ariile naturale protejate, parcurile și rezervațiile naturale, organizând acțiuni comune împreună cu reprezentanții acestora în vederea protejării habitatelor naturale;

c) controlează modul de respectare a legislației privind ariile naturale protejate, siturile Natura 2000, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii;

d) asigură controlul și inspecția activităților care implică organisme vii modificate genetic, obținute prin tehnicile biotehnologiei moderne, respectiv: utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic, introducerea deliberată în mediu și pe piață a organismelor vii modificate genetic, importul și exportul organismelor vii/microorganismelor modificate genetic, precum și activitățile de testare, cultivare, comercializare, transport, import-export, depozitare de plante superioare modificate genetic;

e) controlează autorizațiile și modul de desfășurare a activității de pescuit și de protecție a fondului piscicol din apele naturale ce aparțin domeniului public;

f) verifică respectarea de către cultivatorii de plante superioare modificate genetic a prevederilor din autorizațiile obținute și a cerințelor legale privind înregistrarea activităților la direcțiile agricole, trasabilitatea și etichetarea organismelor modificate genetic;

g) controlează respectarea reglementărilor privind importul/exportul de plante și animale din flora și fauna sălbatică;

h) controlează respectarea măsurilor de conservare, cu scopul menținerii sau refacerii ecologice a suprafețelor terestre și acvatice aflate într-o arie naturală protejată;

i) controlează activitățile de recoltare, capturare și/sau de achiziție și comercializare pe piața internă a plantelor și animalelor din flora și fauna sălbatică, terestră și acvatică, sau a unor părți ori produse ale acestora, în stare vie, proaspătă ori semiprelucrată;

j) controlează legalitatea deținerii în captivitate a animalelor sălbatice de către persoane fizice sau juridice, precum și condițiile de viață asigurate acestora;

k) controlează modul de valorificare a resurselor biologice de floră și faună sălbatică, a fondului piscicol din apele naturale și a animalelor sălbatice de interes vânătorească;

l) controlează respectarea măsurilor de prevenire și combatere a unor acțiuni de distrugere a habitatelor naturale prin arderea miriștilor, stufului sau vegetației forestiere, prin

deseșări sau devieri ale cursurilor de apă ori activități de turism necontrolat și neorganizat, acțiuni care au ca efect distrugerea condițiilor de conservare a florei și faunei sălbatice;

m) controlează respectarea prevederilor legale privind gestionarea, depozitarea și valorificarea deșeurilor provenite din prelucrarea materialului lemnos;

n) controlează respectarea măsurilor de menținere și ameliorare a fondului peisagistic natural și antropoc în elaborarea planurilor de urbanism și amenajare a teritoriului;

o) exercită controlul privind modul de administrare a substanțelor toxice dăunătoare florei, faunei și sectorului piscicol, precum și modul de recoltare a plantelor din sectorul agricol;

p) colaborează, în baza protocoalelor încheiate cu autoritățile din domeniu, la acțiunile de verificare a stării de fapt a vegetației și faunei sălbatice de interes național;

q) controlează respectarea obligațiilor ce le revin proprietarilor și deținătorilor de terenuri, cu/sau fără titlu, de a proteja flora și fauna sălbatică existente pe acestea, în scopul

menținerii echilibrului ecologic și conservării biodiversității;
r) menține legătura permanent cu fundațiile care au ca obiect de activitate ocrotirea florei și faunei sălbatice.”

Conform art. 16 al. (1) Comisarii GNM, în exercitarea atribuțiilor proprii, încheie acte de control pe baza tematicilor, sesiunilor, autosesizărilor sau inopinat, constată prin proces-verbal contravențiile săvârșite și aplică sancțiunile legale.

Conform dispozițiilor art 79 al 1 din OUG 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Lg. 265/2006 modificată și completată, “în exercitarea atribuțiilor ce le revin, comisarii regionali, comisarii șefi și comisarii Gărzii Naționale de Mediu, precum și persoane împuternicite din cadrul acestora, au acces, în condițiile legii, oricând și în orice incintă unde se desfășoară o activitate generatoare de impact asupra mediului”.

4. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

CNCAN este competentă conform dispozițiilor înscrise mai jos în cazurile care au ca obiect activități nucleare care pot avea un efect semnificativ asupra ariilor protejate

Lg.111/1996 – privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare

Această lege nu se referă la măsurile de protecție a mediului.

Redăm aici atribuțiile de control al GNM având în vedere faptul că aceasta are competențe de control generale pentru instalațiile nucleare, această instituție putând fi sesizată în legătură cu nerespectarea legislației în domeniul nuclear sau cu nerespectarea avizelor și autorizațiilor emise de CNCAN:

Art. 30 (1) “Controlul *preventiv, operativ-curent și ulterior* al respectării prevederilor prezentei legi și a reglementărilor emise în conformitate cu art. 5 se efectuează de către reprezentanții Comisiei, anume împuterniciți, la solicitanții sau la titularii de autorizații. Controlul se efectuează în incinta în care aceștia desfășoară activități supuse regimului de autorizare, în orice alt loc care ar putea avea legătură cu aceste activități sau la oricare altă persoană fizică ori juridică ce ar putea desfășura activități, deține instalații nucleare sau radiologice, materiale, alte surse ori informații prevăzute la art. 2, în oricare dintre următoarele situații:

- a) în vederea eliberării autorizației solicitate;
- b) în perioada de valabilitate a autorizației, în mod periodic sau inopinat;
- c) pe baza notificării titularului autorizației;
- d) atunci când ar putea exista instalații nucleare ori radiologice, materiale, alte surse sau informații ori s-ar putea desfășura activități dintre cele prevăzute la art. 2.

(2) În urma controlului efectuat Comisia poate dispune, dacă este cazul, suspendarea activității desfășurate și indisponibilizarea, prin punerea de sigiliu, a instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor radioactive, a materialelor nucleare,

a materialelor de interes nuclear sau a altor materiale, dispozitive, echipamente și informații pertinente pentru proliferarea armelor nucleare ori a altor dispozitive nucleare explozive, neautorizate sau care prezintă pericol în exploatare ori deținere.”

Hotărârea nr. 1627/2003 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare.

Art. 4 - CNCAN exercită următoarele atribuții de control privind îndeplinirea prevederilor Legii nr. 111/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

a) exercită control preventiv, operativ curent și ulterior la solicitantului sau titularii de autorizații în vederea eliberării autorizației solicitate, în perioada de valabilitate a autorizației, pe baza notificării titularului autorizației și atunci când ar putea exista instalații, materiale sau s-ar desfășura activități în domeniul nuclear;

b) efectuează control în incinta în care se desfășoară activități supuse regimului de autorizare, în orice alt loc care ar putea avea legătură cu aceste activități sau la oricare persoană fizică ori juridică ce ar putea desfășura activități, deține instalații nucleare sau radiologice, materiale nucleare, materiale de interes nuclear, materiale, dispozitive ori echipamente pertinente pentru proliferarea armelor nucleare;

c) dispune, dacă este cazul, suspendarea activității desfășurate și indisponibilizarea, prin punerea de sigiliu, a instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor radioactive, a materialelor nucleare, a materialelor de interes nuclear sau a altor materiale, dispozitive ori echipamente pertinente pentru proliferarea armelor nucleare, neautorizate sau care prezintă pericol în exploatare ori întreținere;

d) controlează, potrivit legii, aplicarea prevederilor tratatelor internaționale și a reglementărilor naționale în vigoare privind controlul garanțiilor, protecția fizică, traficul ilicit, transportul materialelor nucleare și radioactive, protecția împotriva radiațiilor, asigurarea calității în domeniul nuclear, securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și radiologice, gospodărirea combustibilului nuclear ars și a deșeurilor radioactive și intervenția în caz de accident nuclear;

e) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege în domeniul controlului activităților nucleare.”

Alte atribuții relevante:

Art 5 – (...)

“c) aprobă, potrivit legii, planurile de intervenție pentru cazurile de accident nuclear și participă la realizarea intervenției;

(...)

e)colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului și controlează desfășurarea activităților rețelei de supraveghere a radioactivității mediului;

(...)

j) instituie și coordonează sistemul național de evidență și control al materialelor nucleare, sistemul național de evidență și control al surselor de radiații și instalațiilor nucleare și radiologice și registrul dozelor de radiații primite de personalul expus profesional;

k) cooperează cu alte organisme care au, potrivit legii, atribuții în domeniul funcționării în condiții de siguranță a instalațiilor nucleare și radiologice, în corelație cu cerințele de protecție a mediului și a populației;

(...)

l) asigură informarea publicului asupra aspectelor aflate în competența CNCAN;

m)organizează dezbateri publice în domeniul său de competență, potrivit legii;

(...)

p) autorizează executarea construcțiilor cu specific nuclear și exercită controlul de stat asupra calității construcțiilor din cadrul instalațiilor nucleare, în condițiile prevăzute la art. 35 lit. o) din Legea nr. 111/1996, republicată”.

5. Inspectoratul de Stat în Construcții

Atribuțiile acestei instituții intervin în toate cazurile în care se realizează construcții în vecinătatea sau în perimetrul unor arii protejate:

Conform art. 1 din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului de Stat în Construcții aprobat prin HG 525/2013, ISC este o instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Printre atribuțiile acestei instituții, relevante pentru ariile protejate, regăsim:

Art. 3 pct. II lit a – “ avizează, în condițiile legii, din punct de vedere tehnic, documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții noi, care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice sau din credite externe, contractate ori garantate de stat, ai căror indicatori tehnico-economici se aprobă de Guvern, în condițiile prevăzute la art. 42 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările

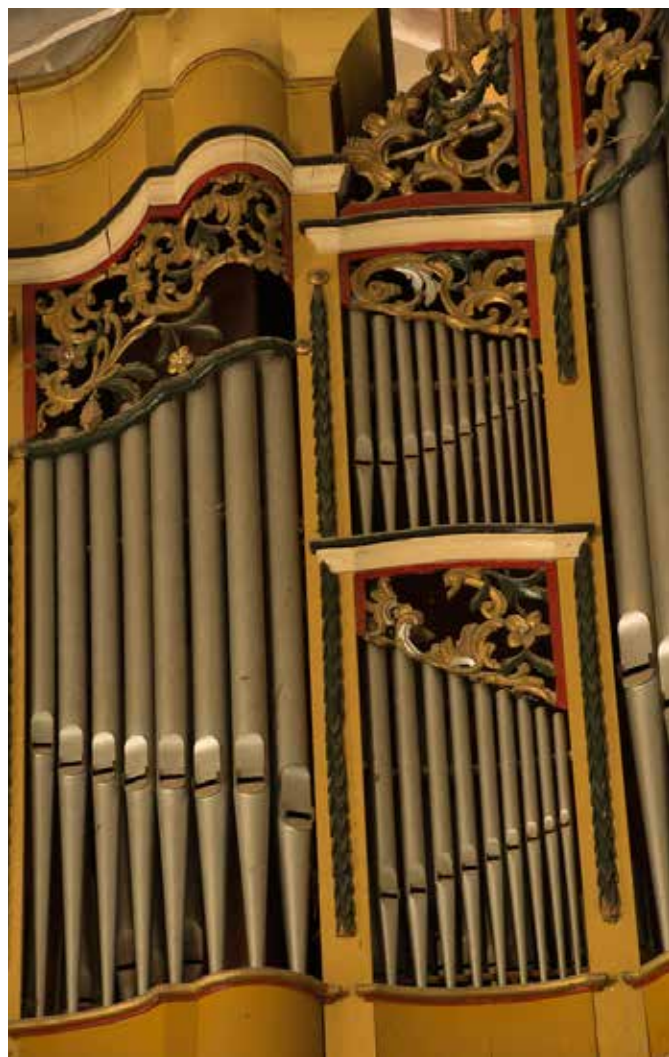
și completările ulterioare, precum și documentațiile tehnico-economice aferente lucrărilor de intervenții la construcții existente - reparații, modificări, reabilitări, consolidări, restaurări -, finanțate din fonduri publice sau din credite externe, contractate ori garantate de stat, pentru care, potrivit valorii determinate conform devizului general, exclusiv TVA, legislația în vigoare prevede organizarea de licitații deschise;”

(...)

„Art. 4 lit. - :

- a) verifică implementarea și certificarea sistemelor de management al calității în construcții la persoanele fizice și juridice cu activitate în construcții, respectiv proiectanți, executanți, firme de consultanță, laboratoare de încercări în construcții, stații de betoane, stații de mixturi asfaltice, stații de producere a agregatelor și altele de această natură;
- b) verifică respectarea reglementărilor referitoare la recepția lucrărilor de construcții, precum și la întocmirea, păstrarea și completarea cărții tehnice a construcției;
- c) verifică modul de respectare a agrementelor tehnice privind caracteristicile, domeniile și condițiile de utilizare ale produselor, procedeele și echipamentelor agrementate, astfel încât să fie asigurate cerințele de calitate a construcțiilor, și poate propune autorității de reglementare, după caz, reanalizarea sau suspendarea agrementelor tehnice;
- d) verifică la proprietarii, administratorii și utilizatorii de construcții respectarea reglementărilor privind urmărirea în exploatare a construcțiilor în cazurile când aceasta este

- stabilită prin proiecte și reglementări tehnice, în condițiile legii;
- e) dispune proprietarilor, administratorilor sau utilizatorilor, pentru reducerea riscurilor privind siguranța vieții oamenilor, în condițiile legii, după caz:
- efectuarea de expertize tehnice la construcții, indiferent de forma de proprietate și de destinația acestora, atunci când în urma inspecției se concluzionează astfel;
 - încetarea utilizării construcțiilor după producerea unor accidente tehnice sau dezastre, când în urma unei expertize se concluzionează că este pusă în pericol viața cetățenilor ori posibilitatea producerii de pagube materiale;(...)
- h) verifică respectarea reglementărilor în vigoare privind organizarea și funcționarea balastierelor, carierelor, stațiilor de betoane, unităților care fasonază produse din oțel pentru armarea betonului, stațiilor de producere a agregatelor și de mixturi asfaltice și, în cazul constatării de neconformități, dispune măsuri de remediere sau, după caz, oprirea temporară a funcționării până la soluționarea acestora;

- i) dispune, în condițiile legii, autorităților competente suspendarea funcționării balastierelor și carierelor care afectează rezistența și stabilitatea construcțiilor din vecinătate;(...)
- t) constată contravențiile în toate domeniile specifice de control și aplică sancțiunile prevăzute de lege, putând dispune oprirea lucrărilor realizate în mod necorespunzător, după caz, și/sau sesizează organele abilitate potrivit legii cu privire la faptele ce pot fi încadrate ca infracțiuni, potrivit legii;”
- h) exercită controlul statului privind calitatea în construcții, în toate etapele de concepție, proiectare, autorizare, execuție, recepție, utilizare și postutilizare, indiferent de forma de proprietate sau destinația construcțiilor, pentru aplicarea regulilor obligatorii stabilite prin actele normative în vigoare;
- b) autorizează continuarea execuției lucrărilor ajunse în faze determinante de execuție;
- c) exercită controlul statului la organele de specialitate ale administrației publice locale, cu privire la emiterea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare și la organizarea și exercitarea activității de control al disciplinei în construcții, în conformitate cu prevederile legale și reglementările tehnice în vigoare;
- d) exercită controlul statului în domeniul disciplinei în urbanism și al amenajării teritoriului, în conformitate cu prevederile legale și reglementările tehnice în vigoare;
- e) exercită controlul statului privind supravegherea pieței produselor pentru construcții, în conformitate cu prevederile legale și reglementările tehnice în vigoare;
- f) exercită controlul execuției și recepției lucrărilor finanțate din fonduri comunitare, naționale și din alte surse legal constituite în domeniile construcțiilor de locuințe, reabilitare termică a clădirilor de locuit multietajate, reducerii vulnerabilității seismice a construcțiilor, infrastructurii tehnico-edilitare, rutiere, social-culturale și sportive;
- (...)
- h) verifică respectarea reglementărilor în vigoare privind organizarea și funcționarea balastierelor, carierelor, stațiilor de betoane, unităților care fasonază produse din oțel pentru armarea betonului, stațiilor de producere a agregatelor și de mixturi asfaltice și, în cazul constatării de neconformități, dispune măsuri de remediere a neconformităților sau, după caz, oprirea temporară a funcționării până la stingerea neconformităților;
- i) dispune autorităților competente suspendarea funcționării balastierelor și carierelor care afectează rezistența și stabilitatea construcțiilor din vecinătate;
- (...)
- q) primește și rezolvă sau, după caz, transmite spre soluționare celor în drept, potrivit competențelor acestora,

reclamațiile și sesizările persoanelor fizice și juridice cu privire la încălcarea prevederilor legale și a reglementărilor tehnice în construcții în vigoare;

(...)

t) constată contravențiile și faptele prevăzute de lege ca fiind infracțiuni în toate domeniile specifice de control, aplică sancțiunile prevăzute de lege, dispune oprirea lucrărilor realizate în mod necorespunzător, după caz, și/sau sesizează organele abilitate potrivit legii;”

Autorități locale (consiliul local, consiliul județean, prefectura)

Competențele autorităților locale sunt reglementate de LEGE nr. 215 din 23 aprilie 2001 a administrației publice locale

6. Consiliul local

Art. 36 din Lg.215/2001 a administrației publice locale – “(2) Consiliul local exercită următoarele categorii de atribuții:

(...)

b) atribuții privind dezvoltarea economico-socială și de mediu a comunei, orașului sau municipiului; (...)

d) atribuții privind gestionarea serviciilor furnizate către cetățeni; (...)

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (2) lit. b), consiliul local: (...)

e) aprobă strategiile privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale;

f) asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare implementării și conformării cu prevederile angajamentelor

asumate în procesul de integrare europeană în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor. (...)”

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (2) lit. d), consiliul local:

„a) asigură, potrivit competențelor sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind:

pct. 9 - protecția și refacerea mediului;”

7. Atribuțiile primarului

Conform dispozițiilor art. 63 din Lg.215/2001 a administrației publice locale al. (1) „Primarul îndeplinește următoarele categorii principale de atribuții: (...)

b) atribuții referitoare la relația cu consiliul local; (...)

d) atribuții privind serviciile publice asigurate cetățenilor; (...)

(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), primarul:

a) prezintă consiliului local, în primul trimestru, un raport anual privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale; (...)

c) elaborează proiectele de strategii privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale și le supune aprobării consiliului local. (...)

(5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. d), primarul: (...)

h) asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare conformării cu prevederile angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor.(...)”.

8. Consiliile locale ale sectoarelor Municipiului București

Conform dispozițiilor art. 81 al. (2) din Lg.215/2001 a administrației publice locale “Consiliile locale ale sectoarelor municipiului București exercită, în principal, următoarele atribuții: (...) m) acționează pentru protecția și refacerea mediului, în scopul creșterii calității vieții; contribuie la protecția, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor și a rezervațiilor naturale; (...)”

9. Consiliul Județean

Conform dispozițiilor art. 91 al. 1 din Lg.215/2001 a administrației publice locale “Consiliul județean îndeplinește următoarele categorii principale de atribuții: (...) b) atribuții privind dezvoltarea economico-socială a județului; (...) d) atribuții privind gestionarea serviciilor publice din subordine; (...) (3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), consiliul județean: (...) d) adoptă strategii, prognoze și programe de dezvoltare economico-socială și de mediu a județului, pe baza propunerilor primite de la consiliile locale; dispune, aprobă și urmărește, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale comunale și orășenești interesate, măsurile necesare, inclusiv cele de ordin financiar, pentru realizarea acestora; (...) (5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. d), consiliul județean:

a) asigură, potrivit competențelor sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes județean privind: (...) Pct. 9. protecția și refacerea mediului;”

10. Prefectul

Conform art 24 din Lg nr. 340 din 12 iulie 2004 privind prefectul și instituția prefectului, “în situații de urgență sau de criză autoritățile militare și organele locale ale Ministerului Internelor și Reformei Administrative au obligația să informeze și să sprijine prefectul pentru rezolvarea oricărei probleme care pune în pericol ori afectează siguranța populației, a bunurilor, a valorilor și a mediului înconjurător”.

11. Jandarmeria Română

Conform art 19 al 1 lit I și n din Lg nr. 550 din 29 noiembrie 2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei

Române, Jandarmeria Română, prin structurile sale specializate, „participă, împreună cu alte instituții abilitate, la supravegherea, controlul și asigurarea protecției și conservării fondului cinegetic și piscicol natural, a fondului silvic și de protecție a mediului, prin măsuri specifice de prevenire și combatere a oricăror încălcări ale prevederilor normelor legale;” precum și la „limitarea și înlăturarea consecințelor dezastrelor naturale, tehnologice, de mediu sau complexe;”

SECȚIUNEA 3 - CONSTATAREA CONTRAVENȚIILOR ȘI APLICAREA AMENZILOR

Art. 97 din OUG 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Lg. 265/2006 modificată și completată:

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 96 se realizează de:

- a) comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu și Administrației Rezervației Biosferei «Delta Dunării»;
- b) autoritățile administrației publice locale și personalul împuternicit al acestora;

c) Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor prin personalul împuternicit, în domeniile lor de activitate, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 96 se realizează și de personalul structurilor de administrare și custozii ariilor naturale protejate, numai pe teritoriul ariei naturale protejate administrate.

Contravenții reglementate de OUG 57/2007 sunt enumerate la art. 53, al 1,2,3. Conform art 53 al. 4 din același act normativ, constatarea contravențiilor se realizează de către personalul autorităților indicate. Contravențiilor li se aplică regulile prevăzute de dispozițiile OG 2/2001 aprobată de Lg.180/2002.

SECȚIUNEA 4 - CONSTATAREA ȘI SANȚIONAREA SĂVÂRȘIRII DE INFRAȚIUNI

Conform art 99 din OUG 195/2005 cercetarea și sancționarea acestora este de competența organelor de cercetare penală conform competențelor stabilite de codul de procedură penală. Acestea trebuie sesizate de către comisarii Gărzii

Naționale de Mediu, Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, jandarmi și personalul împuternicit din cadrul Ministerului Apărării Naționale în momentul descoperirii săvârșirii faptelor menționate în articolele indicate mai sus.

CAPITOLUL IV PARTICIPAREA PUBLICULUI LA LUAREA DECIZIILOR ÎN CADRUL PROCEDURILOR EIA ȘI SEA

IV.1 Cadrul general internațional

Dreptul de participare a publicului la luarea deciziilor de mediu a fost pentru prima dată formulat în 1992 în Declarația de la Rio și Agenda 21 adoptate cu ocazia Conferinței de la Rio. Aceste principii au fost implementate la nivel internațional prin adoptarea în 1998 a Convenției de la Aarhus, în cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite, convenție intrată în vigoare în octombrie 2001.

DIRECTIVA AARHUS

Uniunea Europeană a semnat Convenția de la Aarhus în februarie 2005. În 2003 a fost adoptată Directiva 2003/4/EC privind accesul publicului la informațiile de mediu, supranumită Directiva Aarhus, pentru că prin aceasta se armonizează legislația comunitară cu rigorile Convenției de la Aarhus.

Această directivă este transpusă de România prin HG 878/2005. Cu toate acestea, în ceea ce privește accesul la informații publice, legea aplicabilă este Lg544/2001 în ceea ce privește procedura de comunicare a informațiilor și de acces la justiție, din două motive:

- În primul rând o hotărâre de guvern, conform art.108 din Constituție, nu poate fi emisă decât pentru organizarea aplicării legilor, neputându-le completa sau modifica. În consecință, Lg.544/2001 nu poate fi completată sau modificată prin hotărâre de guvern. De asemenea, hotărârea de guvern nu poate fi considerată lege specială în raport cu o lege emisă de Parlament.
- În al doilea rând, art 20 al 2 din Constituția României arată că “dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privind drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte și legile interne, au prioritate reglementările internaționale *cu excepția cazului în care situația sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile*”. Sau, Lg.544/2001 conține dispoziții mai favorabile atât în ceea ce privește tipul în care autoritățile sunt obligate să comunice informațiile, cât și în ceea ce privește accesul la justiție.

APLICAREA DIRECTĂ A DIRECTIVELOR EUROPENE ÎN PLAN NAȚIONAL

Directivele UE nu au în general aplicabilitate directă în dreptul intern, ele necesitând emiterea de către statele membre a unor acte de transpunere a acestora. Actele de transpunere trebuie să fie realizate prin acte normative, având astfel caracter constrângător³⁸ și să producă efectele urmărite prin directiva care este transpusă³⁹. În cazul în care statele membre nu transpun directivele precum și în situația în care transpunerea nu este făcută în mod corect, efectul produs de actul de transpunere neasigurând producerea efectelor urmărite prin directivă, în cazul în care prevederile directivei sunt suficient de clare și de precise, prevederile acesteia pot fi aplicate direct în dreptul intern de către instanțele de judecată⁴⁰ împotriva actelor adoptate în statul membru, care sunt neconforme cu directiva⁴¹.

PARTICIPAREA PUBLICĂ

Nu există o transpunere directă a dispozițiilor art 6 și 7 din Convenția de la Aarhus în România, ci transpuneri sectoriale. Astfel, există prevederi legislative privind participarea publicului la luarea deciziilor reglementate în cadrul procedurilor de evaluare asupra mediului: evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu, proceduri care vor fi analizate mai jos.

HG 564/2006 privind cadrul de realizare al participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe în legătură cu mediul. În preambulul acestui act normativ se menționează faptul că acesta transpune dispozițiile art. 7 din Convenția de la Aarhus. În consecință, acest act normativ ar trebui să fie aplicat tuturor planurilor și programelor care au impact asupra mediului (inclusiv celor supuse SEA, procedura participării publicului în cadrul acestei proceduri trebuind să fie în concordanță cu dispozițiile acestei hotărâri de guvern). Cu toate acestea, dispozițiile acestei hotărâri sunt limitate numai la planurile reglementate în anexă planuri adoptate în legătură cu:

- regimul deșeurilor, reglementat de Legea 211/2011⁴²;
- regimul bateriilor și acumulatorilor care conțin substanțe periculoase, reglementate de HG 1132/2008⁴³;
- planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, reglementat de HG 964/2000, actualizată;
- gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje, reglementat de HG 621/2005;
- gestionarea calității aerului reglementată de Lg 104/2011⁴⁴;

Astfel, sunt lăsate în afara acestei reglementări domenii importante cum ar fi: domeniul nuclear, energetic, etc, unde, atunci când deciziile luate au impact asupra mediului dar nu fac obiectul evaluării strategice de mediu (SEA), nu există o procedură de participare a publicului reglementată.

38) Cauza 96/8, Comisia vs. Țările de Jos

39) Cauza 48/75, Jean Noel Roye

40) ICCJ, decizia 5843/2007,

41) Cauza 8/81 Becker v. Finanzamt Munster – Innenstadt; Cauza 152/84 Marshall vs Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority

42) La data adoptării hotărârii regimul deșeurilor era reglementat de OUG 78/2000;

43) La data adoptării hotărârii acest domeniu era reglementat de HG 1057/2001;

44) La data adoptării hotărârii acest domeniu era reglementat de HG 543/2004;

HG 856/2008 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive conține și ea prevederi privind participarea publicului la luarea deciziilor în privința deșeurilor ce fac obiectul acestei hotărâri, în ceea ce privește:

- pregătirea sau revizuirea planurilor de urgență externe elaborate de Inspectoratele județene pentru situații de urgență, planuri în care se specifică măsurile care se iau în afara amplasamentului în caz de accident pentru limitarea accidentelor și minimizarea efectelor acestora⁴⁵ (art. 19)
- Emiterea autorizației/autorizației integrate de mediu (art 25 și urm.)

Prevederile acestei hotărâri de guvern se corelează cu prevederile Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 818/2003 privind aprobarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu cu modificările ulterioare și a Ordinului ministerului mediului și dezvoltării durabile nr. 1798/2007 pentru aprobarea procedurii de emitere a autorizației de mediu, actualizat. Aceste două acte normative nu respectă însă întru totul principiile reglementate de Convenție de la Aarhus privind participarea publicului la luarea deciziilor de mediu. O analiză a legislației naționale care vine în contradicție cu Convenția de la Aarhus va fi însă efectuată într-o lucrare viitoare.

IV.2 Evaluarea strategică de mediu

4.2.1 DIRECTIVA SEA

Directiva 2001/42/CE reglementează procedura de evaluare a impactului asupra mediului pentru planurile și programele care fac obiectul acestei directive, precum și procedura de consultare a publicului. Această directivă la nivel european a fost transpusă de către statele membre până în anul 2004. În anul 2009 Comisia Europeană a adoptat un raport privind eficiența aplicării directivei în statele membre, ajungând la concluzia că aplicarea directivei este neuniformă în statele membre, că este nevoie de mai multă experiență în implementarea acesteia și că directiva este necesară, contribuind la integrarea principiilor de protecție a mediului în politicile

generale ale statelor⁴⁶, urmând ca o nouă evaluare să fie realizată ulterior (posibil în 2013), evaluare care va stabili dacă și cum este necesară modificarea directivei.

În România directiva este transpusă prin HG 1076/2004.

Obiectul evaluării, prezentat în Capitolul 3 pct 1, este precizat de Ordinul emis de ministrul mediului și gospodăririi apelor nr. 995/2006 pentru aprobarea listei planurilor și programelor care intră sub incidența HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Enumerarea planurilor din acest ordin nu poate fi însă limitativă, întrucât domeniul de aplicare al unei directive europene nu poate fi limitat prin ordinul de ministru. De asemenea, hotărârea de guvern este un act administrativ normativ superior unui ordin de ministru, astfel încât acest ordin nu poate modifica dispozițiile HG 1076/2004.

45) Aceste planuri se realizează conform art. 16 și urm din HG 856/2008 pe baza informațiilor furnizate de solicitantul de autorizație sau autorizație integrată de mediu

46) Principiu fundamental al UE reglementat de art 11 din versiunea consolidată a Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene: „cerințele privind protecția mediului trebuie să fie integrate în definirea și implementarea activităților și politicilor UE avându-se în vedere în mod special promovarea dezvoltării durabile”.

Conform dispozițiilor art 3 din HG 1076/2004 “evaluarea de mediu se realizează în timpul pregătirii planului sau programului și se finalizează înainte de adoptarea acestuia ori de trimiterea sa în procedură legislativă”.

Conform art 7 al. 3 din același act normativ, participarea publicului la procedura de evaluare de mediu se face în mod efectiv încă de la inițierea planului sau programului.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art 7 coroborat cu art. 6.4 din Convenția de la Aarhus, participarea publicului se realizează încă de la începutul procedurii, când toate opțiunile sunt deschise.

Aceasta înseamnă că implicarea publicului se va face din momentul începerii elaborării planului și programului consultarea publicului și realizarea evaluării de mediu după finalizarea proiectului fiind nelegală.

4.2.2. RĂSPUNDEREA IMPLICĂRII PUBLICULUI ÎN PROCEDURA DE CONSULTARE

Răspunderea realizării consultării publice conform art. 7 din Convenția de la Aarhus revine autorităților publice.

Conform dispozițiilor art. 29 din HG 1076/2004, în etapa de

încadrare, răspunderea revine atât titularului cât și autorităților publice pentru protecția mediului, competente.

Conform dispozițiilor art 30, responsabilitatea implicării publicului în etapa de definitivare a proiectului de plan sau de program și în etapa de realizare a raportului de mediu revine în mod exclusiv titularului planului sau programului.

În etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei, conform art. 31, titularul are obligația organizării dezbaterii publice precum și a invitării autorităților interesate și a publicului interesat în timp ce autoritatea competentă este responsabilă pentru conducerea dezbaterii și consemnarea propunerilor justificate ale publicului.

Conform dispozițiilor art. 28 autoritățile publice asigură informarea și participarea publicului prin: identificarea publicului, stabilirea locului unde pot fi consultate informațiile, stabilirea modalității de informare a publicului, determinarea modalității de consultare a publicului, fixarea unor intervale de timp corespunzătoare pentru participarea publicului, informarea asupra posibilității ca planul sau programul să fie supus unei proceduri de evaluare în context transfrontieră.

Cu toate acestea, autoritatea publică de protecție a mediului nu este responsabilă legal pentru identificarea și realizarea participării efective a publicului la luarea deciziilor.

Constatăm deci o neconcordanță legislativă și o incoerență întrucât limitele răspunderii autorităților și a titularului, în situația în care acestea nu identifică public interesat, nu sunt precizate. De altfel nici consecințele neidentificării publicului și neimplicării sale în procedură nu sunt sancționate fiind neclar în ce constă această răspundere. Astfel, încălcarea de către titular a obligațiilor de consultare și informare a publicului constituie contravenție (conform art. 35 lit d) care se constată de către personalul împuternicit din cadrul autorității publice centrale pentru protecția mediului. Din acest punct de vedere remarcăm o transpunere defectuoasă a Convenției de la Aarhus⁴⁷. Sancțiunea contravențională este aplicată numai în cazul neefectuării anunțurilor publice sau a informărilor și notificărilor de către titular. Acestea nu sunt suficiente pentru atragerea participării efective a publicului interesat. Dar

atragera participării efective a publicului nu este reglementată în România. De asemenea, nu există sancțiuni pentru autoritatea publică care nu își îndeplinește în mod corespunzător obligațiile, cu excepția celor reglementate de art 12 al.1 și 3, art. 25 și art 27 al.4. Nu este prevăzută nicio consecință asupra valabilității realizării unei evaluări a impactului asupra mediului ca urmare a neparticipării publicului, nici în cazul în care titularul sau autoritatea publică nu și-a îndeplinit obligațiile legale și nici în cazul acesta au fost îndeplinite în mod necorespunzător. Apar astfel în practică proceduri în care nu a participat deloc public interesat pentru că anunțurile au fost publicate în ziare locale sau pur și simplu ziarele nu au fost citite de acest public și în care nu există deci o consultare efectivă a publicului. Este astfel încălcat principiul Convenției de la Aarhus conform căruia consultarea publicului trebuie să fie realizată în mod efectiv (art. 6.3⁴⁸).

Astfel, conform dispozițiilor art 9 al. 1 din HG 1076/2004 titularul are obligația informării publicului asupra inițierii procesului de elaborare a planului sau programului prin anunțuri în mass media și prin afișarea pe pagina proprie pe internet. Acest articol arată că informarea se face asupra realizării primei versiuni a planului sau programului..

4.2.3. PROCEDURĂ DE CONSULTARE A PUBLICULUI ÎN ETAPA DE ÎNCADRARE:

4.2.3.1 ANUNȚURI ÎN MASS MEDIA ȘI PE INTERNET (PAGINA WEB A TITULARULUI DE PLAN)

Această primă versiune a planului/programului comunicată publicului în cadrul etapei de încadrare, este anunțată prin anunțuri în mass media realizate de două ori la interval de trei zile calendaristice.

Anunțul trebuie să conțină:

- Faptul că prima versiune a planului/programului a fost elaborată;
- Natura planului sau programului;
- Declanșarea etapei de încadrare, locul și orarul consultării primei versiuni a planului sau programului;
- Posibilitatea de a transmite în scris comentarii și sugestii la sediul autorității competente pentru protecția mediului;
- Termenul de trimitere a comentariilor și sugestiilor

47) Cazul 2/2004 privind Kazakhstan, para 23 al Comitetului de Aplicare al Convenției de la Aarhus, Cazul 3/2004 privind Ucraina, para 28; pentru cazurile detaliate ale Comitetului de aplicare a Convenției de la Aarhus și ghidul de interpretare al acesteia, vezi <http://www.unece.org/env/pp/pubcom.html>, <http://www.unece.org/index.php?id=21437>

48) Cazul 16/2006 privind Lituania, para 67; Cazul 2/2004 privind Kazakhstan, para 25;

este de 15 zile de la data publicării ultimului anunț;

Aceste anunțuri sunt o modalitate insuficientă de consultare a publicului. Convenția de la Aarhus specifică posibilitatea autorităților de a invita publicul în mod individual să participe la procedurile de evaluare a mediului. Scopul acestei cerințe a Convenției de la Aarhus este de a asigura că publicul este informat la timp în legătură cu demararea procedurii. În acest scop pot fi folosite orice mijloace⁴⁹. Cu toate acestea, legislația din România nu conține o astfel de reglementare nici în procedura de evaluare strategică de mediu, analizată în prezenta secțiune, nici în evaluarea de mediu a proiectelor, care va fi analizată în secțiunea următoare.

4.2.3.2 COMUNICAREA DOCUMENTAȚIEI

Observăm că acest act normativ nu specifică obligația de comunicare a copiilor xerox de pe întreaga documentație relevantă pentru această etapă și nici publicarea acestora pe internet. Această obligație este reglementată de Convenția de la Aarhus în art. 4, care, conform art 6.6 din Convenție⁵⁰, este aplicabil în procedura de participare a publicului la luarea deciziilor reglementată de art.7 coroborat cu art 6 din Convenție. Astfel, publicul are dreptul să ceară și autoritatea competentă de protecția mediului are obligația să comunice toate documentele care conțin informații relevante în etapa de încadrare, ca și în celelalte etape. Chiar și în lipsa unei cereri exprese a publicului, autoritatea are obligația să facă publică documentația potrivit mijloacelor tehnice disponibile - pe internet. În caz contrar, în termenul stabilit de 15

zile publicul nu are posibilitatea de a obține documentația ca urmare a unei cereri de informații, de a o studia și de a și formula și trimite sugestii și comentarii. Astfel ar fi încălcată obligația de consultare efectivă a publicului la luarea deciziei.

4.2.3.3 PARTICIPAREA PUBLICULUI LA LUAREA DECIZIEI ÎN CADRUL COMITETULUI SPECIAL CONSTITUIT

Publicul nu este invitat să participe la lucrările comitetului special constituit potrivit art. 10 al. 2, 3, 4, deși o consultare reală și efectivă ar presupune invitarea publicului interesat la aceste ședințe, sau cel puțin punere de îndată la dispoziție prin publicare pe internet a procesului verbal de ședință și a documentației aferente.

4.2.3.4 DECIZIA DE ÎNCADRARE

Decizia de încadrare motivată este adusă la cunoștința publicului în termen de 3 zile calendaristice prin publicare pe pagina de internet. Titularul are obligația publicării deciziei în mass media.

Timp de 10 zile calendaristice publicul interesat poate face comentarii față de decizia motivată de încadrare. În termen de 15 zile calendaristice de la expirarea termenului de 10 zile în care publicul poate comenta, autoritatea competentă discută observațiile publicului în cadrul comitetului special constituit, putând să își modifice decizia pe baza acestora. La expirarea termenului de 15 zile autoritatea competentă publică pe internet decizia finală. Titularul are obligația publicării acesteia în mass media.

49) Cazul 43/2009 privind Armenia, para 70;

50) Cazul 3/2004 privind Ucraina, para 32; Cazul 24/2008 privind Spania para 96;

Decizia de încadrare este act administrativ și poate fi atacată în justiție conform Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ.

4.2.4 PROCEDURA DE CONSULTARE A PUBLICULUI ÎN ETAPA DE DEFINITIVARE A PROIECTULUI DE PLAN SAU DE PROGRAM ȘI DE REALIZARE A RAPORTULUI DE MEDIU

Nici în cadrul grupului de lucru constituit în cadrul acestei etape, publicul nu are dreptul să participe. În opinia noastră ar fi trebuit ca publicul să poată participa și să își poată exprima punctul de vedere, cu atât mai mult cu cât titularul este responsabil pentru constituirea acestui grup. Astfel, publicul nu își poate exprima punctul de vedere în legătură cu obiectivele specifice de mediu relevante identificate de grupul de lucru, cu alternativele de plan sau program luate în calcul, nu participă la stabilirea măsurilor de prevenire, reducere compensare și monitorizare a efectelor semnificative ale impactului asupra mediului ale alternativelor de plan sau program analizate.

Considerăm că o participare eficientă și reală a publicului în această procedură ar fi dacă publicul și/ar putea exprima părerea cu privire la stabilirea și alegerea alternativelor de plan sau program, participând astfel în mod direct la alegerea alternativei finale care va constitui proiectul de plan sau program.

Publicul își poate exprima opinia în această etapă în conformitate cu dispozițiile art. 21: titularul anunță în mass media de două ori la interval de trei zile calendaristice și pe pagina proprie de internet disponibilizarea proiectului de plan sau program, finalizarea raportului de mediu, locul și modalitatea consultării acestora. Publicul are la dispoziție 45 de zile calendaristice de la data publicării ultimului anunț pentru a trimite comentarii și propuneri scrise la sediul titularului și al autorității competente pentru protecția mediului (art. 30 al. 2). Propunerile pot avea ca obiect proiectul de plan sau program precum și raportul de mediu (art. 21 al. 2). Pe baza acestor opinii transmise de public, titularul poate aduce modificări proiectului de plan sau program și raportului de mediu.

4.2.5 PROCEDURA DE CONSULTARE A PUBLICULUI ÎN ETAPA DE ANALIZĂ A CALITĂȚII RAPORTULUI ȘI DE LUARE A DECIZIEI

Observăm că această etapă nu are ca obiect și analiza planului sau programului. Ca urmare, *alternativa finală aleasă este de fapt planul sau programul final față de care se realizează și se analizează raportul de mediu.*

4.2.5.1 PARTICIPAREA PUBLICULUI LA DEZBATEREA PUBLICĂ

Titularul are, conform art. 31, obligația publicării unui anunț în mass media de două ori la interval de 3 zile calendaristice precum și pe pagina de internet privind organizarea unei dezbateri publice. Aceasta trebuie organizată la 45 de zile de la data publicării anunțului și de la data transmiterii către autoritatea competentă de protecția mediului a proiectului final de plan sau program și a raportului de mediu (art 22 al 1 coroborat cu art 23).

Acest anunț conține conform art 31 al. 2:

- Locul data și ora dezbaterii publice
- Autoritățile participante

– Faptul că dezbaterea este deschisă și publicului și autorităților statelor posibil afectate

mediu și planului/programului realizate în conformitate cu dispozițiile legislative prezentate mai sus.

În cadrul dezbaterii publice autoritatea competentă de mediu consemnează propunerile justificate venite din partea publicului și a celorlalți participanți și întocmește un proces verbal.

În cazul în care nu există motive pentru refacerea sau completarea raportului sau după refacerea sau completarea sa, autoritatea de mediu ia decizia de emitere a avizului de mediu. Aceasta se publică pe internet în termen de 3 zile de la adoptarea sa. Această decizie este de fapt chiar avizul de mediu.

4.2.6 PARTICIPAREA PUBLICULUI LA ADOPTAREA DECIZIEI DE EMITERE A AVIZULUI DE MEDIU

Conform dispozițiilor art.24 al. 4, autoritatea competentă de protecție a mediului analizează calitatea raportului de mediu putând dispune în scris refacerea acestuia în cazul în care este incomplet sau de o calitate proastă.

Conform art. 25 al. 6, în cazul în care raportul de mediu sau comentariile publicului relevă un impact negativ semnificativ asupra mediului, autoritatea de mediu competentă poate solicita refacerea proiectului de plan sau program.

Nu există dispoziții normative care să reglementeze o procedură de consultare a publicului pentru planul/programul sau raportul de mediu refăcute. În această situație considerăm că ar trebui să fie aplicată Convenția de la Aarhus în ceea ce privește realizarea unei participări efective a publicului la luarea deciziilor, astfel încât publicul să fie informat și să poată participa și la realizarea și analiza modificărilor raportului de

Avizul de mediu poate fi atacat în contencios administrativ conform Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ.

4.2.7 PARTICIPAREA PUBLICULUI LA ADOPTAREA ȘI REALIZAREA PROGRAMULUI DE MONITORIZARE (ART. 27).

Programul de monitorizare a efectelor planului sau programului asupra mediului se realizează în cadrul procedurii de emitere a avizului de mediu. Programul de monitorizare este, conform Anexei 2, o parte a raportului de mediu. Ca urmare, la adoptarea acestui program publicul participă conform procedurii descrisă mai sus. În ceea ce privește participarea publicului la realizarea monitorizării efective, aceasta este inexistentă. Titularul este obligat să raporteze anual rezultatele monitorizării autorității de mediu competente care a emis avizul de mediu. Aceasta analizează datele depuse de titular și informează publicul prin afișare pe internet.

4.2.8 PARTICIPAREA PUBLICULUI DIN STATELE VECINE POTENȚIAL AFECTATE

În cazul proiectelor cu impact transfrontieră sunt aplicabile prevederile Convenției de la Espoo, ratificată de România prin Lg.22/2001, în cazul capitolului de față a “Protocolului SEA”, intrat în vigoare în data de 11 Iulie 2010. HG 1076/2004 nu prevede o procedură separată de consultare a publicului din statele vecine, procedura realizându-se conform procedurii din Convenția de la Espoo și a HG 1076/2004.

Conform Convenției de la Espoo, atunci când asupra mediului unui alt stat se produc efecte ca urmare a planului sau programului propus, ori atunci când mediul dintr-un stat vecin este afectat semnificativ, statul de origine, în care se propune planul sau programul, are obligația să notifice aceste state vecine în legătură cu depunerea solicitării de emitere a avizului de mediu. Dacă statele vecine răspund că sunt interesate să participe în procedura de evaluare, sunt comunicate prin intermediul Ministerului de Externe informații suficiente stabilindu-se perioade de timp de comun acord pentru durata consultărilor (art. 34 din HG 1076/2004).

HG 1076/2004 conține prevederi speciale în ceea ce privește termenele prevăzute pentru consultare:

- în etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei, conform art. 23 și 31, dezbaterile publice este organizată în 60 de zile de la data expirării termenului de 45 de zile de la data primirii proiectului de plan sau program prevăzut pentru autoritățile interesate de efectele implementării planului sau programului. Dezbaterile trebuie anunțate de titularul de proiect cu 60 de zile înainte de data organizării dezbaterii publice. Anunțurile publicate în mass media se publică de două ori la interval de trei zile calendaristice precum și pe propria pagină de internet.
- Titularul este obligat să transmită în engleză proiectul de plan sau program și raportul de mediu, autorităților centrale de mediu din statele posibil afectate, în termen de 20 de zile calendaristice de la finalizarea raportului de mediu. Pe baza observațiilor justificate ale publicului acesta poate să își modifice proiectul de plan sau program.
- Conform art 25, decizia de emitere a avizului se ia în termen de 15 zile de la data încheierii consultărilor; de asemenea, avizul de mediu trebuie să conțină măsurile de reducere a efectelor semnificative transfrontieră;
- Conform art. 33 titularul de proiect este obligat să

informeze publicul și statele potențial afectate în legătură cu planul sau programul adoptat precum și o declarație privind, printre altele, modul în care opiniile exprimate de public și de alte autorități precum și rezultatele consultărilor transfrontieră, au fost luate în considerare.

IV.3. Evaluarea impactului asupra mediului pentru proiecte publice sau private

4.3.1 CADRU LEGISLATIV

Directiva EIA 85/337/CEE a suferit mai multe modificări de-a lungul anilor. Se așteaptă anul acesta o revizuire substanțială a acestei directive care va genera și modificări substanțiale în legislațiile statelor membre.

În România această directivă a fost transpusă prin: HG 918/2002 și Ordinul 860/2002 emis de Ministerul Apelor și Protecției Mediului, HG 1213/2006. Astăzi este în vigoare HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte

publice și private asupra mediului și Ordinul 1284/2010 emis de Ministerul Mediului și Pădurilor împreună cu Ministerul Agriculturii și dezvoltării rurale, Ministerul Administrației și internelor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului.

4.3.2 PARTICIPAREA PUBLICULUI

Participarea publicului la luarea deciziilor este reglementată foarte vag în HG 445/2009. Acest act normativ conține dispoziții generice referitoare la informarea publicului:

- art. 12 al. 3 – punerea la dispoziția publicului interesat a îndrumarului realizat în vederea stabilirii conținutului raportului privind impactul asupra mediului.
- Art. 14 al. 3 dispune că raportul privind impactul asupra mediului este supus comentariilor publicului interesat ale căror propuneri și recomandări sunt luate în considerare în etapa de analiză a calității acestuia
- Art 15 stabilește obligația pe care o au autoritățile care emit autorizația de dezvoltare precum și autoritățile competente pentru protecția mediului de a informa publicul și de a pune la dispoziție anumite informații, prin anunț public sau afișare pe pagina de internet:

Art. 15. al. 1 - „a) orice solicitare de aprobare de dezvoltare;

b) datele de contact ale autorităților publice competente pentru emiterea aprobării de dezvoltare, ale autorităților de la care pot fi obținute informații relevante, ale autorităților unde se pot înainta propuneri/recomandări sau

adresa întrebări, precum și termenul pentru transmiterea acestora;

c) tipul deciziilor posibile sau, în cazul în care există, proiectul deciziei respective;

d) locul, orarul și mijloacele prin care informațiile relevante sunt puse la dispoziția publicului”

Art. 15 al. 2 “a) orice solicitare de acord de mediu;

b) faptul că proiectul face obiectul evaluării impactului asupra mediului, indicând, după caz, și că proiectul intră sub incidența prevederilor art. 17;

c) datele de contact ale autorităților publice pentru protecția mediului, ale autorităților de la care pot fi obținute informații relevante, ale autorităților unde se pot înainta comentarii sau adresa întrebări, precum și termenul pentru transmiterea acestora;

d) tipul deciziilor posibile sau, în cazul în care există, proiectul deciziei respective;

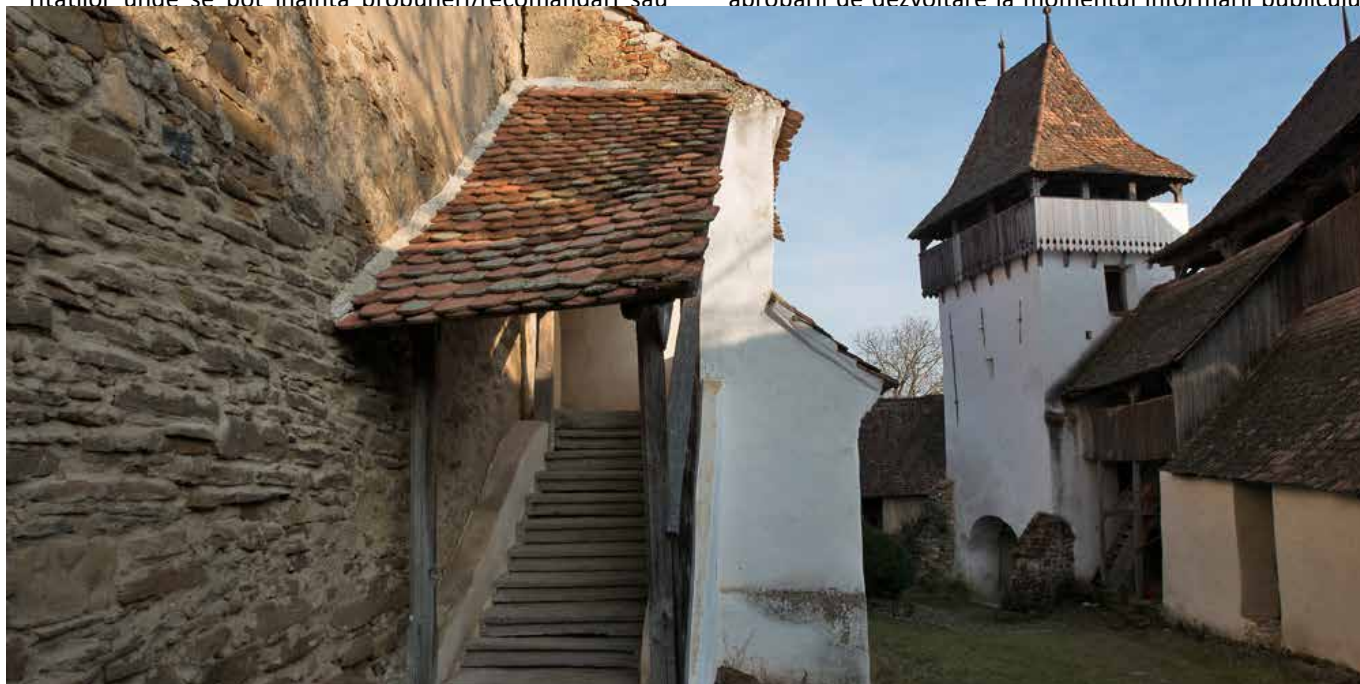
e) faptul că au fost obținute și sunt disponibile informațiile prevăzute de art. 11 și 13;

f) locul, orarul și mijloacele prin care informațiile relevante sunt puse la dispoziția publicului;

g) modalitățile de participare a publicului, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) și (2”

Art. 15 al. 3 “a) orice informație obținută în conformitate cu prevederile art. 11 și 13;

b) rapoartele și recomandările relevante transmise autorității publice centrale sau teritoriale pentru protecția mediului ori, după caz, autorității competente pentru emiterea aprobării de dezvoltare la momentul informării publicului

interesat, potrivit prevederilor alin. (1) și (2);

c) alte informații decât cele prevăzute la alin. (1) și (2), care sunt relevante pentru luarea deciziei privind aprobarea de dezvoltare și care devin disponibile după momentul informării publicului interesat în conformitate cu prevederile alin. (1) și (2), cu respectarea dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul”

- Art 16 al. 1 arată că publicul are dreptul de a participa efectiv și din timp la procedura prevăzută de art 4, să se documenteze și să transmită propuneri/recomandări autorităților publice competente, atunci când toate opțiunile sunt posibile și înaintea luării unei decizii privind aprobarea de dezvoltare⁵¹;
- Art 16 al. 2 – arată că informarea și participarea publicului sunt coordonate de autoritățile competente pentru emiterea aprobării de dezvoltare și de autoritățile pentru protecția mediului, privind: modalitatea de informare a publicului, modalitatea de consultare a publicului interesat;
- Art 21 arată că emiterea aprobării de dezvoltare și după caz emiterea acordului de mediu sau respingerea solicitărilor acestora se fac publice și se pune la dispoziția publicului: conținutul aprobării de dezvoltare, respectiv al acordului de mediu, principalele motive și considerente pentru adoptarea acestor acte sau pentru respingerea lor, precum și descrierea principalelor măsuri pentru evitarea reducerii sau compensarea efectelor negative majore;
- Art. 24 arată că pot fi atacate în contencios administrativ conform Lg.554/2004 atât aprobarea de dezvoltare și acordul de mediu cât și decizia de respingere a acestora, cu îndeplinirea obligatorie a procedurii prealabile;

Ordinul 1284/2010 privind aprobarea metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private

În procedura de evaluare a impactului asupra mediului (EIA) obligația de identificare a publicului aparține autorității competente pentru protecția mediului, conform art 11 al. 1 lit. f⁵². Identificarea publicului are loc în timpul etapei de încadrare a

proiectului. Nu există în normele metodologice indicații în legătură cu metoda prin care autoritatea este obligată să identifice publicul. Prin interpretarea dată acestui articol în general, identificarea publicului se rezumă la publicarea anunțului public pe pagina de internet a autorității, anunț prin care se face cunoscută depunerea solicitării de emitere a acordului de mediu. Identificarea reală a publicului și notificările individuale constituie o excepție. O astfel de practică este contrară dispozițiilor art. 6.2 din Convenția de la Aarhus care arată că atunci când este cazul publicul trebuie notificat individual. Această practică de a nu face o identificare reală a publicului interesat duce la inexistența unei participări reale a publicului la luarea deciziilor de mediu⁵³.

Răspunderea pentru realizarea procedurii de consultare a publicului nu este reglementată în acest act normativ. Singura dispoziție aplicabilă se regăsește în OUG 195/2005 art 20, care arată că: „Autoritatea competentă pentru protecția mediului, împreună cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale, după caz, asigură informarea, participarea publicului la deciziile privind activități specifice și accesul la justiție, în conformitate cu prevederile Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea

51) Convenția de la Aarhus prin interpretarea dată de Comitetul de la Aarhus în recomandările date ca urmare a comunicărilor făcute de public cu privire la încălcări ale convenției, arată în art 6.4 corelat cu Cazul 16/2006 privind Lituania, Cazul 22/2007 privind Franța, Cazul 17/2006 privind Uniunea Europeană, că participarea publicului trebuie să fie realizată pentru fiecare decizie luată în vederea realizării unui proiect, dacă decizia este finală și nu mai poate fi ulterior reconsiderată.

52) art 11 al. 1 lit.f „...”

53) Vezi supra, 11,12;

deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998, ratificată prin <LLNK 12000 86 10 201 0 17> Legea nr. 86/2000.” Se arată, de asemenea, în al. 3 al aceluiași articol faptul că este obligatorie consultarea publicului în procesul de emitere al actelor de reglementare de mediu. Dar este această prevedere suficientă pentru a atrage răspunderea autorității de mediu sau a titularului proiectului? Desigur că nu. Rămâne un semn de întrebare chiar și în ce măsură încălcarea procedurii de participare a publicului la luarea deciziilor poate constitui un motiv de anulare a acordului de mediu, în aceste condiții.

4.3.2.1. ETAPA PRELIMINARĂ: DEPUNEREA NOTIFICĂRII ȘI EVALUAREA ACESTEIA

În prima etapă procedurală reglementată de Ordinul 1284/2010 *nu este reglementată pentru public nicio posibilitate de participare la luarea deciziei*. În această fază titularul proiectului depune o notificare însoțită de certificatul de urbanism și de planurile anexă ale acestuia. Autoritatea de mediu ia o decizie în privința demarării procedurii de urmat pentru proiectul notificat conform dispozițiilor art.9 (stabilește dacă se va demara sau nu procedura de evaluare cu sau fără evaluare adecvată *putând inclusiv să respingă solicitarea de emitere a acordului de mediu* în cazul în care proiectul este amplasat în zone cu restricții de construire conform legislației din domeniul protecției mediului), verificând și amplasamentul.

În mod evident, această lipsă a oportunităților publicului de

participare la luarea deciziei este o încălcare a Convenției de la Aarhus întrucât aceasta dispune în art. 6.4 care arată că publicul trebuie implicat în luarea deciziei la începutul procedurii când toate opțiunile sunt deschise. De asemenea art 6.5 din Convenție stabilește faptul că informarea și debutul discuțiilor cu publicul trebuie demarată de titularul de proiect înainte de depunerea cererii de emitere a actului de reglementare de mediu. O astfel de dispoziție nu există în legislația din România, ba mai mult, după cum vedem publicul nu este în niciun fel implicat în etapa preliminară.

În cazul în care se hotărăște demararea procedurii de evaluare a mediului cu sau fără evaluare adecvată, titularul de proiect este informat cu privire la obligativitatea depunerii unui memoriu de prezentare.

4.3.2.2. ETAPA DE ÎNCADRARE

Odată cu depunerea acestui memoriu demarează următoarea etapă, care se finalizează cu decizia prin care se hotărăște care este procedura care va fi urmată de proiectul propus: evaluarea mediului cu sau fără evaluare adecvată, evaluarea adecvată, continuarea procedurii pentru emiterea aprobării de dezvoltare a proiectului, etc (art. 12 din **Ordinul 1284/2010**).

În cadrul acestei proceduri documentația și memoriul de prezentare depuse de titularul de proiect sunt analizate în cadrul unei comisii de analiză tehnică. Publicul interesat nu

este invitat să participe în cadrul acestei proceduri, neregăsindu-se printre categoriile enumerate de lege ca participanți la acestea, în art. 2 al. 2 și 3 din **Ordinul 1284/2010**.

Publicul poate interveni numai după ce a fost luată decizia de încadrare, prin anunț publicat de titularul de proiect în presa națională sau locală, la sediul propriu, pe pagina de internet, la sediul autorităților publice pe raza cărora este propusă implementarea proiectului. De asemenea, decizia este încărcată și pe pagina de internet a autorității publice care a emis-o (art. 12 al. 3 și 4 din **Ordinul 1284/2010**).

Remarcăm următoarele:

- anunțurile făcute de titular sunt considerate suficiente chiar dacă au fost efectuate numai în ziare locale. Acest lucru reprezintă o informare insuficientă a publicului întrucât public interesat poate fi și cel din alte localități decât cele din zona de implementare a proiectului precum și publicul din străinătate, care poate decide să participe la această procedură sau să ceară informații în legătură cu acesta. Acest public nu are acces la ziarele locale. De asemenea, publicul general nu își poate petrece o bună parte din fiecare zi navigând pe site-urile agențiilor de protecție a mediului și pe cele ale potențialilor poluatori pentru a afla dacă se propun proiecte pentru care se realizează evaluări de mediu. În temeiul Convenției de la Aarhus considerăm că este obligația autorităților să se asigure că publicul interesat a aflat sau a avut posibilitatea reală să

află că este demarat un astfel de proiect. Sau, aceasta nu se poate realiza prin simpla postare pe internet sau publicare a unui anunț în ziare locale⁵⁴.

- O altă remarcă este că nici în această etapă, și nici în următoarele, publicul care se declară interesat de un proiect sau în general de proiecte demarate într-un anumit domeniu (de ex proiecte care se realizează în sau în imediata vecinătate a ariilor protejate, proiecte ce au ca obiect producția de energie electrică, etc) nu este notificat individual cu privire la etapele următoare. Aceasta se întâmplă numai cu bunăvoința unor agenții de protecție a mediului, întrucât nu există o obligație care să decurgă din aceste acte normative.

După publicarea deciziei, conform dispozițiilor art 12 al. 5 din **Ordinul 1284/2010**, publicul are posibilitatea să înainteze comentarii și observații la această decizie în termen de 5 zile de la data publicării anunțului în presă.

Această dispoziție reglementează un termen absolut nerezonabil pentru public de a realiza comentarii la decizia de încadrare. În primul rând, pentru că poate fi foarte dificil de aflat care este data reală a publicării în presă a anunțului de către titular. În al doilea rând, pentru că numai studiarea documentației dată de motivele indicate în decizia de încadrare poate dura mai mult. Presupunând că întreaga documentație

54) Vezi supra 11;

relevantă a și fost comunicată din timp publicului, deși nu există în acest act normativ un termen sau o modalitate prin care se asigură comunicarea către public a documentației relevante pentru fiecare proiect, termenul de 5 zile nu lasă timp decât pentru o verificare foarte sumară și exprimarea unui punct de vedere cel puțin superficial. Un astfel de termen nu lasă posibilitatea publicului de a angaja un expert sau un avocat pentru verificarea corectitudinii emiterii acestei decizii. În cazul în care documentația nu este comunicată la timp, cu atât mai mult participarea publicului la luarea deciziei de încadrare este de fapt inexistentă⁵⁵.

Legea reglementează faptul că după 10 zile de la primirea comentariilor din partea publicului autoritatea de mediu competentă convoacă comitetul de analiză tehnică (CAT) în vederea adoptării deciziei finale de încadrare (art. 12 al. 6). În mod ironic, autoritatea are la dispoziție un număr dublu de zile pentru convocarea CAT decât are publicul pentru a studia și a face comentarii pertinente la această decizie.

Art 12 al. 7 din acest act normativ arată că în baza opiniilor exprimate în termenul de 5 zile de către public, autoritatea poate să reconsidere decizia luată, care este și ea comunicată prin afișare pe internet și prin anunțuri publicate de titular în presă, conform dispozițiilor menționate mai sus. Această dispoziție este conformă cu art. 6.8 din Convenția de la Aarhus care arată că în decizia luată trebuie să se țină cont de rezultatul participării publicului.

4.3.2.3 ETAPA DE DEFINIRE A DOMENIULUI EVALUĂRII ȘI DE REALIZARE A RAPORTULUI PRIVIND IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI.

Art 13 lit. e - arată că îndrumarul realizat privind problemele care trebuie analizate în cadrul raportului privind impactul asupra mediului este realizat pe baza propunerilor justificate ale publicului interesat în ceea ce privește conținutul raportului privind impactul asupra mediului. Cu toate acestea nu se știe când și cum are publicul oportunitatea de a își exprima acest punct de vedere, nefiind reglementată o procedură în acest sens.

În această etapă este reglementată la art. 13 lit f obligația autorității de a pune la dispoziția publicului îndrumarul realizat privind problemele care trebuie analizate în cadrul raportului privind impactul asupra mediului precum și în studiul de evaluare adecvată (dacă este cazul). Cu toate acestea, nu este reglementată posibilitatea ca publicul să comenteze acest îndrumar și nici modificarea sau completarea acestuia ca urmare a comentariilor publicului.

Nu există nicio altă posibilitate de participare a publicului în cadrul acestei etape.

4.3.2.4 ETAPA DE ANALIZĂ A CALITĂȚII RAPORTULUI PRIVIND IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI

În cadrul acestei etape, conform dispozițiilor art 17 al. 1 lit a, în termen de 5 zile de la data depunerii raportului privind

55) Cazul 16/2006 privind Lituania, para 69, 70;

impactul asupra mediului, sunt stabilite de către autoritatea competentă de protecția mediului, de comun acord cu titularul de proiect, oportunitățile de participare a publicului la luarea deciziei, *indicând cel puțin data și locul dezbaterii publice*. Aceasta este anunțată prin anunț public. Acest anunț, denumit *anunțul privind oportunitățile de participare a publicului, deși este vorba numai de anunțul privind data și locul dezbaterii publice*, este postat pe pagina de internet a autorității competente de protecție a mediului și a autorității emitente a aprobării de dezvoltare și afișat la sediile acestora și, de asemenea, este publicat în presa națională sau locală⁵⁶ de titularul de proiect precum și afișat la sediul său, pe pagina proprie de internet, la sediul autorității publice locale și la amplasamentul proiectului propus. În toate cazurile anunțul se face cu 20 de zile înainte de data anunțată a dezbaterii publice⁵⁷.

Raportul privind impactul asupra mediului, studiul de evaluare adecvată și raportul de securitate sunt postate, conform art. 17 al. 1 lit. C, pe internet pe pagina de web a autorității competente de protecție a mediului.

Conform art. 18 din **Ordinul 1284/2010 publicul** poate formula în scris comentarii/opinii/observații în acest termen de 20 de zile. Legea dispune că publicul este obligat să își declare numele prenumele și adresa pe care autoritatea le consemnează într-un formular.

Și în acest caz termenul acordat publicului pentru consultarea documentației realizate comentariilor justificate este insuficient întrucât consultarea acestora și exprimarea unor opinii justificate presupun o perioadă mai mare de timp, având în vedere cât de voluminoasă este aceasta.

Observăm că nu se realizează o protecție a datelor personale ale publicului, acestea fiind practic puse la dispoziția titularului de proiect. O astfel de prevedere este de natură a descuraja publicul să participe în mod activ trimițând opinii și comentarii în scris, oamenii obișnuiți putând să se teamă cu privire la unele repercusiuni, mai ales în situația în care sunt și angajați (ei sau rude ale acestora) ai titularului respectiv de proiect.

Dezbaterea publică este organizată de titularul de proiect și moderată de reprezentanții autorității publice. Publicul este așteptat 60 de minute. În cazul în care nu se prezintă nimeni, aceasta se consemnează într-un proces verbal.

Conform dispozițiilor art 20 din **Ordinul 1284/2010**, dezbateri publică se organizează în locul cel mai convenabil pentru public. Cu toate acestea, având în vedere că titularul de proiect este organizatorul dezbaterii, rămâne la dispoziția acestuia să determine care ar fi acest loc.

În cadrul dezbaterii, titularul de proiect prezintă raportul privind impactul asupra mediului și după caz studiul de evaluare adecvată și raportul de securitate și răspunde observațiilor și comentariilor publicului interesat. Acesta poate să își exprime puncte de vedere direct la dezbateri publică, acestea fiind consemnate în formularul în care au fost consemnate și observațiile primite până la data dezbaterii publice. După dezbateri publică, acest formular este trimis titularului de proiect, care trebuie să răspundă în scris. Titularul de proiect comunică răspunsurile autorității competente de protecție a mediului.

Nici în această etapă publicul nu participă nici la realizarea listei de control a etapei de analiză a calității raportului nici la ședința comisiei de analiză tehnică.

56) Vezi supra 11;

57) Vezi supra 19;

Conform art. 23 al. 2 și 3 din **Ordinul 1284/2010**, anunțul privind decizia de emitere sau respingere a acordului de mediu se comunică titularului care are obligația să îl publice în presa națională sau locală de titularul de proiect precum și afișat la sediul său, pe pagina proprie de internet și la sediul autorităților publice locale pe raza cărora este propusă implementarea proiectului.

Acest anunț este publicat și de autoritatea competentă pentru protecția mediului pe pagina proprie de internet, împreună cu proiectul acordului de mediu.

Conform art. 23 al. 4 din **Ordinul 1284/2010**, publicul poate face observații la acest anunț în termen de 5 zile de la data publicării anunțului în presă de către titularul de proiect.

Și aici avem aceleași observații, că termenul de 5 zile este insuficient, având în vedere mai ales că publicul interesat nu este notificat individual cu privire la emiterea deciziei de emitere/respingere a acordului de mediu.

În ceea ce privește efectul participării publicului la luarea deciziei:

- conform art. 23 al. 5 din **Ordinul 1284/2010** autoritatea competentă de protecția mediului, la solicitarea publicului de “aprofundare a evaluării și solicitare de noi informații sau investigații suplimentare”, poate decide reluarea procedurii de la “etapa solicitării acestor informații”. În mod evident, este confuză formularea acestui text de lege întrucât nu există o etapă a solicitării de informații în cadrul acestei

proceduri, acestea putând fi cerute în orice moment al acesteia. Deci autoritatea poate decide care este momentul de la care s-ar relua procedura în cazul în care se solicită noi informații. Cu toate acestea, textul nu este clar, dacă procedura se va relua și de când se va relua în cazul solicitării unor investigații suplimentare (!!).

- conform art. 24 din **Ordinul 1284/2010** în cazul în care se decide modificarea sau completarea raportului privind impactul asupra mediului sau după caz a raportului de securitate, atunci autoritatea competentă pentru protecția mediului comunică publicului prin încărcare pe pagina de web a rapoartelor modificate, pentru o perioadă de 15 zile. Deși nu este reglementată, în conformitate cu principiile Convenției de la Aarhus, considerăm că publicul trebuie să aibă dreptul să comenteze și aceste modificări, autoritatea fiind obligată să le comunice titularului de proiect care va fi obligat să răspundă.
- Conform art. 25 al 2 teza finală, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite acordul de mediu luând în considerare și comentariile/opiniile/observațiile publicului.

IV.4. Participarea publicului în cadrul procedurii de evaluare adecvată

Procedura de evaluare adecvată a fost transpusă în România ca urmare a directivei habitate 92/43/CEE.

Această procedură este reglementată de OUG 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, Ordinul 1284/2010 precum și Ordinul 19/2010 Ministrului Mediului și Pădurilor privind aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.

Procedura de participare a publicului la luarea deciziilor de mediu este reglementată în Ordinul 1284/2010. Avem aceleași comentarii ca și la procedura de evaluare a impactului asupra mediului (vezi capitolul anterior), procedura fiind aproape identică:

Procedura de evaluare adecvată are patru etape:

4.4.1. ETAPA ÎNCADRARE

În această procedură publicul este invitat să participe numai la sfârșitul procedurii, după ce s-a adoptat proiectul deciziei de încadrare (art. 31 din ordinul 1284/2010). Titularul de proiect este obligat să publice anunțul privind proiectul deciziei etapei de încadrare în termen de trei zile, în presa națională sau locală, prin afișarea acestuia la sediul propriu și pe pagina proprie de internet precum și la sediul autorității/autorităților publice locale pe raza căreia/căroră este propusă implementarea proiectului.

Autoritatea competentă publică pe pagina proprie de internet anunțul privind proiectul deciziei de încadrare precum și proiectul în sine.

În termen de 5 zile de la publicarea anunțului în presă publicul poate formula și trimite autorității competente observații/comentarii.

În termen de 10 zile de la primirea comentariilor/observațiilor justificate ale publicului interesat, autoritatea competentă invită membrii CAT să participe la adoptarea deciziei finale. În acest moment decizia poate fi modificată. În acest caz ea va fi publicată pe internet pentru a putea fi consultată de public.

4.4.2. ETAPA STUDIULUI DE EVALUARE ADECVATĂ

Conform art 32 al.1 lit b studiul de evaluare adecvată este pus la dispoziția publicului prin publicare pe pagina de internet a autorității publice sau la sediul său. Publicul are la dispoziție 5 zile spre consultare.

4.4.3. ETAPA SOLUȚIILOR ALTERNATIVE

În termen de 15 zile de la completarea studiului de evaluare adecvată cu soluțiile alternative, autoritatea pune la dispoziția publicului soluțiile prezentate de titular prin afișare pe internet și la sediul său. Publicul poate să trimită comentarii în 5 zile de la data afișării.

4.4.4. ETAPA MĂSURILOR COMPENSATORII, ATUNCI CÂND NU EXISTĂ SOLUȚII ALTERNATIVE ȘI CÂND IMPACTUL NEGATIV PERSISTĂ.

Măsurile compensatorii depuse de titular sunt puse la dispoziția publicului pe internet și la sediul său. Publicul poate transmite comentarii în termen de 5 zile de la data afișării.

4.4.5. CONFIDENȚIALITATEA INFORMAȚIILOR DEPUSE DE TITULARUL DE PROIECT

Articolele 36 – 38 reglementează confidențialitatea informațiilor depuse de titularul de proiect.

Trebuie să menționăm că această confidențialitate trebuie analizată numai în concordanță cu dispozițiile Convenției de la Aarhus, art 4.4.

Textul actului normativ se referă la confidențialitatea informațiilor comerciale și industriale precum și al proprietății intelectuale.

Titularul de proiect poate depune o cerere de exceptare de la punerea unor informații la dispoziția publicului. Cererea trebuie motivată în fapt și în drept. Cererea se soluționează prin decizie a conducătorului autorității competente pentru protecția mediului și se comunică titularului în termen de 10 zile

de la data depunerii cererii. Cererea poate fi respinsă dacă este motivată insuficient precum și pe baza principiului satisfacerii interesului public.

Prin această decizie informațiile sunt exceptate pentru maxim 4 ani dacă legislația specifică nu prevede altfel.

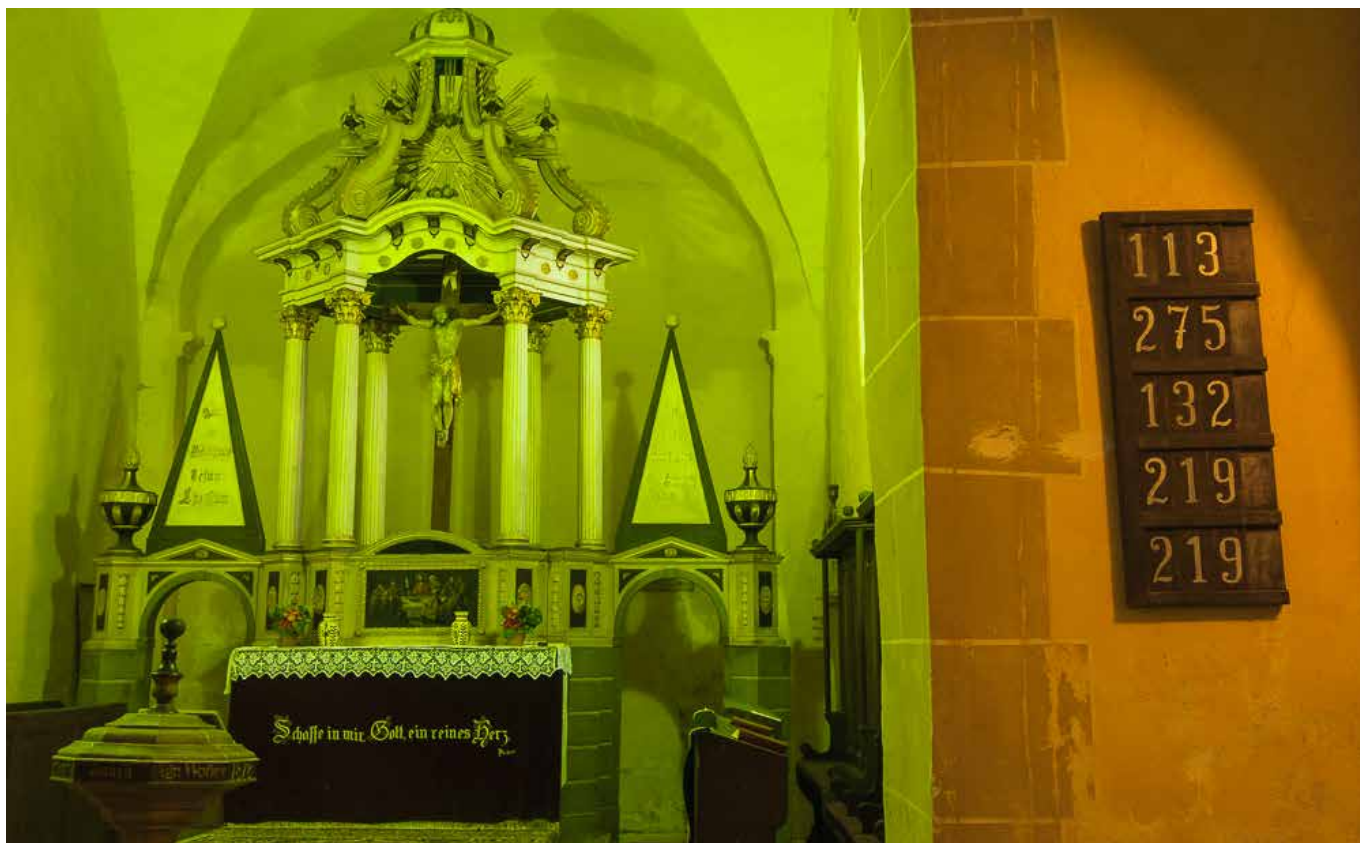
Decizia de exceptare este publicată pe site-ul autorității și poate fi atacată în contencios administrativ conform Lg.554/2004.

IV.5. Modificarea sau extinderea unui proiect anterior emiterii aprobării de dezvoltare

Titularul de proiect este obligat să notifice în scris modificarea sau extinderea proiectului (22 din HG 445/2009 și art. 39 din Ordinul 1284/2010). În această situație, autoritatea competentă este obligată să parcurgă etapa de încadrare și să decidă:

- fie menținerea acordului de mediu emis inițial, caz în care publicul nu participă la luarea deciziei
- fie reluarea în parte sau integral a procedurii de evaluare a mediului, caz în care sunt aplicate dispozițiile privind participarea publicului, descrise mai sus.

IV.6 Procedura de participare a publicului în cazul exceptării unui proiect de la procedura de evaluare a impactului asupra mediului

În cazul proiectelor reglementate la art. 8 al. 2 din HG 445/2009, titularul de proiect poate depune o cerere de exceptare a proiectului de la procedura de evaluare. În acest caz, autoritatea va decide dacă este necesară o altă formă de evaluare, dacă aceasta va fi realizată numai pentru anumite etape, sau dacă evaluarea este necesară pentru întregul proiect, caz în care cererea de exceptare este respinsă. Publicul nu participă în niciun fel la luarea acestei decizii.

Conform art. 8 al. 2 lit b din HG 445/2009 coroborat cu art. 42 al. 2 din Ordinul 1284/2010, autoritatea publică este obligată să pună informațiile obținute în cursul soluționării cererii de exceptare la dispoziția publicului ca și în procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

Decizia de exceptare sau de respingere a solicitării de exceptare se publică pe site-ul autorității competente și se afișează la sediul acesteia.

IV.7. Procedura de participare a publicului în cazul revizuirii și actualizării acordului de mediu

La revizuirea etapei de încadrare/acordului de mediu/avizului Natura 2000, autoritatea de mediu publică un anunț public pe pagina de internet și la sediul său. Titularul de proiect publică acest anunț în presa națională sau locală, la sediul său și pe pagina proprie de internet precum și pe panoul de identificare al investiției montat pe amplasament.

Publicul poate transmite autorității competente comentarii/observații privind decizia autorității competente în termen de 10 zile de la publicare. Acestea sunt analizate de autoritatea competentă care în termen de 5 zile și transmite titularului de proiect fie decizia de revizuire, fie decizia de respingere a solicitării de revizuire.

IV.8. Procedura de participare a publicului în context transfrontieră.

HG 445/2009 transpune prevederi ale Convenției de la Espoo ratificată de România prin Lg.22/2001.

Conform art. 17 din HG 445/2009, dacă un proiect care urmează să fie realizat pe teritoriul României poate să aibă un efect semnificativ asupra mediului altui stat sau când un alt stat posibil să fie afectat solicită informații despre proiect, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului este obligată să furnizeze o descriere a proiectului precum și alte informații disponibile privind posibilul impact asupra mediului statului vecin precum și informații privind natura deciziei care poate fi luată.

În cazul în care statul comunică intenția sa de participare la procedura de evaluare a mediului în termenul stabilit de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului din statul de origine al proiectului, atunci aceasta este obligată să transmită informațiile privind proiectul prevăzute la art 15, citat mai sus.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului inițiază consultări cu autoritățile publice pentru protecția mediului ale statelor potențial afectate, consultări ce au ca obiect măsurile de reducere sau eliminare ale efectelor negative asupra mediului, stabilind împreună un interval de timp rezonabil pentru aceasta. De asemenea, autoritatea stabilește împreună cu autoritățile competente ale statului potențial afectat măsuri care să permită participarea efectivă a publicului la procedura de evaluare a mediului (art. 17.al. 5 și 6).

Transmiterea informațiilor către alte state se face respectându-se normele legale privind informațiile secrete sau confidențiale din statul de origine al proiectului (art. 23 al. 2).

În ceea ce privește accesul la justiție, publicul din statele vecine are aceleași drepturi ca și publicul din statul de origine al proiectului, putând acționa în justiție în cazul în care consideră că emiterea acordului de mediu s-a făcut cu încălcarea legislației în vigoare.

În cazul în care statul de origine al proiectului nu își îndeplinește obligațiile conform Convenției de la Espoo, considerăm că publicul din statele potențial afectate au posibilitatea să participe la procedura de evaluare a impactului asupra mediului în temeiul Convenției de la Aarhus.

Normele de aplicare ale dispozițiilor HG 445/2009 adoptate prin Ordinul 1284/2010 privind participarea publicului din statele vecine potențial afectate, sunt minime. Astfel:

- art. 6 al. 7 reglementează competența autorității publice centrale pentru protecția mediului de a îndruma și coordona procedura de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectele care pot afecta mediul din state vecine. În consecință, Ministerul Mediului și Pădurilor îndrumă și coordonează proiecte care presupun astfel de proceduri. Aceasta înseamnă că acordul de mediu nu va fi emis de această autoritate ci de cea competentă la nivel local conform dispozițiilor art 6 al. 1 – 6.
- Art. 11 lit. c reglementează obligația autorității competente pentru protecția mediului de a evalua potențialul impact transfrontier al proiectului evaluat în termen de 15 zile de la depunerea memoriului de prezentare și de a transmite în același termen autorității centrale pentru protecția mediului memoriul de prezentare împreună cu procesul verbal de verificare a amplasamentului precum și documentele suport pentru proiectele pentru care s-a stabilit că există un potențial efect negativ asupra mediului din statele vecine. De asemenea, autoritatea este obligată să informeze autoritatea centrală pentru protecția mediului despre proiectele care ar putea avea un impact transfrontieră și pentru care s-a stabilit că nu există un potențial efect semnificativ transfrontier.
- În art. 26 din ordin se prevede că acesta va include prevederi pentru limitarea efectelor poluării la lungă distanță sau transfrontieră, după caz.

Remarcăm faptul că decizia privind existența sau inexistența unor efecte semnificative asupra mediului statelor vecine se realizează în etapa de încadrare a proiectului, când nu există un studiu realizat de experți cu privire la impactul proiectului asupra mediului. În aceste condiții, decizia este luată în mod aleatoriu de autoritate, fără a avea la dispoziție un studiu care să dovedească acest lucru. Mai mult decât atât, nu există o procedură de participare a statului vecin și a publicului acestuia la luarea acestei decizii care practic îi exclude din procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

IV.9. Dosarul de obiectiv

Pentru toate proiectele care fac obiectul acestei proceduri

autoritatea competentă pentru protecția mediului este obligată să întocmească și să dețină un dosar de obiectiv (art. 48 din ordinul 1284/2010). Acest dosar va fi păstrat pe toată durata de viață a proiectului și conține:

- „a) documentația care a stat la baza luării deciziilor autorității competente pentru protecția mediului;
- b) listele de control completate pe parcursul parcurgerii procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv procesul-verbal de verificare a amplasamentului, întocmite conform prevederilor prezentei proceduri;
- c) îndrumarul elaborat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului referitor la conținutul raportului privind impactul asupra mediului, după caz;
- d) completări/modificări ale documentației;
- e) raportul privind impactul asupra mediului, după caz;
- f) notificările transmise de către titularul proiectului în cazul modificării datelor/informațiilor care au stat la baza luării deciziilor în procedura de evaluare a impactului asupra mediului;
- g) toate deciziile luate în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului;
- h) alte documente relevante pentru proiectul respectiv.”

CAPITOLUL V INSTRUMENTE ADMINISTRATIVE PENTRU PREVENIREA/ STOPAREA ACȚIUNILOR ILEGALE ÎN ARIILE NATURALE PROTEJATE

V.1 Avizul administratorului ariei naturale protejate

Avizul reprezintă documentul solicitat administratorilor ariilor naturale protejate, care condiționează emiterea actelor de reglementare de către autoritatea competentă pentru protecția mediului (ACPM), conform prevederilor Articolului 28 alineat 10 din OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.

Avizul poate fi:

- FAVORABIL- fără condiții: în cazul în care activitățile/proiectele/planurile supuse avizării sunt considerate de

Administrator că NU AU un impact negativ semnificativ asupra integrității sitului, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției

- FAVORABIL- cu condiții: în cazul în care activitățile/proiectele/planurile supuse avizării sunt considerate de Administrator că AU un impact negativ dar pe o suprafață REDUSĂ a siturilor, caz în care va stabili clar condițiile care trebuie să le respecte inițiatorul/solicitantul
- NEFAVORABIL: în cazul în care activitățile/proiectele/planurile supuse avizării sunt considerate de Administrator că AU un impact negativ SEMNIFICATIV asupra integrității sitului, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției

Emiterea actelor de reglementare pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate se realizează numai cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate de interes național/internațional. (Conform OUG 57/2007 Art.28.1)

Administratorii și custozii ariilor naturale protejate de interes național și/sau comunitar, în vederea luării în considerare a tuturor aspectelor din teren, vor fi consultați de către autoritățile de mediu competente în cadrul etapei de încadrare de mediu a proiectelor/planurilor/activităților care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate.” (Conform OUG 57/2007 art. 28 alin 10)

Protecția și conservarea SPECIILOR și HABITATELOR sunt

prioritatea pe teritoriul ariilor naturale protejate: Sunt interzise activitățile din perimetrele ariilor naturale protejate de interes comunitar care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, atunci când aceste activități au un efect semnificativ, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. Pentru protejarea și conservarea păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise activitățile din afara ariilor naturale protejate care ar produce poluarea sau deteriorarea habitatelor (OUG 57/2007 art. 28 alin 1).

Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă ori nu este necesar pentru managementul ariei naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, avându-se în vedere obiectivele de conservare a acesteia (OUG 57/2007 art. 28 alin 2).

Acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul Natura 2000, după caz, pentru proiectele și/sau planurile prevăzute la alin. (2) se emite numai dacă proiectul sau planul nu afectează în mod negativ integritatea ariei naturale protejate respective și după consultarea publicului, în conformitate cu legislația în domeniu (OUG 57/2007 art. 28 alin 6).

În situația în care siturile incluse în rețeaua «Natura 2000», identificate conform legislației în vigoare, adăpostesc un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate pentru emiterea acordului de mediu, avizului de mediu sau avizului Natura 2000, după caz, sunt cele privind:

- a) sănătatea sau siguranța publică;
- b) anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu;
- c) alte motive imperative de interes public major asupra cărora s-a obținut punctul de vedere al Comisiei Europene. (OUG 57/2007 art. 28 alin 9)

MODALITATEA de emitere a avizului de către administratorii/custozii ariilor naturale protejate desemnați

În vederea îndeplinirii obligației de a emite avizele solicitate de către autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM), în cadrul procedurilor de reglementare, administratorii și custozii desemnați respectă următoarele prevederi:

- a) analizează documentațiile înaintate de către ACPM în

cadrul etapelor procedurilor de reglementare și emit puncte de vedere motivate.

Documentațiile sunt prevăzute în actele normative care precizează procedurile de emitere a următoarelor acte de reglementare:

- (i) avizul de mediu pentru planuri și programe;
- (ii) acordul de mediu și avizul Natura 2000 pentru proiecte;
- (iii) autorizația de mediu pentru activități cu posibil impact semnificativ asupra mediului;
- (iv) autorizația integrată de mediu;
- (v) autorizația pentru activitățile de recoltare, capturare și/sau achiziție și/sau comercializare a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatică;

- b) pentru emiterea avizului, administratorii și custozii informează beneficiarii de planuri/programe/proiecte/activități,

prin afișare pe site web, afișare la sediu, panouri informative și prin alte forme de informare disponibile, asupra depunerii următoarelor documente necesare:

(i) dovada achitării tarifului de analiză a documentației și de emitere a avizului administratorului/custodelui, tarif care este stabilit conform prevederilor legale în vigoare, cu excepția cazurilor în care există prevederi legale în vigoare că tariful nu se percepe;

(ii) pentru situațiile în care planurile/programele/proiectele/activitățile care țin de: realizarea/amenajarea unui traseu turistic montan nou, realizarea/amenajarea unui parc de aventură/traseu sportiv situat la înălțime și utilizând tehnici și echipament specifice practicării alpinismului, escaladei, speologiei sportive, realizarea/amenajarea unui traseu turistic amenajat predominant pe verticală care impune montarea de prize/trepte artificiale pentru înaintare și a unui element de siguranță, realizarea/amenajarea unor elemente de siguranță turistică pe traiectul unui traseu turistic montan sau amenajarea unei pârtii de schi ori traseu de schi-fond, solicitantul va prezenta și avizul de siguranță montană, denumit generic aviz Salvamont, aviz eliberat de către serviciul județean Salvamont din județul pe a cărui rază administrativă este situată aria protejată respectivă. În situația în care în județul respectiv nu există serviciu județean Salvamont, acest aviz va fi eliberat de către serviciul Salvamont local sau județean cel mai apropiat de aria protejată respectivă;

(iii) pentru situațiile în care planurile/programele/

proiectele/activitățile care țin de: amenajarea unei cavități pentru acces turistic de masă sau amenajarea unei cavități pentru turism speologic specializat, solicitantul va prezenta și avizul de siguranță speologică, denumit generic aviz Salvaspeo, aviz eliberat de către serviciul județean Salvaspeo din județul pe a cărui rază administrativă este situată aria protejată respectivă. În situația în care în județul respectiv nu există serviciu județean Salvaspeo, acest aviz va fi eliberat de către serviciul Salvaspeo județean cel mai apropiat de aria protejată respectivă; orice alt document considerat relevant de către titularul/beneficiarul care solicită eliberarea avizului;

c) administratorii și custozii pot solicita informații suplimentare de la ACPM, în vederea emiterii avizului. Informațiile solicitate trebuie să fie relevante pentru:

(i) evaluarea efectelor directe și indirecte asupra ariilor naturale protejate din zona de influență a planului/programului/proiectului/activității;

(ii) identificarea ulterioară emiterii actului de reglementare a potențialelor efecte semnificative asupra ariei naturale protejate datorate activităților desfășurate;

(iii) alte aspecte relevante specifice competenței administratorului/custodelui, necesare implementării planului de management și/sau a regulamentului ariei naturale protejate;

d) administratorii și custozii pot solicita informații

suplimentare în termen de 15 zile de la primirea unei cereri de avizare, respectiv în termen de 3 zile pentru activitățile de recoltare/capturare a speciilor sălbatice de floră și faună, în scopul comercializării;

e) în vederea emiterii avizului, administratorul/custodele ariei naturale protejate nu poate solicita studii suplimentare/lucrări titularului, în afara celor solicitate fundamentat prin punctele de vedere emise în cadrul procedurilor de reglementare coordonate de către ACPM.

Administratorii și custozii analizează documentația transmisă de ACPM, verifică amplasamentul planului/programului/proiectului/activității și emit avizul, ținând cont de integritatea și de obiectivele de conservare pentru care aria naturală protejată de interes național/comunitar/internațional a fost desemnată, în baza Hotărârii Consiliului științific, după caz. Avizul emis respectă formatul de la lit. j). Avizul administratorilor și custozilor se emite înainte de emiterea actului de reglementare de către ACPM;

f) termenul de emitere a avizului administratorului/custodelui

este de 30 de zile de la primirea solicitării cu documentație completă și/sau de la primirea informațiilor suplimentare, dacă nu este prevăzută altă perioadă într-un alt act normativ sau în procedurile de reglementare prin care s-a solicitat avizul administratorului/custodelui;

g) termenul de emitere a avizului administratorului/custodelui pentru activitățile de recoltare/capturare a speciilor sălbatice de floră și faună, în scopul comercializării, este de 5 zile de la primirea unei solicitări cu documentație completă sau de la primirea informațiilor suplimentare;

h) revizuirea avizului emis de administratorii și custozii ariilor naturale protejate se solicită de către ACPM în cadrul procedurilor de revizuire a actelor de reglementare emise anterior;

i) cererea pentru emiterea avizului de către administratori și custozii are formatul din Anexa 1;

j) administratorii și custozii emit avizul care va avea conținutul-cadru din Anexa 2:

REȚINEȚI!!!

Administratorul de arii naturale protejate POATE STOPA prin AVIZ- ca MIJLOC COERCITIV:

- o/un ACTIVITATE/PLAN/PROIECT care poate afecta semnificativ Aria Protejată administrată
- o/un ACTIVITATE/PLAN/PROIECT care nu are o legătură directă ori nu este necesar/ă pentru managementul Ariei Protejate respective

Și nu în cele din urmă:

POATE INFLUENȚA prin AVIZ- ca MIJLOC COERCITIV, stabilind CONDIȚIILE în care se poate realiza ACTIVITATEA/PLANUL/PROIECTUL în funcție de măsurile de conservare care sunt stabilite pentru protecția și conservarea speciilor și habitadelor - acestea fiind PRIORITARE!

V.2 Procesul verbal de constatare și sancționare a contravențiilor

Procesul Verbal de constatare și sancționare este INSTRUMENTUL ADMINISTRATIV stabilit prin LEGE (OG 2/2001) prin care un Agent constator- care poate fi inclusiv administrator de arie naturală protejată (AP)- aplică sancțiune/sancțiuni pentru încălcarea Legislației Ariilor naturale Protejate (AP) în zona de competență (a se vedea *Anexa 3*

– Model de Proces Verbal de constatare și sancționare).

- Se întocmește la constatare și se comunică în maximum 1 lună
- Este însoțit de probe- foto, video sau materiale
- Se predă sub semnătură făptuitorului sau se urmează Procedura legală de transmitere/comunicare a PV de constatare a contravenției în caz de refuz sau lipsă

CELE MAI IMPORTANTE ȘI RELEVANTE PREVEDERI ALE OG 2/2001:

Art. 5

- (1) Sancțiunile contravenționale sunt principale și complementare.
- (2) Sancțiunile contravenționale principale sunt:
 - a) avertismentul;
 - b) amenda contravențională;
 - c) prestarea unei activități în folosul comunității;
 - d) abrogată.
- (3) Sancțiunile contravenționale complementare sunt:
 - a) confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contravenții;
 - b) suspendarea sau anularea, după caz, a avizului, acordului sau a autorizației de exercitare a unei activități;
 - c) închiderea unității;
 - d) blocarea contului bancar;
 - e) suspendarea activității agentului economic;
 - f) retragerea licenței sau a avizului pentru anumite operațiuni ori pentru activități de comerț exterior, temporar sau definitiv;

g) desființarea lucrărilor și aducerea terenului în starea inițială.

- (4) Prin legi speciale se pot stabili și alte sancțiuni principale sau complementare.
- (5) Sancțiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite.
- (6) Sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei.
- (7) Pentru una și aceeași contravenție se poate aplica numai o sancțiune contravențională principală și una sau mai multe sancțiuni complementare.

Art. 6

- (1) Avertismentul și amenda contravențională se pot aplica oricărui contravenient persoană fizică sau juridică.
- (2) Prestarea unei activități în folosul comunității se poate aplica numai contravenienților persoane fizice.

Art. 7

- (1) Avertismentul constă în atenționarea verbală sau scrisă a contravenientului asupra pericolului social al faptei săvârșite, însoțită de recomandarea de a respecta dispozițiile legale.
- (2) Avertismentul se aplică în cazul în care fapta este de gravitate redusă.
- (3) Avertismentul se poate aplica și în cazul în care actul normativ de stabilire și sancționare a contravenției nu prevede această sancțiune.

Art. 8

- (1) Amenda contravențională are caracter administrativ.
- (3) Sumele provenite din amenzile aplicate persoanelor

juridice în conformitate cu legislația în vigoare se fac venit integral la bugetul de stat, cu excepția celor aplicate, potrivit legii, de autoritățile administrației publice locale și amenzilor privind circulația pe drumurile publice, care se fac venit integral la bugetele locale.

(4) Sumele provenite din amenzile aplicate persoanelor fizice în conformitate cu legislația în vigoare se fac venit integral la bugetele locale.

Art. 9

(1) Prestarea unei activități în folosul comunității poate fi stabilită numai prin lege și numai pe o durată ce nu poate depăși 300 de ore.

(2) Sancțiunea prevăzută la alin. (1) se stabilește alternativ cu amenda.

(3) În cazul în care contravenientul nu a achitat amenda în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a sancțiunii și nu există posibilitatea executării silite, organul din care face parte agentul constatator va sesiza instanța de judecată pe a cărei rază teritorială s-a săvârșit contravenția, în vederea înlocuirii amenzii cu sancțiunea obligării contravenientului la prestarea unei activități în folosul comunității, ținându-se seama de partea din amendă care a fost achitată.

(4) La primul termen de judecată, instanța, cu citarea contravenientului, poate acorda acestuia, la cerere, un termen de 30 de zile, în vederea achitării integrale a amenzii.

(5) În cazul în care contravenientul nu a achitat amenda în termenul prevăzut la alin. (4), instanța procedează la înlocuirea

amenzii cu sancțiunea obligării la prestarea unei activități în folosul comunității, cu acordul acestuia.

(6) Hotărârea prin care s-a aplicat sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității este supusă recursului.

Art. 10

(1) Dacă aceeași persoană a săvârșit mai multe contravenții sancțiunea se aplică pentru fiecare contravenție.

(2) Când contravențiile au fost constatate prin același proces-verbal, sancțiunile contravenționale se cumulează fără a putea depăși dublul maximului amenzii prevăzut pentru contravenția cea mai gravă sau, după caz, maximul general stabilit în prezenta ordonanță pentru prestarea unei activități în folosul comunității.

(3) În cazul în care la săvârșirea unei contravenții au participat mai multe persoane, sancțiunea se va aplica fiecăreia separat.

Art. 11

(1) Caracterul contravențional al faptei este înlăturat în cazul legitimei apărări, stării de necesitate, constrângerii fizice sau morale, cazului fortuit, iresponsabilității, beției involuntare complete, erorii de fapt, precum și infirmității, dacă are legătură cu fapta săvârșită.

(2) Minorul sub 14 ani nu raspunde contravențional.

(3) Pentru contravențiile săvârșite de minorii care au împlinit 14 ani minimul și maximul amenzii stabilite în actul normativ pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate.

(4) Minorul care nu a împlinit vârsta de 16 ani nu poate fi

sanționat cu prestarea unei activități în folosul comunității.

(5) Cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei se constată numai de instanța de judecată

Art. 13

(1) Aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie în termen de 6 luni de la data săvârșirii faptei.

(2) În cazul contravențiilor continue termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data constatării faptei. Contravenția este continuă în situația în care încălcarea obligației legale durează în timp.

(3) Când fapta a fost urmărită ca infracțiune și ulterior s-a stabilit că ea constituie contravenție, prescripția aplicării sancțiunii nu curge pe tot timpul în care cauza s-a aflat în fața organelor de cercetare sau de urmărire penală ori în fața instanței de judecată, dacă sesizarea s-a făcut înăuntrul termenului prevăzut la alin. (1) sau (2). Prescripția operează totuși dacă sancțiunea nu a fost aplicată în termen de un an de la data săvârșirii, respectiv constatării faptei, dacă prin lege nu se dispune altfel.

(4) Prin legi speciale pot fi prevăzute și alte termene de prescripție pentru aplicarea sancțiunilor contravenționale.

Art. 14

(1) Executarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie dacă procesul-verbal de constatare a contravenției nu a fost comunicat contravenientului în termen de o lună de la data aplicării sancțiunii.

Art. 15

(1) Contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat

de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic agenți constatatori.

(2) Pot fi agenți constatatori: primarii, ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului de Interne, special abilitați, persoanele împuternicite în acest scop de miniștri și de alți conducători ai autorităților administrației publice centrale, de prefecti, președinți ai consiliilor județene, primari, de primarul general al municipiului București, precum și de alte persoane prevăzute în legi speciale.

Art. 16

(1) Procesul-verbal de constatare a contravenției va cuprinde în mod obligatoriu: data și locul unde este încheiat; numele, prenumele, calitatea și instituția din care face parte agentul constator; datele personale din actul de identitate, inclusiv codul numeric personal, ocupația și locul de muncă ale contravenientului; descrierea faptei contravenționale cu indicarea datei, orei și locului în care a fost săvârșită, precum și arătarea tuturor împrejurărilor ce pot servi la aprecierea gravității faptei și la evaluarea eventualelor pagube pricinuite; indicarea actului normativ prin care se stabilește și se sancționează contravenția; indicarea societății de asigurări, în situația în care fapta a avut ca urmare producerea unui accident de circulație; posibilitatea achitării în termen de 48 de ore a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ, dacă acesta prevede o asemenea posibilitate; termenul de exercitare a căii de atac și organul la care se depune plângerea.

(11) În cazul contravenienților cetățeni străini, persoane fără cetățenie sau cetățeni români cu domiciliul în străinătate, în procesul-verbal vor fi cuprinse și următoarele date: seria

și numărul pașaportului ori ale altui document de trecere a frontierei de stat, data eliberării acestuia și statul emitent.

(5) În cazul în care contravenientul este minor procesul-verbal va cuprinde și numele, prenumele și domiciliul părinților sau ale altor reprezentanți ori ocrotitori legali ai acestuia.

(6) În situația în care contravenientul este persoană juridică în procesul-verbal se vor face mențiuni cu privire la denumirea, sediul, numărul de înmatriculare în registrul comerțului și codul fiscal ale acesteia, precum și datele de identificare a persoanei care o reprezintă.

(7) În momentul încheierii procesului-verbal agentul constatatator este obligat să aducă la cunoștință contravenientului dreptul de a face obiecțiuni cu privire la conținutul actului de constatare. Obiecțiunile sunt consemnate distinct în procesul-verbal la rubrica „Alte mențiuni”, sub sancțiunea nulității procesului-verbal.

Art. 17

Lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constatatator, numele și prenumele contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constatatator atrage nulitatea procesului-verbal. Nulitatea se constată și din oficiu.

Art. 18

Contravenientul este obligat să prezinte agentului constatatator, la cerere, actul de identitate ori documentele în baza cărora se fac mențiunile prevăzute la art. 16 alin. (3). În caz de refuz, pentru legitimarea contravenientului agentul constatatator poate apela la ofițeri și subofițeri de poliție, jandarmi sau gardieni publici.

Art. 19

(1) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatatator și de contravenient. În cazul în care contravenientul nu se află de față, refuză sau nu poate să semneze, agentul constatatator va face mențiune despre aceste împrejurări, care trebuie să fie confirmate de cel puțin un martor. În acest caz procesul-verbal va cuprinde și datele personale din actul de identitate al martorului și semnătura acestuia.

(2) Nu poate avea calitatea de martor un alt agent constatatator.

(3) În lipsa unui martor agentul constatatator va preciza motivele care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod.

Art. 20

(1) Dacă o persoană săvârșește mai multe contravenții constatate în același timp de același agent constatatator, se încheie un singur proces-verbal.

Art. 26

(1) Dacă agentul constatatator aplică și sancțiunea, iar contravenientul este prezent la încheierea procesului-verbal, copia de pe acesta și înștiințarea de plată se înmânează contravenientului, făcându-se mențiune în acest sens în procesul-verbal. Contravenientul va semna de primire.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și față de celelalte persoane cărora trebuie să li se comunice copia de pe procesul-verbal, dacă sunt prezente la încheierea acestuia.

(3) În cazul în care contravenientul nu este prezent sau, deși prezent, refuză să semneze procesul-verbal, comunicarea acestuia, precum și a înștiințării de plată se face de către agentul constatatator în termen de cel mult o lună de la data încheierii.

Art. 27

Comunicarea procesului-verbal și a înștiințării de plată se face prin poștă, cu aviz de primire, sau prin afișare la domiciliul sau la sediul contravenientului. Operațiunea de afișare se consemnează într-un proces-verbal semnat de cel puțin un martor.

Art. 28

(1) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de

cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute în actul normativ, agentul constatatator făcând mențiuni despre această posibilitate în procesul-verbal. În actul normativ de stabilire a contravențiilor această posibilitate trebuie menționată în mod expres. Termenele statornicite pe ore încep să curgă de la miezul nopții zilei următoare, iar termenul care se sfârșește într-o zi de sărbătoare legală sau când serviciul este suspendat se va prelungi până la sfârșitul primei zile de lucru următoare.

(2) Amenzile care se cuvin bugetului de stat pot fi achitate la Casa de Economii și Consemnațiuni - C.E.C. S.A. sau la unitățile Trezoreriei Statului, iar amenzile cuvenite bugetelor locale se achită la Casa de Economii și Consemnațiuni - C.E.C. S.A. sau la casieriiile autorităților administrației publice locale ori ale altor instituții publice abilitate să administreze veniturile bugetelor locale, indiferent de localitatea pe a cărei rază acestea funcționează, de cetățenia, domiciliul sau de reședința contravenientului ori de locul săvârșirii contravenției, precum și la ghiseul unic din punctele de trecere a frontierei de stat a României. O copie de pe chitanță se predă de către contravenient agentului constatatator sau se trimite prin poștă organului din care acesta face parte, potrivit dispozițiilor alin. (1).

Art. 30

(1) Dacă persoana împuternicită să aplice sancțiunea apreciază că fapta a fost săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, constituie infracțiune, sesizează organul de urmărire penală competent.

(2) În cazul în care fapta a fost urmărită ca infracțiune și

ulterior s-a stabilit de către procuror sau de către instanță că ea ar putea constitui contravenție, actul de sesizare sau de constatare a faptei, împreună cu o copie de pe rezoluția, ordonanța sau, după caz, de pe hotărârea judecătorească, se trimite de îndată organului în drept să constate contravenția, pentru a lua măsurile ce se impun conform legii.

(3) Termenul de 6 luni pentru aplicarea sancțiunii în cazul prevăzut la alin. (2) curge de la data sesizării organului în drept să aplice sancțiunea.

V.3 Invitația și Procesul Verbal de Afișare

A. INVITAȚIA- este un instrument administrativ la îndemâna administratorilor de arii naturale protejate (AP), transmis unui potențial contravenient în momentul în care EXISTĂ NECLARITĂȚI la constatarea unei posibile încălcări a Legii, pe teritoriul ariilor naturale protejate sau în vecinătatea lor (*a se vedea Anexa 4- Model invitație*).

NU este obligatorie și nici nu este prevăzută în vreun act normativ, dar folosirea ei EVITĂ erorile materiale cu consecințe pecuniare, care pot fi săvârșite de agentul constatatator.

B. Procesul Verbal de Afișare

PROCESUL VERBAL DE AFIȘARE este un INSTRUMENT administrativ obligatoriu de utilizat de către agentul constatatator- *administratorul unei arii naturale protejate (AP)*, FIIND documentul final în cadrul Procedurii de Constatare

a contravențiilor conform OG 2/2001 (*a se vedea Anexa 5 – Model proces verbal de afișare*).

CÂND???

Atunci când:

- Contravenientul REFUZĂ semnarea/primirea Procesului Verbal de constatare și sancționare a contravenției la întocmirea acestuia
- Contravenientul REFUZĂ primirea prin poștă sau curier a Procesului Verbal de constatare și sancționare a contravenției

Comunicarea procesului-verbal și a înștiințării de plată se face prin poștă, cu aviz de primire, sau prin afișare la domiciliul sau la sediul contravenientului. Operațiunea de afișare se consemnează într-un proces-verbal semnat de cel puțin un martor. (OG 2/2001- art 27)

V.4 Proceduri

A. Model Procedură emitere aviz administrator arie naturală protejată

Procedura de Reglementare și obținere a Avizului în siturile Natura 2000 ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea, ROSCI0049 Crișul Negru, ROSCI0068 Diosig, ROSCI0061 Defileul Crișului Negru, ROSPA0123 Lacurile de acumulare de pe Crișul Repede, ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede, ROSCI0262 Valea Iadei

- a) Baza legală
- b) Planuri și proiecte supuse avizării
- c) Procedura de avizare
- d) Documentația necesară pentru eliberarea avizului Custodelui
- e) Analiza documentației și emiterea avizului

Art. 1. Pe teritoriul siturilor Natura 2000 ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea, ROSCI0049 Crișul Negru, ROSCI0068 Diosig, ROSCI0061 Defileul Crișului Negru, ROSPA0123 Lacurile de acumulare de pe Crișul Repede, ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede, ROSCI0262 Valea Iadei se interzice orice activitate ce generează un impact negativ asupra mediului (orice schimbare adusă mediului dăunătoare care poate aduce prejudicii habitatelor și/sau speciilor pentru care a fost declarat sit Natura 2000) rezultând în parte sau în totalitate din activitățile, produsele sau serviciile unei organizații, conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011. Autorizarea activităților, sau avizarea planurilor și proiectelor cu impact semnificativ sau posibil semnificativ conform H.G. 1076/2004, situate pe suprafața siturilor, de către autoritățile competente, se face numai cu Avizul Custodelui.

Art.2. Avizul Custodelui se solicită de către beneficiar, în scris, pentru proiectele/ planurile/programele/activitățile de pe teritoriul siturilor comunitare ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN,

ROSCI0068 D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123 LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI

Art.3. Avizul Custodelui se emite pentru proiectele/ planurile/ programele/activitățile cu amplasament în siturile de importanță comunitară Natura 2000 ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN, ROSCI0068 D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123 LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI, după următoarea procedură:

A) BAZA LEGALĂ

- i) Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare;
- ii) Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 135/10.02.2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private;
- iii) Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1052/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire a administrării și a custodiei ariilor naturale protejate;
- iv) Convenție de custodie Nr. 0151/7.07.2010, Act adițional Nr. 1 cu Nr. Înreg. APS Aqua Crisus 718/23.02.2012, Convenție de custodie Nr. 0152/7.07.2010, Act adițional Nr. 1 cu Nr. Înreg. APS Aqua Crisus 717/23.02.2012, Convenție de custodie Nr. 149/7.07.2010, Convenție Nr.0150/7.07.2010 cu Nr. Înreg. APS Aqua Crisus 716/23.02.2012, Convenție Nr. 0226/30.03.2011, - Convenție Nr. 227/30.03.2011, Act adițional Nr. 1 cu Nr. Înreg. APS Aqua Crisus 715/23.02.2012 încheiată între Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, în calitate de autoritate responsabilă și APS Aqua Crisus, în calitate de custode a siturilor Natura 2000 ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN, ROSCI0068 D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123

LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI

- v) Regulamentul ROSCI0061 Defileul Crișului Negru publicat în Monitorul Oficial al României, partea 1, nr. 160/26.III.2013;
- vi) Măsurile minime de conservare a ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN, ROSCI0068 D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123 LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI.

B) PLANURI ȘI PROIECTE SUPUSE AVIZĂRII

Proiectele și planurile care intră sub incidența art. 28, alin. 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare, și care se supun doar procedurii de evaluare adecvată a efectelor potențiale asupra siturilor Natura 2000 ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN, ROSCI0068 D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123 LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI;

C) PROCEDURA DE AVIZARE

Art. 28 alin. 10 din Ordonanța de Urgență nr. 154 din 12 noiembrie 2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare și a Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 stipulează că „în procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate de interes comunitar, autoritățile competente pentru protecția mediului solicită și țin seama de avizul administratorilor, respectiv al custozilor ariilor protejate”.

Avizarea planurilor și proiectelor de către Custodele siturilor Natura 2000 ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN, ROSCI0068

D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123 LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI este în strânsă legătură cu etapele necesare parcurgerii, după caz, a procedurilor de evaluare de mediu pentru planuri și programe, de evaluare a impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, precum și de evaluare adecvată a efectelor potențiale ale proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.

În acest sens, avizarea planului/proiectului de către Custodele siturilor Natura 2000 ROSCI0050 CRAO, ROSCI0049 CN, ROSCI0068 D, ROSCI0061 DCN, ROSPA0123 LACR, ROSCI0104 LICR, ROSCI0262 VI se realizează, după caz, doar după elaborarea diferitelor tipuri de studii privind protecția mediului solicitate de către autoritățile competente pentru protecția mediului – raport de mediu, raport privind impactul asupra mediului, studiu de evaluare adecvată– și transmiterea acestora împreună cu celelalte documente necesare.

În cazul în care, în urma parcurgerii etapei de încadrare a planului/proiectului de către autoritățile competente pentru protecția mediului, se decide că nu este necesară evaluarea de mediu, respectiv raportul de mediu, sau evaluarea impactului asupra mediului, respectiv raportul privind impactul asupra mediului, și, după caz, evaluarea adecvată, respectiv studiul de evaluare adecvată, solicitantul va anexa la documentația necesară avizării memoriul de prezentare.

D) DOCUMENTAȚIA NECESARĂ PENTRU ELIBERAREA AVIZULUI CUSTODELUI, DUPĂ CAZ

a) Documentațiile sunt prevăzute în actele normative care precizează procedurile de emitere a următoarelor acte de reglementare:

- (i) avizul de mediu pentru planuri și programe;
- (ii) acordul de mediu și avizul Natura 2000 pentru proiecte;
- (iii) autorizația de mediu pentru activități cu posibil impact semnificativ asupra mediului;
- (iv) autorizația integrată de mediu;
- (v) autorizația pentru activitățile de recoltare, capturare și/sau achiziție și/sau comercializare, pe teritoriul național sau la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatică și a importului acestora;

b) Alte Documente necesare:

- (i) dovada achitării tarifului de analiză a documentației și de emitere a avizului custodelui, tarif care este stabilit conform prevederilor legale în vigoare, cu excepția cazurilor în care există prevederi legale în vigoare că tariful nu se percepe;
- (ii) pentru situațiile în care planurile/ programele/proiectele/activitățile care țin de: realizarea/amenajarea unui traseu turistic montan nou, realizarea/amenajarea unui parc de aventură/traseu sportiv situat la înălțime și utilizând tehnici și echipament specifice practicării alpinismului, escaladei, speologiei sportive, realizarea/amenajarea unui traseu turistic amenajat predominant pe verticală care impune montarea de prize/trepte artificiale pentru înaintare și a unui element de siguranță, realizarea/amenajarea unor elemente de

siguranță turistică pe traiectul unui traseu turistic montan sau amenajarea unei pârtii de schi ori traseu de schi-fond, solicitantul va prezenta și avizul de siguranță montană, denumit generic aviz Salvamont, aviz eliberat de către serviciul județean Salvamont din județul pe a cărui rază administrativă este situată aria protejată respectivă. În situația în care în județul respectiv nu există serviciu județean Salvamont, acest aviz va fi eliberat de către serviciul Salvamont local sau județean cel mai apropiat de aria protejată respectivă;

(iii) pentru situațiile în care planurile/ programele/proiectele/activitățile care țin de: amenajarea unei cavități pentru acces turistic de masă sau amenajarea unei cavități pentru turism speologic specializat, solicitantul va prezenta și avizul de siguranță speologică, denumit generic aviz Salvaspeo, aviz eliberat de către serviciul județean Salvaspeo din județul pe a cărui rază administrativă este situată aria protejată respectivă. În situația în care în județul respectiv nu există serviciu județean Salvaspeo, acest aviz va fi eliberat de către serviciul Salvaspeo județean cel mai apropiat de aria protejată respectivă; orice alt document considerat relevant de către titularul/beneficiarul care solicită eliberarea avizului;

iv) cererea pentru emiterea avizului de către custode

Documentația se va depune, direct sau transmisă prin coletărie rapidă sau poștă, la sediul APS AQUA CRISIUS ORADEA - str. Mihai Eminescu nr. 15, Oradea, jud. Bihor, pe fax la numărul de telefon: 0359416011 sau pe e-mail pe adresa contact@aquacrisius.ro

Eliberarea avizelor se realizează la sediul APS Aqua - str. Mihai Eminescu nr. 15, Oradea, jud. Bihor.

La cererea solicitantului avizul poate fi transmis și prin coletărie rapidă, cu plata la destinatar.

E) ANALIZA DOCUMENTAȚIEI ȘI EMITEREA AVIZULUI

În vederea îndeplinirii obligației de a emite avize solicitate de către autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM), în urma notificării directe sau de participare în comisia/comitetul/colectivul organizată/organizat în cadrul procedurilor de reglementare, custodele respectă următoarele prevederi:

a) analizează documentațiile înaintate de către ACPM în cadrul etapelor procedurilor de reglementare și emit puncte de vedere motivate.

Termenul de emitere a avizului custodelui este de 30 de zile de la primirea solicitării cu documentație completă și/sau de la primirea informațiilor suplimentare, dacă nu este prevăzută altă perioadă într-un alt act normativ sau în procedurile de reglementare prin care s-a solicitat avizul administratorului/custodelui; Termenul de emitere a avizului custodelui pentru activitățile de recoltare/capturare a speciilor sălbatice de floră și faună, în scopul comercializării, este de 5 zile de la primirea unei solicitări cu documentație completă sau de la primirea informațiilor suplimentare;

După centralizare, Custodele emite puncte de vedere și poate solicita informații suplimentare în termen de 15 zile de la primirea unei cereri de avizare, respectiv în termen de 3 zile pentru activitățile de recoltare/capturare a speciilor sălbatice de floră și faună, în scopul comercializării; în vederea emiterii avizului, custodele ariei naturale protejate nu poate solicita studii suplimentare/lucrări titularului, în afara celor solicitate fundamentat prin punctele de vedere emise în cadrul procedurilor de reglementare coordonate de către ACPM.

Custodele analizează documentația transmisă de ACPM, verifică, după caz, amplasamentul planului/programului/proiectului/activității și emit avizul, ținând cont de integritatea și de obiectivele de conservare pentru care aria naturală protejată de interes național/comunitar/ internațional a fost desemnată, în baza Hotărârii Consiliului științific, după caz. Avizul custodelui se emite înainte de emiterea actului de reglementare de către ACPM;

Custodele poate solicita informații suplimentare către ACPM, în vederea emiterii avizului. Informațiile solicitate trebuie să fie relevante pentru: evaluarea efectelor directe și indirecte asupra ariilor naturale protejate din zona de influență a planului/programului/proiectului/activității; identificarea ulterioară emiterii actului de reglementare a potențialelor efecte semnificative asupra ariei naturale protejate datorate activităților desfășurate; alte aspecte relevante specifice competenței administratorului/custodelui, necesare implementării planului de management și/sau a regulamentului ariei naturale protejate

Revizuirea avizului emis de administratorii și custozii ariilor naturale protejate se solicită de către ACPM în cadrul procedurilor de revizuire a actelor de reglementare emise anterior;

În cazul procedurii de avizare se emite Avizul Custodelui care poate fi:

- a) Aviz favorabil (pozitiv), cu condiții sau fără condiții, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/programele supuse avizării sunt considerate de Custode că nu au un impact negativ semnificativ asupra integrității siturilor, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare.
- b) Aviz nefavorabil (negativ), în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/programele supuse avizării sunt considerate de Custode că pot avea un impact negativ semnificativ asupra integrității siturilor, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare.

Pentru documentațiile incomplete sau în cazul neachitării tarifului de avizare, procedura de avizare se suspendă. Procedura de avizare suspendată pe o perioadă mai lungă de 6 luni se clasează din oficiu, fără a trimite vreo înștiințare în acest sens titularului.

În termen de 30 de zile de la finalizarea activității autorizate, solicitantul va înainta către Custode un raport asupra activității desfășurate, raport care va fi însoțit de copii

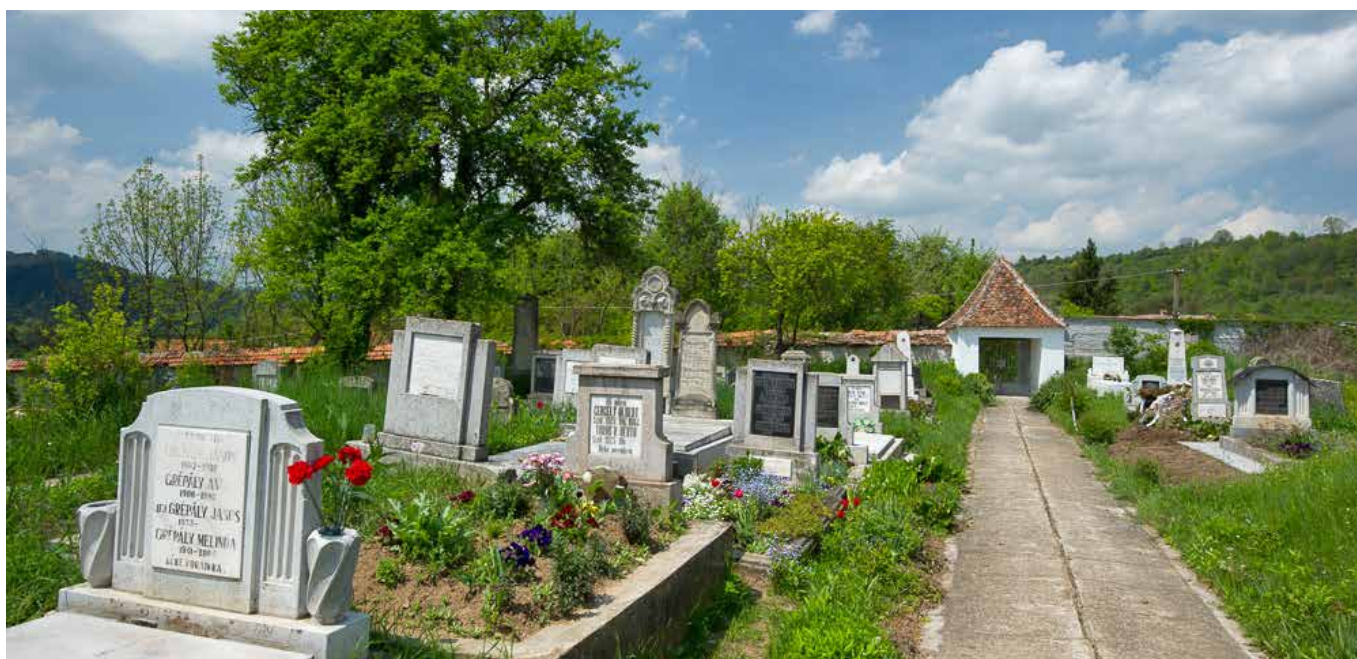
ale materialelor relevante obținute pe parcursul activității. Custodele poate solicita detalierea unor aspecte ale raportului prezentat. Obținerea unui nou aviz pentru desfășurarea activităților este condiționată de predarea unui astfel de raport către custode.

Avizul favorabil / nefavorabil / clasarea solicitării vor fi comunicate după primirea solicitării / documentației / clarificărilor solicitate de custode, către autoritatea de mediu, sub formă de document semnat și ștampilat, cu număr de înregistrare, scanat, via e-mail și/sau fax.

B.MODEL PROCEDURĂ pentru NERESPECTAREA AVIZULUI ADMINISTRATORULUI (AP)

1. Este realizat probatoriul faptei de încălcare a Avizului custodelui/administratorului AP- foto, video cu aparate din dotare aflate în gestiunea custodelui/administratorului AP (dovedit prin factura de cumpărare, act donație etc.), pentru ca probele, în caz de proces în instanță să fie acceptate de judecător.
2. Este înștiințată Autoritatea de mediu care a emis Acordul/ Autorizația de mediu pentru SUSPENDAREA Acordului/ Avizului de mediu conform art. 17 alin (3) din OUG 195/2005 republicată- implicit conform aceluiași articol ESTE SUSPENDATĂ și activitatea
3. Se aplică contravenție conform 96 alin (3) pct. 1 din OUG 195/2005 republicată în cazul în care sunt prevăzute în Acordul/Avizul de mediu prevederile Avizului custodelui/administratorului AP sau conform art. 53 din OUG 57/2007 aprobată, completată și modificată prin Legea 49/2011 în funcție de activitatea/proiectul în culpă

4. Se face Sesizare Penală către Poliție- secția/postul pe raza administrativă corespunzătoare în cazul încadrării activității/proiectului în culpă la art.52 din OUG 57/2007 aprobată, completată și modificată prin Legea 49/2011
5. Este notificată Garda Națională de Mediu- Comisariatul Județean/Regional și spre știință Garda Națională de Mediu- Sediul Central privind nerespectarea avizului custodelui/administratorului AP dacă nu se poate încadra încălcarea activității/proiectului în culpă în prevederile OUG 57/2007 aprobată, completată și modificată prin Legea 49/2011 sau OUG 195/2005 art. 96, pentru luarea măsurilor legale ce se impun. Se asigură că GNM aplică prevederile art. 94 (i) din OUG 195/2005 republicată.
6. Este informat Ministerul Mediului/ ANPM- Direcția Biodiversitatea cu privire:
 - la încălcarea avizului custodelui/administratorului AP
 - la prejudiciul cuantificat asupra habitatelor/speciilor din zona activității/proiectului din AP
 - măsurile luate de administrator/custode AP- înștiințare APM, ARPM, ANPM, etc.
7. Este monitorizată zona activității/proiectului în culpă, se realizează probatoriu- imagini foto, filmări- pt. Sesizarea GNM- Comisariat Județean/Regional pentru luarea măsurilor legale ce se impun, inclusiv sesizarea penală în cazul infracțiunii, conform art. 98 alin (2) pct.6 din OUG 195/2005 republicată
8. Este monitorizată procedura revizuirii Acordului/Avizului de mediu pentru activitatea/proiectul în culpă după caz.

CAPITOLUL VI

ACTIVITĂȚI PERMISE / ACTIVITĂȚI INTERZISE ÎN ARIILE PROTEJATE

VI.1 Activitățile permise în ariile protejate

Activitățile permise în ariile protejate sunt **activitățile tradiționale** definite în articole 4, punctul 31 din OUG 57/2007 ca fiind acele „*activități de utilizare durabilă a resurselor naturale și specifice zonei respective de către comunitățile locale, care au stat la baza dezvoltării comunității de-a lungul timpului și nu afectează obiectivele de conservare a biodiversității*”.

În planul de management al ariei protejate sunt descrise *activitățile permise* a se desfășura pe teritoriul ariei respective. Acestea trebuie să țină cont de condițiile economice, sociale și culturale ale comunităților locale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei, prioritate având însă obiectivele de management ale ariei naturale protejate (art. 21, alin.3, OUG 57/2007).

Totodată, prin actele normative aplicabile s-a avut în vedere și instituirea unui regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare în funcție de categoriile de arii protejate în vederea asigurării măsurilor speciale de protecție și conservare.

În cadrul **parcurilor naționale și naturale** prin planul de management s-a realizat zonarea internă fiind definite și delimitate următoarele zone:

- zone de protecție strictă,
- zone de protecție integrată,
- zone-tampon și
- zone de dezvoltare durabilă a activităților umane.

În paragrafele următoare vor fi enumerate activitățile permise a se desfășura pentru fiecare dintre aceste zone, așa cum au fost reglementate prin OUG 57/2007.

1. Zonele de protecție strictă sunt acele zone din parcurile naționale și naturale, de mare importanță științifică, ce cuprind atât rezervații științifice, cât și zone sălbatice în care nu au existat intervenții antropice sau nivelul acestora a fost foarte redus. În cadrul acestei categorii sunt *permise doar activități de cercetare, educație ecologică, activități de ecoturism, cu limitările descrise în planurile de management* (alin.2 și alin. 3, art. 22, OUG 57/2007).

2. Zonele de protecție integrală reprezintă acele zone ce cuprind cele mai valoroase bunuri ale patrimoniului natural din interiorul parcurilor naționale și naturale.

În aceste zone de protecție integrală, în afara perimetrelor rezervațiilor științifice, sunt permise următoarele:

- a) activități științifice și educative;**
- b) activități de ecoturism** care nu necesită realizarea de construcții-investiții;
- c) utilizarea rațională a pajiștilor** pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, proprietatea membrilor comunităților care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare

a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;

d) localizarea și stingerea operativă a incendiilor;

e) intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, și aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

f) acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, și cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

g) acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care nu necesită extrageri de arbori, și acțiunile de monitorizare a acestora;

h) acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure, în cazul în care apar focare de înmulțire, cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

3. Zonele-tampon sunt denumite zone de conservare durabilă (în parcurile naționale) și zone de management durabil (în parcurile naturale) și nu se includ în zonele cu protecție integrală, strictă sau de dezvoltare durabilă a activităților umane și care fac trecerea între zonele cu protecție integrală și cele de dezvoltare durabilă (alin.7, art. 22, OUG 57/2007).

A. În onele- tampon din parcurile naționale (de conservare durabilă) sunt permise și se pot desfășura următoarele activități (alin.8, art. 22, OUG 57/2007):

a) științifice și educative;

b) activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

c) utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului natural, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;

d) localizarea și stingerea operativă a incendiilor;

e) intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice care constituie obiectul protecției, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, a planului de acțiune provizoriu, elaborat și valabil până la intrarea în vigoare a planului de management;

f) intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

g) acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate ulterior de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

h) activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor, se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

i) activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Acestea se pot desfășura numai de către persoanele fizice sau juridice care dețin/administrează terenuri în interiorul parcului sau de comunitățile locale, cu acordul administrației ariei naturale protejate;

j) lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor, lucrări speciale de conservare cu accent pe promovarea regenerării naturale și fără extragerea lemnului mort, cu excepția cazurilor în care se manifestă atacuri de dăunători ai pădurii ce se pot extinde pe suprafețe întinse, în primul rând de parcele întregi limitrofe zonelor cu protecție strictă sau integrală, în restul zonei-tampon fiind permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani. Tratamentele silvice se vor aplica cu restricții impuse de planurile de management al parcurilor și de ghidurile de gospodărire a pădurilor în arii protejate.

k) activități tradiționale de utilizare a resurselor regenerabile, prin introducerea de tehnologii cu impact redus.

B. În zonele- tampon din parcurile naturale (de management durabil) sunt permise și se pot desfășura următoarele activități:

a) științifice și educative;

b) activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

c) utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, de către proprietarii care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;

d) localizarea și stingerea operativă a incendiilor;

e) intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice care constituie obiectul protecției, cu aprobarea planului de acțiune provizoriu de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și valabil până la intrarea în vigoare a planului de management;

f) intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția

mediului și pădurilor;

g) acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate ulterior de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

h) activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

i) activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Acestea se pot desfășura numai de persoanele fizice și juridice care dețin/administrează terenuri în interiorul parcului sau de comunitățile locale, cu aprobarea administrației ariei naturale protejate;

j) activități tradiționale de cultivare a terenurilor agricole și de creștere a animalelor, precum și alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale;

k) lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;

l) aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de

transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng, în salcâmete și în zăvoaie de plop și salcie. În cazul arboretelor de plop euramerican se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici, iar în arboretele de molid, tăieri rase pe parcelele de maximum 1 ha;

m) activități de vânătoare cu avizarea cotelor de recoltă și a acțiunilor de vânătoare de către administratorul ariei naturale protejate. Avizarea cotelor de recoltă de către administratorul ariei naturale protejate se face în baza hotărârii consiliului științific;

n) activități de pescuit sportiv.

4. Zonele de dezvoltare durabilă a activităților umane sunt acele zone în care se permit activități de investiții/dezvoltare, cu prioritate cele de interes turistic, dar cu respectarea principiului de utilizare durabilă a resurselor naturale și de prevenire a oricăror efecte negative semnificative asupra biodiversității (alin.10, art.22, OUG 57/2007).

În aceste zone sunt permise și se pot desfășura următoarele activități, cu respectarea prevederilor din planurile de management:

a) activități de vânătoare, în zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale;

b) activități tradiționale de cultivare a terenurilor agricole și de creștere a animalelor;

c) activități de pescuit sportiv, industrial și piscicultură;

d) activități de exploatare a resurselor minerale

neregenerabile, dacă această posibilitate este prevăzută în planul de management al parcului și dacă reprezintă o activitate tradițională;

e) lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;

f) aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice ori în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng în salcâmete și zăvoaie de plop și salcie. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naționale se pot aplica tratamentul tăierilor rase în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha, precum și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de plop euramerican. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha și plop euramerican;

g) activități specifice modului de producție ecologic de cultivare a terenului agricol și creșterea animalelor, în conformitate cu legislația specifică din sistemul de agricultură ecologică;

h) alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale.

i) activități de construcții/investiții, cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate pentru fiecare obiectiv, conform planurilor de urbanism legal aprobate.

În **rezervațiile științifice** sunt permise:

- **doar activități de cercetare**, cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul Academiei Române și al administratorului ariei naturale protejate;
- **doar acele activități de utilizare a resurselor naturale** care au drept scopuri protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite, precum și **unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale**.

semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate. De regulă, activitățile ce urmează a se desfășura în aceste zone se supun procedurii de eliberare a unui acord/aviz/autorizație, de mediu (art.28, alin.1, O.U.G. 57/2007).

CONSTRUCȚII

În ariile protejate posibilitatea realizării unor construcții se va reglementa prin planul de management al ariei respective.

Autorizarea executării construcțiilor în parcuri naționale, rezervații naturale, precum și în celelalte zone protejate, de interes național, delimitate potrivit legii, *se face cu avizul conform al Ministerului Apelor și Protecției Mediului, Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor și al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței* (art.8, alin.2, H.G. 525/1996, art. 10, lit.c, Legea 50/1991); în funcție de tipul lucrării pot fi necesare și alte acte.

VI.2 Activități interzise în ariile protejate

Principiul de bază este acela potrivit căruia în perimetrele ariilor naturale protejate sau în vecinătatea acestora sunt **interzise** activitățile care pot să genereze un impact negativ

Autorizarea executării construcțiilor și amenajărilor pe terenuri cu destinație forestieră este interzisă (art. 5 din Regulamentul general de urbanism, H.G. 525/1996), fiind interzisă diminuarea fondului forestier (art. 39, art. 40 și art. 41 din Codul silvic).

În cazul construcțiilor existente în ariile naturale protejate, care nu sunt amplasate în zonele de dezvoltare durabilă, realizate cu respectarea legislației, se permite întreținerea sau refacerea lor, în caz de distrugere, fără posibilitatea extinderii acestora, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific (art. 29, alin.4, OUG 57/2007).

EXPLOATAREA MASEI LEMNOASE

La exploatarea masei lemnoase, trebuie folosite tehnologii de recoltare și de scoatere a lemnului din pădure care să nu producă degradarea solului și a malurilor apelor, distrugerea sau vătămarea semințișului utilizabil⁵⁸, a arborilor nedestinați exploatării, peste limitele admise (art.45, Cod silvic);

BRACONAJ

Vânătoarea în fondurile cinegetice care cuprind și arii naturale protejate este admisă numai cu respectarea condițiilor prevăzute în planurile de management cinegetic și în planurile de management al ariilor naturale respective (art.35, Legea 407/2006).

⁵⁸⁾ Semințiș utilizabil – puieți din regenerare naturală care se pot dezvolta pentru a se constitui parte a viitorului arboret. Intră în această categorie de exemplu puieții care nu au depășit înălțimea ce le permite să fie protejați de stratul de zăpadă pe perioada de exploatare a arboretului matern.

PESCUIT

Prin ordin al ministrului de resort se stabilesc caracteristicile tehnice și condițiile de folosire a uneltelor de pescuit, precum și metodele de pescuit comercial în apele maritime și continentale, în scopul realizării unui pescuit durabil în condițiile minimalizării efectelor adverse asupra ecosistemelor acvatice și speciilor auxiliare, la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (art. 11, alin. 1, OUG 23/2008).

Perioadele și zonele de prohibiție ale pescuitului, precum și zonele de protecție ale resurselor acvatice vii se stabilesc anual la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, prin ordin comun al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale și al ministrului mediului și gospodăririi apelor (art.12, alin.4, OUG 23/2008).

ACTIVITĂȚI MINIERE

Efectuarea de activități miniere pe terenurile pe care sunt amplasate monumente istorice, culturale, religioase, situri arheologice de interes deosebit, rezervații naturale, zone de protecție sanitară și perimetre de protecție hidrogeologică ale surselor de alimentare cu apă, precum și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri **sunt strict interzise**; excepțiile se stabilesc doar prin Hotărâre de Guvernului, cu avizul autorităților competente în domeniu și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii (art. 11, Legea 85/2003).

CAPITOLUL VII

RĂSPUNDEREA

JURIDICĂ ÎN DREPTUL

MEDIULUI

Răspunderea de mediu este reglementată la nivel comunitar prin Directiva 2004/35/CE transpusă în România prin OG 68/2007.

VII. 1 - Condițiile necesare pentru existența răspunderii

1. Prejudiciul de mediu să fie cauzat de o activitate profesională prevăzută în Anexa 3 a OG 68/2007:

- orice activitate profesională cu caracter public sau privat care face obiectul procedurii de autorizare integrată de mediu conform OUG 152/2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării aprobată de Lg.84/2005, astăzi abrogată și înlocuită de Lg 278/2013,
- de gestionare a deșeurilor,
- evacuări în ape interioare de suprafață și subterane care

- necesită o autorizare prealabilă,
- evacuarea sau injectarea unor poluanți în ape de suprafață sau subterane care necesită un aviz, o autorizație sau o înregistrare în baza unor reguli,
- prelevări de ape și acumulări de apă de suprafață care fac obiectul unei autorizări prealabile,
- producerea, utilizarea, depozitarea, procesarea, încărcarea/umplerea recipientilor, eliberarea în mediu și transportul pe amplasament a:
 - substanțelor și preparatelor periculoase,
 - a produselor de protecție a plantelor,
 - produselor biocide,
- transportul rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare, maritim sau aerian al mărfurilor periculoase sau poluante
- orice utilizare, inclusiv transportul microorganismelor modificate genetic
- transportul de frontieră al deșeurilor în sau dinspre Uniunea Europeană, care necesită o autorizare prealabilă sau care este interzis
- gestionarea deșeurilor extractive
- operarea siturilor de stocare geologică a dioxidului de carbon

2. Prejudiciile să fie aduse speciilor și habitatelor naturale protejate și amenințărilor iminente cu astfel de prejudicii de către orice activitate, altele decât cele prevăzute de OG 152/2005, dacă operatorul a acționat cu intenție sau din culpă.

3. Prejudiciul asupra mediului sau amenințarea iminentă cu un astfel de prejudiciu provocat de o poluare cu caracter difuz, numai dacă se poate stabili o legătură de cauzalitate între prejudiciu și activitățile operatorilor individuali.

Persoanele fizice sau persoanele juridice de drept privat au dreptul la compensație numai dacă au suferit în mod direct o vătămare.

Această ordonanță nu se aplică prejudiciului de mediu sau amenințării iminente cu un astfel de prejudiciu:

- acțiuni cu caracter de conflict armat, ostilități, războaie civile sau insurecție
- un fenomen natural cu caracter excepțional, inevitabil și insurmontabil situație în care operează răspunderea obiectivă a operatorului
- dacă legislația națională prevede sancțiuni mai severe decât directiva europeană pe care o transpune
- dacă intră în conflict cu alte norme sectoriale privind răspunderea pentru prejudicii aduse mediului prevăzute în Anexa 4, cum ar fi de ex Convenția internațională privind răspunderea civilă pentru pagube produse prin poluare cu hidrocarburi încheiată la Londra în 1992, Convenția internațională privind răspunderea civilă pentru pagube produse prin poluarea cu combustibil de consum la nave din 2001, etc.
- riscurilor nucleare, prejudiciilor sau amenințărilor iminente cu un prejudiciu care pot fi cauzate de activitățile care intră sub incidența Tratatului

EURATOM, care intră sub incidența convențiilor internaționale prevăzute în Anexa 5, în domenii cum ar fi: Convenția de la Paris din 1960 privind răspunderea civilă în domeniu energiei nucleare, Convenția de la Viena din 1963 privind răspunderea civilă pentru daune nucleare, etc

- activităților al cărui scop este apărarea națională sau securitatea internațională, precum și apărarea împotriva dezastrelor
- utilizării în scopuri agricole a nămolurilor provenite din stații de epurare a apelor uzate urbane
- prejudiciilor cauzate de acțiuni care fac obiectul Directivei dar care s-au petrecut înainte de 30.04.2007, sau unei emisii de la producerea căreia au trecut mai mult de 30 de ani

4. Să se fi produs un prejudiciu semnificativ asupra mediului

Prin prejudiciu se înțelege o *schimbare negativă măsurabilă* a unei resurse naturale sau o deteriorare măsurabilă a unui serviciu legat de resursele naturale, care poate surveni direct sau indirect.

Prin prejudiciu asupra mediului se înțelege:

- a) *prejudiciul asupra speciilor și habitatelor naturale protejate*
- orice prejudiciu care are efecte semnificative negative asupra atingerii sau menținerii unei stări favorabile de conservare a unor astfel de habitate sau specii; caracterul semnificativ al acestor efecte se evaluează în raport cu starea inițială, ținând cont de criteriile prevăzute în anexa

nr. 1; prejudiciile aduse speciilor și habitatelor naturale protejate nu includ efectele negative identificate anterior, care rezultă din acțiunile unui operator care a fost autorizat în mod expres de autoritățile competente potrivit prevederilor art. 28 alin. (2) și (6)-(9), precum și art. 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011;

b) *prejudiciul asupra apelor* - orice prejudiciu care are efecte adverse semnificative asupra stării ecologice chimice și/sau cantitative și/sau potențialului ecologic al apelor în cauză, astfel cum au fost definite în Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția efectelor negative pentru care se aplică art. 267 din Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;

c) *prejudiciul asupra solului* - orice contaminare a solului, care reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană, care este afectată negativ ca rezultat al introducerii directe sau indirecte a unor substanțe, preparate, organisme sau microorganisme în sol sau în subsol;

Caracterul semnificativ al efectelor prejudiciului

Pentru a fi antrenată răspunderea de mediu conform OUG 68/2007, trebuie ca prejudiciul să producă efecte semnificative.

Caracterul semnificativ al efectelor prejudiciului asupra speciilor protejate și habitatelor naturale, este stabilit în funcție de criteriile stabilite în Anexa I din OUG 68/2007.

5. Existența unui raport de cauzalitate între activitatea dăunătoare și prejudiciu

Producerea prejudiciului trebuie să fie consecința directă a activității desfășurată în zona respectivă

Toate costurile sunt suportate de către operator conform principiului poluatorul plătește.

Răspunderea sa este înlăturată, dacă:

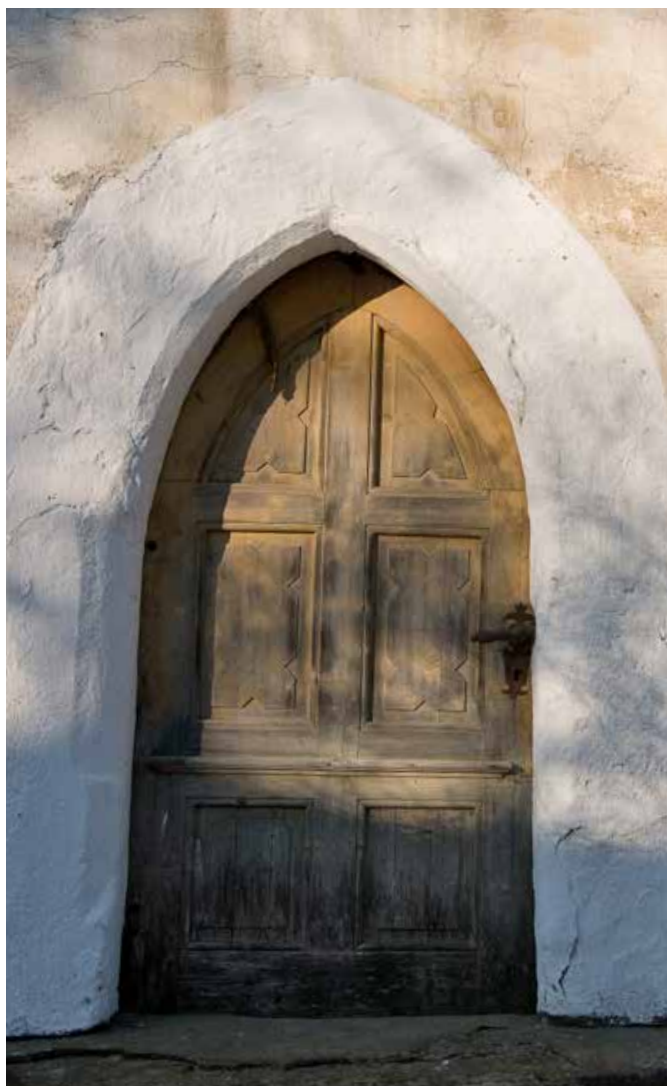
- prejudiciul a fost cauzat de o terță parte și s-a produs chiar dacă s-au luat măsurile de siguranță corespunzătoare
- prejudiciul s-a produs ca urmare a conformării cu o dispoziție sau instrucțiune obligatorie emisă de o autoritate publică, alta decât un ordin sau instrucțiune eliberate ca urmare a unei emisii sau incident cauzat de activitățile operatorului
- prejudiciul a fost consecința unui eveniment sau unei emisii autorizate, produs dintr-o activitate desfășurată în deplină concordanță cu condițiile prevăzute în actul de reglementare pentru acea activitate, în vigoare la data producerii prejudiciului
- o activitate sau o emisie despre care nu se putea

avea cunoștință din punct de vedere tehnic conform stadiului cunoștințelor științifice la momentul producerii prejudiciului

VII.2 - Repararea prejudiciului poate fi, conform Anexei 2

- *reparare primară*, readucerea elementelor de mediu la starea inițială sau la o stare apropiată acestora, precum și îndepărtarea oricărui risc semnificativ asupra sănătății umane
- *reparare complementară* – dacă readucerea la starea inițială nu este posibilă atunci se creează un sistem alternativ care să asigure funcționarea ecosistemelor la aceiași parametrii cu cei distruși prin activitatea care a produs prejudiciul
- *reparare compensatorie* - îmbunătățiri suplimentare aduse habitatelor naturale și speciilor protejate sau apelor

VII. 3 – Autorități competente în ceea ce privește evaluarea prejudiciilor și aplicarea dispozițiilor OUG 68/2007

În principal, autoritățile competente în ceea ce privește aplicarea OUG 68/2007:

1. Agenția județeană de protecție a mediului

- stabilește și ia măsuri preventive și reparatorii
- evaluează caracterul semnificativ al prejudiciului asupra mediului

2. Garda de mediu

- constată producerea prejudiciului asupra mediului, precum și a unei amenințări iminente cu un astfel de prejudiciu
- identifică operatorul responsabil cu producerea prejudiciului sau a amenințării iminente

Agenția de protecție a mediului, stabilind măsurile preventive necesare, se consultă cu comisariatele județene ale Gărzii Naționale de Mediu, precum și cu alte instituții, în funcție de tipul poluării: direcții bazinale de apă, consilii științifice organizate la nivelul ariilor protejate, oficii de studii pedologice și agrochimice județene, inspectorate teritoriale de regim silvic și de vânătoare, Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

VII. 4 – Acțiunea publicului în ceea ce privește răspunderea de mediu

Persoanele fizice și juridice inclusiv organizațiile neguvernamentale pot solicita autorităților competente să ia măsurile necesare împotriva operatorilor care provoacă vătămări de mediu prin activitatea lor. Aceștia nu se pot adresa direct operatorului care a produs prejudiciul. Este discutabilă însă imposibilitatea acestei acțiuni directe împotriva operatorului față de dispozițiile art 5 din OUG 195/2005. În opinia noastră se poate acționa direct împotriva operatorului la instanța civilă, daunele putând însă fi cerute condiționat de dovedirea producerii unui prejudiciu direct suferit de reclamant, de ex poluarea proprietății unor persoane, afectarea sau punerea

în pericol stării de sănătate, etc. Formularea art. 5 din OUG 195/2005 ar permite însă și formularea unor acțiuni în fața instanței civile chiar fără dovedirea unui prejudiciu subiectiv, dacă se pot demonstra vătămări ale mediului, considerându-se că factorii de mediu aparțin tuturor, fiecare având dreptul să se bucure de ele, neputându-se însă solicita daune, ci numai obligarea la refacerea mediului.

Publicul afectat poate cere agenției județene de protecție a mediului să ia măsuri împotriva operatorului care a produs un prejudiciu asupra mediului. Cererea trebuie să fie însoțită de date și informații privind prejudiciul produs. În termen de 15 zile agenția înștiințează solicitantul despre decizia de a acționa sau nu împotriva operatorului. Decizia luată trebuie motivată în drept sau în fapt și poate fi atacată în instanța de contencios administrativ.

Publicul afectat se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a ataca din punct de vedere procedural sau substanțial actele, deciziile sau omisiunile autorităților competente prevăzute de OUG 68/2007.

VII. 5 – Procedura în cazul producerii sau amenințării iminente cu producerea unui prejudiciu

În cazul acțiunilor preventive operatorul este obligat ca în 2 ore de la luarea la cunoștință a amenințării să informeze agenția județeană de protecție a mediului și Comisariatul Județean al Gărzii de Mediu și să ia imediat măsurile preventive, care trebuie să fie proporționale cu pericolul. Dacă amenințarea persistă, în termen de 6 ore este obligat să informeze agenția

județeană de protecție a mediului și Comisariatul Județean al Gărzii de Mediu în legătură cu măsurile luate și cu măsurile suplimentare pentru înlăturarea pericolului.

Măsurile pot fi luate de agenția județeană de protecție a mediului dacă operatorul nu ia măsurile preventive în termenul de 2 ore, dacă operatorul nu este cunoscut sau dacă nu răspunde pentru prejudiciu.

În cazul în care se produce prejudiciul, operatorul trebuie să informeze în două ore agenția județeană de protecție a mediului și comisariatul județean al Gărzii de Mediu despre momentul și locul producerii prejudiciului, caracteristicile acestuia, consecințele asupra factorilor de mediu, acțiunile întreprinse pentru reducerea impactului acestora, etc.

Agenția județeană de protecție a mediului poate solicita operatorului realizarea unei evaluări proprii precum și furnizarea oricăror informații.

Deciziile luate de agenția județeană de protecție a mediului privind stabilirea măsurilor preventive sau reparatorii trebuie să fie motivate în fapt și în drept putând fi atacate în contencios administrativ.

Agenția își poate recupera cheltuielile făcute pentru luarea măsurilor preventive sau reparatorii în termen de 5 ani de la data când au fost luate sau după caz de la data identificării persoanei responsabile (operator sau terț). Operatorii sunt obligați să depună garanții financiare pentru accidente, inclusiv pentru cazurile de insolvență.

Pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de OUG 68/2007 se pot aplica amenzi contravenționale. Faptele pot constitui infracțiuni dacă au pus în pericol viața sănătatea sau integritatea corporală a uneia sau mai multor persoane sau dacă au provocat decesul uneia sau mai multor persoane.

CONCLUZII

Prezentul Manual are ca obiectiv principal prezentarea cadrului legal național și internațional ce reglementează aspectele legate de Ariile Protejate.

Primul capitol conține un scurt istoric al reglementărilor privind constituirea și funcționarea ariilor protejate, fiind totodată identificate actele normative naționale și europene ce reglementează toate aspectele cu privire la ariile protejate. Instituirea regimului de arie protejată, definirea și clasificarea acestora este realizată conform prevederilor Ordonanței de Urgență nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei. Modul de constituire al ariilor naturale protejate va lua întotdeauna în considerare interesele comunităților locale, fiind astfel încurajată menținerea practicilor și cunoștințelor tradiționale locale în valorificarea acestor resurse, în beneficiul comunităților locale.

Al doilea capitol prezintă modalitățile de realizare a administrării unei arii naturale protejate. Modul de atribuire a administrării, respectiv custodiei ariilor naturale protejate se stabilește printr-o metodologie elaborată de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Astfel, administrarea pentru rezervațiile biosferei, parcurile naționale, parcurile naturale și, după caz, geoparcurile, siturile patromoniului natural universal, zonele umede de importanță internațională, siturile de importanță comunitară, ariile speciale de conservare și ariile de protecție specială avifaunistică se realizează de către structuri de administrare special constituite, cu personalitate juridică.

Rezervațiile științifice, rezervațiile naturale, monumentele naturii și, după caz, geoparcurile, siturile patromoniului natural universal, zonele umede de importanță internațională, siturile de importanță comunitară, ariile speciale de conservare și ariile de protecție specială avifaunistică, care nu necesită structuri de administrare special constituite, se administrează prin preluarea în custodie.

Capitolele III, IV, V prezintă instrumentele disponibile ca măsuri pentru protecția ariilor protejate. Astfel, în Capitolul al III-lea este prezentată Procedura în fața instanței de

contencios administrativ și sunt, de asemenea expuse, mijloacele legale pe care orice persoană fizică sau juridică le are la dispoziție pentru a iniția acțiuni premergătoare și/sau în instanța de judecată în scopul asigurării protecției legale a unei arii protejate.

Capitolul IV detaliază participarea publică, ca modalitate de implicare a publicului în luarea deciziilor de mediu. Așa cum a fost enunțat, în plan național nu există o transpunere directă a dispozițiilor art 6 și 7 din Convenția de la Aarhus, ci doar transpuneri sectoriale. Astfel, există prevederi legislative privind participarea publicului la luarea deciziilor reglementate în cadrul procedurilor de evaluare asupra mediului: evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu, proceduri pe larg prezentate în capitolul IV.

În completarea instrumentelor legislative, în capitolul V sunt prezentate instrumentele administrative pentru prevenirea/stoparea acțiunilor ilegale în ariile protejate: avizul administratorului ariei naturale protejate, procesul-verbal de sancționare și constatare a contravențiilor, invitația și procesul verbal de afișare.

Constituirea unei arii protejate nu are ca și consecință interzicerea/întreruperea derulării oricărui tip de activitate. În acest sens, scopul capitolului VI este de a prezenta activitățile permise, precum și cele interzise a se desfășura în ariile protejate. De regulă, în planul de management al ariei protejate sunt descrise activitățile permise a se desfășura pe teritoriul ariei respective. Aceste activități trebuie să țină cont de condițiile economice, sociale și culturale ale comunităților locale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei, prioritate având însă obiectivele de management ale ariei naturale protejate. De pe altă parte, în perimetrele ariilor naturale protejate sau în vecinătatea acestora sunt interzise activitățile care pot să genereze un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate. De regulă, activitățile ce urmează a se desfășura în aceste zone se supun procedurii de eliberare a unui acord/aviz/autorizație, de mediu.

În capitolul VII sunt expuse principiile generale, potrivit Ordonanței de Urgență nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu, cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului. Prin acest act normativ se stabilește cadrul de reglementare al răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește”, în scopul prevenirii și reparării prejudiciului asupra mediului.

MIC DICȚIONAR DE TERMENI SPECIFICI

1. conservare - ansamblul de măsuri care se pun în aplicare pentru menținerea sau refacerea habitatelor naturale și a populațiilor de specii de faună și floră sălbatice, într-o stare favorabilă

2. habitate naturale - zonele terestre, acvatice sau subterane, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice

3. stare de conservare a unui habitat natural - totalitatea factorilor ce acționează asupra unui habitat natural și asupra speciilor caracteristice acestuia și care îi pot afecta pe termen lung distribuția, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor ce îi sunt caracteristice. Starea de conservare a unui habitat natural se consideră favorabilă atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) arealul său natural și suprafețele pe care le acoperă în cadrul acestui areal sunt stabile sau în creștere;
- b) are structura și funcțiile specifice necesare pentru menținerea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;
- c) speciile care îi sunt caracteristice se află într-o stare de conservare favorabilă.

4. specii de interes comunitar - speciile care pe teritoriul Uniunii Europene sunt:

- a) periclitate, cu excepția celor al căror areal natural este situat la limita de distribuție în areal și care nu sunt nici periclitate, nici vulnerabile în regiunea vest-paleartică;
- b) vulnerabile, speciile a căror încadrare în categoria celor periclitate este probabilă într-un viitor apropiat dacă acțiunea factorilor perturbatori persistă;
- c) rare, speciile ale caror populații sunt reduse din punctul de vedere al distribuției sau/și numeric și care chiar dacă nu sunt în prezent periclitate sau vulnerabile riscă să devină. Aceste specii sunt localizate pe arii geografice restrânse sau sunt rar dispersate pe suprafețe largi;
- d) endemice, speciile de plante/animale care se găsesc exclusiv într-o regiune/locatie și care necesită o atenție particulară datorită caracteristicilor habitatului lor și/sau impactului potențial al exploatării acestora asupra stării lor de conservare;

5. specii prioritare - speciile vizate la pct. 4 lit. a) pentru a

căror conservare Comunitatea Europeană are o responsabilitate specială datorită proporției reduse a arealului acestora pe teritoriul Uniunii Europene.

6. stare de conservare a unei specii - totalitatea factorilor ce acționează asupra unei specii și care pot influența pe termen lung distribuția și abundența populațiilor speciei respective. Starea de conservare va fi considerată favorabilă dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) datele privind dinamica populațiilor speciei respective indică faptul că aceasta se menține și are șanse să se mențină pe termen lung ca o componentă viabilă a habitatului său natural;
- b) arealul natural al speciei nu se reduce și nu există riscul să se reducă în viitorul previzibil;
- c) există un habitat suficient de vast pentru ca populațiile speciei să se mențină pe termen lung.

7. rețea ecologică „Natura 2000” - rețeaua ecologică europeană de arii naturale protejate și care cuprinde arii de protecție specială avifaunistică, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice;

8. specii indigene - speciile de plante și animale sălbatice care se regăsesc în mod natural în România și nu ca urmare a introducerii accidentale sau forțate de către om de-a lungul secolelor;

9. specii protejate - orice specie de floră și faună sălbatică care beneficiază de un statut legal de protecție

10. specii alohtone - speciile introduse/raspândite, accidental sau intenționat, din alta regiune geografică, ca urmare directă ori indirectă a activității umane, lipsind în mod natural dintr-o anumită regiune, cu o evoluție istorică cunoscută într-o arie de raspândire naturală, alta decât zona de interes, care pot fi în competiție, pot domina, pot avea un impact negativ asupra speciilor native, putând chiar să le înlocuiască;

11. specii invazive - speciile indigene sau alohtone, care și-au extins arealul de distribuție sau au fost introduse accidental ori intenționat într-o arie și/sau s-au reproduș într-o asemenea măsură și atât de agresiv încât influențează negativ/domină/înlocuiesc unele dintre speciile indigene, determinând modificarea structurii cantitative și/sau calitative a biocenozei naturale, caracteristică unui anumit tip de biotop;

12. zonare internă a ariilor naturale protejate – definirea și delimitarea de zone în interiorul ariilor naturale protejate conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și planurilor de management, în care se stabilesc măsuri speciale de management și se reglementează activitățile umane în conformitate cu obiectivele pentru care a fost desemnată aria naturală protejată;

13. activități cu impact negativ semnificativ din vecinătatea ariilor naturale protejate și/sau coridoarelor ecologice – activități din afara limitei unei arii naturale protejate care pot genera un impact negativ semnificativ asupra habitatelor naturale sau speciilor sălbatice pentru care au fost desemnate;

14. plan de management al ariei naturale protejate – documentul care descrie și evaluează situația prezentă a ariei naturale protejate, definește obiectivele, precizează acțiunile de conservare necesare și reglementează activitățile care se pot desfășura pe teritoriul ariilor, în conformitate cu obiectivele de management. Planul de management se aprobă în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență;

15. regulament al ariei naturale protejate – documentul în care se includ toate prevederile legate de activitățile umane permise și modul lor de aprobare, precum și activitățile restricționate sau interzise pe teritoriul ariei naturale protejate;

16. modalitate de administrare a ariei naturale protejate – felul în care se asigură managementul unei arii naturale protejate, respectiv prin structuri de administrare special constituite sau prin custozi, după caz;

17. administrator al ariei naturale protejate – orice persoană fizică sau juridică care administrează arii naturale protejate, conform prevederilor Ordonanței de Urgență 57/2007;

18. accident ecologic - evenimentul produs ca urmare a unor neprevăzute deversări/emisii de substanțe sau preparate periculoase/poluante, sub formă lichidă, solidă, gazoasă ori sub formă de vapori sau de energie rezultate din desfășurarea unor activități antropice necontrolate/bruște, prin care se deteriorează ori se distrug ecosistemele naturale și antropice;

19. acte de reglementare - aviz de mediu, acord de mediu, aviz Natura 2000, autorizație de mediu, autorizație integrată de mediu, autorizație privind emisiile de gaze cu efect de seră, autorizație privind activități cu organisme modificate genetic;

20. acord de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și, după caz, măsurile pentru protecția mediului, care trebuie respectate în cazul realizării unui proiect;

21. acord de import pentru organisme modificate genetic - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care dă dreptul titularului să realizeze activitatea de import de organisme/microorganisme modificate genetic și stabilește condițiile în care aceasta se poate desfășura, conform legislației în vigoare;

22. arie naturală protejată - zonă terestră, acvatică și/sau subterană, cu perimetru legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită;

23. autorizație de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și/sau parametrii de funcționare ai unei activități existente sau ai unei activități noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului, obligatoriu la punerea în funcțiune;

24. autorizație integrată de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, cu informarea prealabilă a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, care acordă dreptul de a exploata în totalitate sau în parte o instalație, în anumite condiții, care să garanteze că instalația corespunde prevederilor privind prevenirea și controlul integrat al poluării; autorizația poate fi emisă pentru una sau mai multe instalații ori părți ale acesteia, situate pe același amplasament și exploatate de același operator;

25. autoritate competentă pentru protecția mediului - autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, agențiile județene pentru protecția mediului, Administrația Rezervației Biosferei «Delta Dunării», precum și Garda Națională de Mediu și structurile subordonate acesteia;

26. avize de mediu emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului:

a) aviz de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în

planul sau programul supus adoptării;

b) avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor, respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor - act administrativ emis de autoritatea competentă de implementare pentru protecția mediului, prin compartimentul cu atribuții în domeniul respectiv, necesar în procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor și, respectiv, de autorizare a îngrășămintelor;

c) aviz Natura 2000 - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care conține concluziile evaluării adecvate și prin care se stabilesc condițiile de realizare a planului sau proiectului din punctul de vedere al impactului asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, incluse sau care urmează să fie incluse în rețeaua ecologică Natura 2000;

27. biodiversitate - variabilitatea organismelor din cadrul ecosistemelor terestre, marine, acvatice continentale și complexe ecologice; aceasta include diversitatea intraspecifică, interspecifică și diversitatea ecosistemelor;

28. deteriorarea mediului - alterarea caracteristicilor fizico-chimice și structurale ale componentelor naturale și antropice ale mediului, reducerea diversității sau productivității biologice a ecosistemelor naturale și antropizate, afectarea mediului natural cu efecte asupra calității vieții, cauzate, în principal, de poluarea apei, atmosferei și solului, supraexploatarea resurselor, gospodărirea și valorificarea lor deficitară, ca și prin amenajarea necorespunzătoare a teritoriului;

29. dezvoltare durabilă - dezvoltarea care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități;

30. echilibru ecologic - ansamblul stărilor și interrelațiilor dintre elementele componente ale unui sistem ecologic, care asigură menținerea structurii, funcționarea și dinamica ideală a acestuia;

31. ecosistem - complex dinamic de comunități de plante, animale și microorganisme și mediul abiotic, care interacționează într-o unitate funcțională;

32. evaluare de mediu - elaborarea raportului de mediu, consultarea publicului și a autorităților publice interesate de efectele implementării planurilor și programelor, luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor acestor consultări în procesul decizional și asigurarea informării asupra deciziei luate;

33. habitat natural - arie terestră, acvatică sau subterană, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice;

34. planuri și programe - planurile și programele, inclusiv cele cofinanțate de Comunitatea Europeană, ca și orice modificări ale acestora, care se elaborează și/sau se adoptă de către o autoritate la nivel național, regional sau local ori care sunt pregătite de o autoritate pentru adoptarea, printr-o procedură legislativă, de către Parlament sau Guvern și sunt cerute prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative;

35. plan de acțiuni - plan de măsuri cuprinzând etapele care trebuie parcurse în intervale de timp precizate prin prevederile autorizației integrate de mediu de către titularul activității sub controlul autorității competente pentru protecția mediului în scopul respectării prevederilor legale referitoare la prevenirea și controlul integrat al poluării; planul de acțiune face parte integrantă din autorizația integrantă de mediu;

36. poluant - orice substanță, preparat sub formă solidă, lichidă, gazoasă sau sub formă de vapori ori de energie, radiație electromagnetică, ionizantă, termică, fonică sau vibrații care, introdusă în mediu, modifică echilibrul constituenților acestuia și al organismelor vii și aduce daune bunurilor materiale;

37. poluare - introducerea directă sau indirectă a unui poluant care poate aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime;

38. proiect - execuția lucrărilor de construcții sau alte instalații ori amenajări, alte intervenții asupra cadrului natural și peisajului, inclusiv cele care implică extragerea resurselor minerale;

39. program pentru conformare - plan de măsuri necesare pentru îndeplinirea cerințelor privind protecția mediului, la termenele stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului; programul pentru conformare face parte integrantă din autorizația de mediu;

40. public - una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în concordanță cu legislația ori cu practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile acestora;

41. raport de mediu - parte a documentației planurilor sau programelor, care identifică, descrie și evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului, ale aplicării acestora și alternativele sale raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă, conform legislației în vigoare;

42. prejudiciu - o schimbare negativă măsurabilă a unei resurse naturale sau o deteriorare măsurabilă a unui serviciu legat de resursele naturale, care poate surveni direct sau indirect;

43. prejudiciul asupra mediului, inclusiv cel determinat de elementele aeropurtate, înseamnă:

a) prejudiciul asupra speciilor și habitatelor naturale protejate - orice prejudiciu care are efecte semnificative negative asupra atingerii sau menținerii unei stări favorabile de conservare a unor astfel de habitate sau specii; caracterul semnificativ al acestor efecte se evaluează în raport cu starea inițială, ținând cont de criteriile prevăzute în anexa nr. 1, din OUG 68/2007;

b) prejudiciul asupra apelor - orice prejudiciu care are efecte adverse semnificative asupra stării ecologice chimice și/sau cantitative și/sau potențialului ecologic al apelor în cauză, astfel cum au fost definite în Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția efectelor negative pentru care se aplică art. 27 din Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;

c) prejudiciul asupra solului - orice contaminare a solului, care reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană, care este afectată negativ ca rezultat al introducerii directe sau indirecte a unor substanțe, preparate, organisme sau microorganisme în sol sau în subsol;

44. operator - orice persoană fizică sau juridică de drept public sau privat care desfășoară sau deține controlul unei activități profesionale sau, în cazul în care legislația națională prevede acest lucru, care a fost investită cu putere economică decisivă asupra funcționării tehnice a unei astfel de activități, inclusive deținătorul unui act de reglementare pentru o astfel de activitate ori persoana care înregistrează sau notifică o astfel de activitate;

PRESCURTĂRI

HG – Hotărâre de Guvern

OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului

OG – Ordonanță de Guvern

GNM – Garda Națională de Mediu

ANPM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului

SEA – Evaluarea strategică de mediu (Strategic Environmental Assessment)

EIA – Evaluarea impactului de mediu (Environmental Impact Assessment)

Lg. – Legea

Art. – articol

Pct. – punct

ANEXA 1 – MODEL CERERE EMITERE AVIZ

Cerere

Subsemnatul, ..., identificat cu C.I. seria nr., domiciliat în, în calitate de reprezentant al, (Se va completa de către persoanele juridice.) cu sediul social în localitatea, str. nr., bl., sc., ap., județul/sectorul, având codul fiscal (CUI), nr. de înregistrare la registrul comerțului, solicit eliberarea avizului de către (Se menționează administratorul/custodele ariei naturale protejate.) pentru planul/programul/proiectul/activitatea

Documentele care stau la baza solicitării transmise la autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM) în cadrul (Se menționează solicitarea avizului de mediu/acordului de mediu/autorizației/autorizației integrate de mediu și a autorizației pentru recoltare/capturare și/sau achiziție și/sau comercializare de plante din flora sălbatică, flori de mină, fosile de plante, fosile de animale vertebrate și nevertebrate și/sau animale din fauna sălbatică de către persoane fizice și/sau juridice.) sunt următoarele: (Se vor enumera documentele depuse la ACPM.)

Date de contact: telefon/mobil, fax, e-mail

Data

Semnătura și ștampila.

ANEXA 2 – CONȚINUT CADRU AVIZ

(Conform Ordinului Ministrului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1052 din 03/07/2014)

Antetul administratorului/custodelui ariei naturale protejate

Aviz

Nr. din

Ca urmare a notificării transmise de către autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM)
(Se menționează Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice/Agencia Națională pentru Protecția Mediului/agenția județeană pentru protecția mediului/Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării) și a cererii de emitere a avizului de către
(Se va scrie numele titularului/beneficiarului.) înregistrate la (Se va scrie numele administratorului/custodelui ariei naturale protejate.) cu nr. din data de, conform prevederilor art. 28 și 281 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru planul/programul/proiectul/activitatea (Se va scrie denumirea planului/programului/proiectului/activității, conform documentației depuse.) propus/propusă a fi amplasat/desfășurat(ă) în aria naturală protejată, ... (Se vor scrie denumirea ariei/ariilor naturale protejate și codul de identificare.)

și

☐ în urma verificării amplasamentului planului/programului/proiectului/activității (după caz);

☐ în urma analizării documentelor transmise de către ACPM

în cadrul procedurii de emitere a (Se va/vor menționa avizul de mediu/acordul de mediu și/sau autorizația/autorizația integrată de mediu, după caz.)

☐ în urma corelării cu prevederile planului de management și ale regulamentului ariei naturale protejate, a măsurilor de management, după caz, ..., (Se va scrie numele administratorului/custodelui ariei naturale protejate.) în calitate de administrator/custode al ariei naturale protejate (Se vor scrie denumirea ariei/ariilor naturale protejate și codul de identificare.) emite:

☐ avizul favorabil pentru (Se va scrie numele planului/programului/proiectului/activității, conform documentației analizate.)

Prezentul aviz se eliberează:

☐ fără condiții;

☐ cu următoarele condiții: (Se vor enumera condițiile în care se eliberează avizul favorabil.)

Motivele care au stat la baza deciziei de emitere a avizului favorabil fără/cu condiții sunt următoarele:
..... (Justificarea se va face, de la caz la caz, în funcție de prevederile legislative, ale

măsurilor și acțiunilor prevăzute în planurile de management, ale monitorizării ulterioare emiterii avizului etc.)

☐ avizul nefavorabil pentru (Se va scrie numele planului/programului/proiectului/activității, conform documentației analizate.)

Motivele care au stat la baza deciziei de emiterie a avizului nefavorabil sunt următoarele:
..... (Justificarea se va face, de la caz la caz, în funcție de prevederile legislative care sunt încălcate, de solicitările formulate în punctele de vedere exprimate pe parcursul procedurii de reglementare și neîndeplinite de titular, alte motivații rezultate din punct de vedere științific etc.)

Acest aviz este valabil numai împreună cu documentația care a stat la baza emiterii sale (avizată de către administratorul/custodele ariei naturale protejate).

Administrator/Custode,

..... (semnătura și ștampila)

ANEXA 3 - MODEL PROCES VERBAL DE CONSTATARE ȘI SANȚIONARE

Emitent:

ADRESA:

tel/fax:

NR. ÎNREG. J../.../...

CIF:

PROCES VEBAL DE CONSTATARE ȘI SANȚIONARE

Nr.

Încheiat astăzi, ora , ziua , luna, anul

Subsemnatul/ții, ..., din cadrul , în calitate de custode/zi ai ariei naturale protejate....., împuternicit/ți cu legitimațiile speciale de control nr. din anul....., eliberate de Guvernul României- Ministerul Mediului și Pădurilor la data de....., în temeiul art.50 alin.(1) lit. d).din OUG 57/2007 și art.97 alin. (2) din OUG 195/2005, în urma controlului efectuat în data de la pe raza localității....., am surprins pe domiciliat în localitatea, str....., nr....., bl., sc. ..., ap., sector/județ, posesor act identitate..... seria, nr..... eliberat de la data....., CNP....., ocupația....., locul de muncă..... care a încălcat/săvârșit, în data de....., ora....., următoarele:

.....
 în prezența domnului(doamnei), domiciliat....., act de identitate: ... seria nr., CNP, eliberat de la data....., în calitate de

Sanțiune contravențională principală,

cu posibilitatea achitării....., în termen de 48 de ore de la data încheierii sau comunicării prezentului proces verbal.

Sanțiune contravențională complementară

Obiecțiuni

Prezentul Proces Verbal, poate fi contestat în termen de 15 zile de la încheiere/comunicare la Judecătoria.....

Numele și semnătura

Numele și semnătura

Reprezentant/ților Custode

contravenientului,

.....

.....

ANEXA 4 - MODEL INVITAȚIE

ANTET EMITENT

Către

În urma verificărilor efectuate în data de ora la amplasamentul situat în cu profil de activitate nu s-au putut prezenta documentele ce reglementează legalitatea funcționării/activității din punct de vedere al protecției mediului/arii naturale protejate, pt PF/ Pers.Juridică În vederea clarificării modului și al legalității desfășurării activității din punct de vedere al protecției mediului/arii naturale protejate, invităm un delegat/reprezentant al conducerii Pers. Juridice/ PF la sediul Administrației AP din str. nr., în data de ora,

cu următoarele documente:

1.

2.

3.

4.

În caz de neprezentare cu documentele solicitate se vor aplica sancțiunile prevăzute de, art., alin., pct.

CUSTODE/Ranger....., Legitimația nr.....

Primit de:

Calitatea

Data

Semnătura

ANEXA 5 - MODEL PROCES-VERBAL DE AFIȘARE

seria numărul.....

Încheiat astăzi, ziua luna anul ora.....

Subsemnații în calitate de custozi/rangeri ai ariei naturale protejate.....identificați cu legitimațiile nr., la data, în prezența d-lui/d-nei în calitate de martor, identificat/ă cu BI/CI seria nr. CNP....., am procedat la afișarea Procesului verbal de constatare și sancționare a contravenției, seria nr., încheiat pentru persoana juridică (fizică).....la sediul/domiciliul situat în localitatea str. nr. bl. sc. ap. ... sector/județ Operațiunea de afișare se face conform prevederilor O.G. nr. 2/2001 cu modificările și completările ulterioare art. 27. Afișarea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției săvârșită în domeniul protecției mediului este susținută și prin fotografia/iile realizată/e cu aparatul de fotografiat din dotarea marca, seria

Custozi(Rangeri)

Martor/i

Nume

Prenume

Editor: PROPARK Fundația pentru Arie Protejate, Brașov, februarie 2016

Publicație apărută în cadrul proiectului “Natura 2000 și Dezvoltarea Rurală în România”, proiect co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul contribuției elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă.

Această publicație nu reprezintă neapărat poziția oficială a guvernului Elveției. Responsabilitatea pentru conținutul materialului aparține organizației Propark - Fundația pentru Arie Protejate.

